

Deželni svet FJK je včeraj sprejel finančne dokumente

TRST - Deželni svet Furlanije Julijske krajine je po večdnevni razpravi na včerajšnjem popoldanskem delu zasedanja z glasovi strank večine odobril finančne dokumente: obračun za leto 1994, triletni proračun 1996-1998 in proračun 1996 ter finančni zakon 1996 in razvojni nacrt. Z glasovi istih strank je

tudi odobril zakonski osnutek, ki je povezan s finančnim zakonom in podaljšuje nekatere termine, ki bodo zapadli konec tega leta; del tega osnutka pa bo ponovno proučila pristojna svetovalska komisija, ki bo organsko povezala posamezne člene in številne sprejete amandmaje.

Na 3. strani

Pannella deli hašiš na televiziji

Marco Pannella je med neposredno televizijsko oddajo izročil voditeljici 200 gramov hasisa, da bi pritegnil medijsko pozornost na zbiranje podpisov za referendum, med drugim tudi za odpravo prepovedi lahkih mamil. Tako publika s protestnimi telefonskimi klici kot predstavniki političnih strank so obsodili Pannellovo provokacijo. Voditeljica Alda D'Eusanio trdi, da ji je »Pannello vsilil v zadnjem trenutku direktor druge Raieve mreže na ukaz generalne direktcije«.

Na 2. strani

Socialna slika Trsta se slabša

TRST - Če se je na gospodarskem področju letos kaj premaknilo na bolje, pa se Trst v socialnem pogledu cedalje bolj pogreza, zato je potreben nekakšen socialni ali solidarnostni pakt. To so nam med včerajšnjim razgovorom povedali voditelji sindikalnih organizacij Bruno Zvech (CGIL), Mario Ravalico (CISL) in Adele Pino (UIL), ki so sicer zaskrbljeni tudi zaradi zastoja v pristanišču.

Na 5. strani

RIM / DANES Z ODOBRTVIJO DODATKA K FINANČNEMU ZAKONU

Zadnja poteza Dinija pred vrnitvijo mandata

Luigi Berlinguer: Predsednik vlade bo odstopil jutri

RIM - Kakor je povedal vodja progresističnih poslancev Luigi Berlinguer, bo jutri predsednik ministrskega sveta Lamberto Dini vrnil mandat državnemu poglavarju, prihodnji teden pa bodo načelniki skupin v zbornici določili datum parlamentarne razprave o tem, kako naprej. Glede tega je med levosredinskim in desnosredinskim taborom se globoko nesoglasje, prav posebnega soglasja pa ni niti znotraj samih sestavnih delov Kartela svobosčin. O vodji Nacionalnega zavezništva Gianfrancu Finiju na primer Berlinguer trdi, da si sam jamo koplje, kajti za oblikovanje najširše možne koalicije za razresitev vsaj najnujnejših problemov, ki bremenijo Italijo, je potreben skupen imenovalec, medtem ko je bilo NZ skozi leto nepopustljivo do vseh in do vsega. Progresisti menijo, da bi moral Dini ostati za krmilom vlade vsaj do konca italijanskega predsedstva EU.

Toda premier in njego-

vi finančni ministri imajo danes pred sabo se eno preizkusnjo. Odobriti je treba zakonski odlok, ki naj omogoči, da državna blagajna pridobi novih 5.000 milijard lir. Gre za dodatek k finančnemu zakonu za leto 1996, ki predvideva med drugim podrazitev tobacnih izdelkov in alkoholnih pijač, kar je že sprožilo polemike. Predsedstvo ministrskega sveta je včeraj zaradi tega izrecno zardilo, da listina, s katero je že seznanilo sindikate in podjetništvo, ne predvideva tudi podrazitve tarife za javne storitve, kakor so preskrba z električnim tokom, naročnina na telefonsko službo in dobava pogonskega goriva, predvsem bencina.

Po mnenju sindikalistov iz vrst CGIL in CISL bi navitje teh tarif povzročilo nov razrast inflacije, ki se je zaradi ustaljenosti osebnih dohodkov in rahle ohladi cen na drobno pravkar nekoliko umirila.

Na 2. strani

BOSNA IN HERCEGOVINA / NEPREDVIDENI ZAPLETI

Nato se bori proti slabemu vremenu

Zaradi razdejanih prometnic je Milošević ponudil Američanom beograjsko letališče

SARAJEVO, BEOGRAD - Sprte strani v bosansko-hercegovski prestolnici so izpolnile določilo mirovnega sporazuma o umiku svojih enot z razmejitvene crte. Po poročilih predstavnikov Severnoatlantske zveze so vladni in srbski vojaki v Sarajevu do predvidenega roka zapustili 40 točk, na

katerih so bili pred tem bojni položaji.

Do 19. januarja naj bi se srbski in vladni vojaki umaknili tudi z dveh kilometrov širokega koridorja skozi glavno mesto BiH. Ob tem je predvideno tudi uničenje vseh minskih polj, nadzor nad koridorjem in srbskimi deli Sarajeva pa bodo prevzele

enote Iforja. Predstavniki ameriške vojske so napovedali, da bodo iz oporišča v Tuzli v Sarajevo za mesec dni posodili dva opazovalna radarja, ki sta namenjena za opozarjanje pred morebitnimi topniškimi in minometnimi napadi.

Americanom največ težav povzroča vreme. Narasla Sava je poplavlila tabor inženircev, ki postavljajo pontonski most čez reko. Vojaki so se pred naraslimi vodami pravočasno umaknili, vendar pa bo zaradi dosedanjih zamud in novih nevšečnosti pontonski most čez Savo najbrž dokončan šele prihodnje leto. Zaradi nevarnosti poplav so meščani Mostarja v stalni pripravljenosti. Narasla Neretva namreč grozi, da bo prebila jez severno od mesta, kar bi povzročilo desetmetrski val, ki bi se do Mostarja sicer že umiril, kljub temu pa bi voda lahko poplavlila hiše na obrežju reke.

Včeraj je v Beograd prišel poveljnik sil Severnoatlantske zveze v Evropi, ameriški general George Joulwan. Izrazil je zadovoljstvo s potekom mirovne operacije Iforja in se srečal s srbskim predsednikom Slobodanom Miloševićem. Milošević je zvezi Nato dovolil uporabo beograjskega letališča Surcin za postajo na poti v Bosno in Hercegovino.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Premalo pozornosti manjšinam

Zelena poslanka v avstrijskem parlamentu Terezija Stojšić je obtožila avstrijske stranke, da posvečajo premalo pozornosti manjšinski problematiki.

Stran 3

Predstavili Cuffolov Dnevnik

Na pobudo gorske skupnosti in krajevnih kulturnikov so v Platišču predstavili knjigo župnika A. Cuffola »Moj dnevnik«

Stran 3

Kanalska dolina med vojno

V Naborjetu bodo drevi predstavili knjigo Maria Gariupa o Kanalski dolini med 2. svetovno vojno. Gradivo za knjigo je Gariup zbral v župnijskih arhivih.

Stran 4

Številna skupnost tujcev v Trstu

V Trstu je 13.602 redno prijavljenih tujcev, večji del odpade na državljane republik nekdanje Jugoslavije.

Stran 6

Goriško gospodarstvo se krepi

Leto 1995 je bilo za goriško gospodarstvo pozitivno: med raznimi pokazatelji izstopa pridobitev 1300 novih delovnih mest.

Stran 10

EKSPLOZIJA / KLJUB OBSOJANJU VSEGA SVETA

Francozi izvedli predzadnji jedrski poskus pri Mururoi

PARIZ (Reuters) - V sredo ponoči po srednjeevropskem času so francoski znanstveniki na tihomorskem atolu Mururoa izvedli peti, predzadnji jedrski poskus.

Eksplodizija je imela moč 30 kiloton, zaradi poskusa pa so Avstralija, Japonska in Nova Zelandija Franciji takoj poslale ostre proteste, medtem ko so Združene države izrazile razočaranje.

Sesti, predvidoma zadnji jedrski poskus bo najverjetneje izveden v roku enega meseca, mogoče se pred Chiracovim obiskom v Washingtonu, ki je napovedan za 1. februar.

Na sliki (telefotograf AP): trenutek podvodne eksplozije

Na 12. strani

NOVICE

Pannella išče pozornost javnosti: med tv oddajo izročil 200 gr hasiša

RIM - Marcu Pannelli manjka marsikaj, ne pa sposobnosti, da se postavi v ospredje medijske pozornosti za reklamiranje svojih referendumov. Včeraj je med neposredno televizijsko oddajo »L'Italia in diretta« potegnil iz zepa zavojček, ki je izgledal kot nedolžno božično darilce in ga izročil voditeljici oddaje Aldi D'Eusanio. Novinarica, ki se je pred kratkim proslavila zaradi telefonskega razgovora s Craxijem (odkrili so ga milanski sodniki), med katerim je »beguncu iz Hamameta« zagotovila, da bo na televiziji nastopala »kot njegov glas«, je iz zavojčka potegnila tri kose rjave snovi, Pannella pa je pojasnil, da gre za 200 gramov hasiša!

»Me hoče poslati v zapor?« ga je pokarala D'Eusaniova, ki je izkoristila priložnost, da je zlasti mlade posvarila pred nevarnostjo uživanja mamil, s čemer pa se Pannella ne strinja, vsaj glede uživanja lahkih mamil. Prav zaradi tega je prav legalizaciji lahkih mamil posvečen eden od referendumov, za katere se danes zbirajo podpise po vsej Italiji.

Mamilo je D'Eusaniova je takoj izročila policistom, ki so spremljali Pannello, o zadevi pa je uvedel preiskavo oddelek za mamila rimske kvesture. Vendar je Pannella že napovedal, da bo danes popoldne ponovil svojo dvomljivo gesto na Trgu Navona zraven stojnic, kjer zbirajo zadnje podpise za referendum.

Pannellovom nastopu je sledil pravi plaz telefonskih protestov, s katerimi so razjarjeni gledalci obsuli Raievo telefonsko centralo.

Gibanje »Diritti civili« je prijavilo sodstvu in garantu za založništvo odgovorna za tv dnevnika prvega in drugega Raievega programa, ker javna televizija daje neprimerno veliko pozornost Pannellovim provokacijam, »nastopom, ki nimajo več nič skupnega z nekdanjimi civilnimi bitkami radikalcev«. Pannello so ostro kritizirali predstavniki vseh političnih strank: po soglasnem mnenju voditelj referendumskega gibanja skuša pridobiti s tovrstnimi farsami izgubljeno popularnost.

Sodelovanje med Banco Popolare di Brescia in Reale Mutua

BRESCIA - Banca Popolare di Brescia in zavarovalnica Società Reale Mutua di Assicurazioni sta podpisali pismo o namerah, na podlagi katerega bosta sodelovali pri valorizaciji svojih bančnih in zavarovalniških dejavnosti. Reale Mutua bo odkupila 15 odstotno participacijo pri Fin-Eco Holdingu, ki je last banke iz Brescie: nekaj več kot 14 milijonov delnic po 3.500 lir bodo odkupili do konca leta 1977. Banka pa bo prevzela 40 odst. družbe, ki se ukvarja z zavarovanjem na življenje pri zavarovalnici Reale Mutua in 20 odst. družbe za konzulenco pri pokojninskih skladih iste zavarovalnice v skupni vrednosti 4 milijarde lir.

Martelli: »Nisem se ukvarjal z milanskim sodnim timom«

RIM - Nekdanji pravosodni minister, socialist Claudio Martelli je demantiral, da bi kakorkoli skušal vplivati na preiskave »čistih rok« milanskih sodnikov, ki jih je vodil Antonio Di Pietro. To priznava v svoji knjigi sam Di Pietro, poudarja Martelli in s tem najboljše osporava trditvam senatorja Libera Gualtierija, ki je v prejšnji mandatni dobi vodil parlamentarno preiskovalno komisijo o pokolih.

Zagonetna smrt na Kreti privržencev črne magije iz Veneta

VICENZA - Umrla sta na Kreti v skrivnostnih okoliščinah, ki dajo sumiti, da so povezane s črno magijo, s katero sta se ukvarjala 23-letna Deborah Portoghesi in 43-letni Giovanni Baù iz Vicenze. Zvezani trupli so odkrili pri zgorelem avtomobilu, zvezani sta bili, v vozilu pa so grški policisti našli priročnik črne magije. Sodni zdravnik je mnenja, da je verjetno slo za obredni samomor.

RIM / DANES VERJETNO ODOBRITEV DODATKA K FINANČNEMU ZAKONU

Sindikrat opozarja vlado, naj ne prebudi inflacije

Palača Chigi: Cene za javne storitve ostanejo nespremenjene

RIM - Ministrski svet bo danes skoraj gotovo odobril dodatek k finančnemu zakonu 1996, po katerem naj bi državna blagajna pridobila drugih 5.000 milijard lir. Novi zakonski odlok je, kakor znano, precej razvnel duhove, ker predvideva podražitev tabacnih izdelkov in alkoholnih pijac, predvsem pa zaradi tega, ker se ne ve, če bo prislo tudi do povisjanja cene bencina ter električnih in telefonskih tarif.

Uradno sporočilo vlade je včeraj to zanikalo, saj je bilo v njem zapisano, da cen za javne storitve ne bodo zvisali. Predsedstvo ministrskega sveta je tudi zatrdilo, da je z nameranim povečanjem prihodkov in

zmanjšanjem izdatkov seznanilo glasnike podjetništva in sindikatov.

Za Sergia Cofferatija (CGIL) je vladin ukrep sprejemljiv, vendar le pod pogojem, da ne bo prinesel podrazitve javnih storitev, Raffaele Morese (CISL) pa je k temu pribil, da njegov sindikat dodatnega finančnega manevra ne bo podprl, če bodo v njem najavljene podražitve, ki bi vnovic pospešile inflacijo.

V pričakovanju odobritve zakonskega odloka je bil tečaj lire v bistvu ustaljen: marka je veljala 1.105,29 (v sredo 1.106,63), dolar 1.584,98 (1.589,67), francoski frank 323,20 (323,70) in funt sterling 2.464,17 lire (2.467,7).

Lamberto Dini bo jutri odstopil

RIM - Predsednik vlade Lamberto Dini bo jutri vrnil mandat državnemu poglavarju Oscarju Luigiju Scalfaru. To je izjavil novinarjem po včerajšnjem enournem sestanku s samim premierom predsednik poslanske skupine Progresistov Luigi Berlinguer rekoc, da bi morala biti prihodnji teden konferenca načelnikov skupin, na kateri bodo dolocili datum parlamentarne razprave o nadaljnji usodi izvršne oblasti.

Berlinguer je posredno podprl novo Dinijevo kandidacijo in pripomnil: »Ko bi januarja njegova vlada padla, bi bile volitve v marcu, drugace pa sele spomladi.« Za to, da bi Dini ostal za krmilom, je tudi pred-

sednik Progresistov v senatu Cesare Salvi, »ker edini lahko pomaga pri reviziji maastrihtske listine in zagotovi Italiji obstanek v Evropi, obenem pa razresi zgoče vprašanje nezaposlenosti na Jugu«.

Sodelovanje Nacionalnega zavezništva v morebitni koaliciji »širokih zavezništvev« je Berlinguer zavrnil, češ da se je Finijevo gibanje od take možnosti že samo ogradilo s svojo nepopustljivostjo, sicer pa je poudaril, da je treba cimprej speljati najvažnejše reforme: »Če bo prislo do takšne koalicije, jo bo moral voditi Dini, če pa do nje ne bo prislo, bo treba na volišča, a do takrat bo moral izvršni oblast prav tako predsedovati Dini.

SLABO VREME / IZKRCEVALNA LADJA SAN GIORGIO

V Brindisi namesto v Ploče

To jim je svetovalo francosko poveljstvo v Bosni in Hercegovini

RIM - Zaradi slabega vremena v Bosni in Hercegovini je izkrcevalna ladja italijanske vojne mornarice San Giorgio, ki ima na krovu 212 vojakov brigade Garibaldi, zaplula proti Brindisiu in ne v Ploče. To je Italija-

nom svetovalo poveljstvo francoske divizije, v sklopu katere bo deloval italijanski kontingent na bosanskem ozemlju. Italijanski vojaki bodo torej počakali v Brindisiu na izboljšanje vremenskih razmer. Francozi imajo nam-

rec že dovolj svojih težav z vremenom, da bi se ubadali se z italijanskimi vojaki. Kot vedno v takih primerih, ta nepredviden postanek bo nedvomno slabo vplival na počutje vojakov, ki jih v Bosni ne čaka sprehod.

FIRENCE / SREČEN KONEC

Nasilnež ugrabil bivšo zaročenko in ji grozil

FIRENCE - Odpel si je suknjic in pokazal skrito pistolo. Tako je 24-letni Maurizio Girgenti prisilil svojo bivšo zaročenko, 21-letno Natascio T., da mu je sledila. Oče dekleta je o ugrabitvi nemudoma obvestil policijo, ki je takoj prihitela k bencinski crpalki pri Isolottu, v predmestju Firenc. Iz izjav očitcev je izšlo, da se je dekle, ki živi v blizini, pripeljalo k bencinski crpalki z očetovim avtom. Istocasno se je pojavil Girgenti, ki jo je s prikrito groznjo prepiral, da je stopila v njegov avto, tako da se je očitcem zdelo, da je to storila prostovoljno. Natascia je v resnici pristala na mladeničevo zahtevo, ker se je bala, da bi reagiral nasilno in ji poškodoval avtomobil, kot je že storil v preteklosti.

Girgentija so v zadnjem mesecu namreč že večkrat prijavili tako sorodniki dekleta

kot sosede, saj je mladenič redno razsajal pred hišo ljubljene in povzročal škodo v sosescini. Policija je ugrabljenko našla sele po približno šestih urah iskanja: Girgenti jo je vozil po mestu skoraj tri ure, v upanju, da jo bo prepiral, naj se vrne z njim. Ko je spoznal, da se poskus ne bo obnesel, je od nje zahteval vse zlato, ki ga je imela pri sebi, z dokumenti, avtomobilskimi in hišnimi kljuci vred. Pri naselju Poggio a Caiano jo je naposled izpustil, toda čim ji je uspelo ustaviti mimoidočega in ga prositi, naj obvesti policijo, si je fant premislil in jo znova prisilil v avto. Po ponovnem neuspelem poskusu jo je pospremil do bencinske crpalke, kjer jo je ugrabil zgodaj popoldne, pridržal pa si je njene dokumente in ključe. Policija ga je aretirala, ko se je mirno vračal domov.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE BCIKB Sedež: tel. +39/40/67001 - Agenzia Stara Milano tel. +39/40/630311 - Agenzia Roma; tel. +39/40/411611 - Agenzia Torino; tel. +39/40/831131		28. DECEMBER 1995		v LIRAH	
valuta		nakupni		prodajni	
ameriški dolar		1554,00		1602,00	
nemška marka		1090,00		1124,00	
francoski frank		318,00		328,00	
holandski gulden		972,00		1001,00	
belgijski frank		52,70		54,90	
funt šterling		2424,00		2498,00	
irski šterling		2504,00		2580,00	
danska krona		281,00		290,00	
grška drahma		6,50		6,90	
kanadski dolar		1144,00		1179,00	
japonski jen		15,10		15,70	
švicarski frank		1351,00		1392,00	
avstrijski šiling		154,70		159,40	
norveška krona		245,00		254,00	
švedska krona		234,00		241,00	
portugalski escudo		10,40		10,80	
španska pezeta		12,80		13,40	
avstralski dolar		1159,00		1194,00	
madžarski florint		11,00		14,00	
slovenski tolar		11,70		12,70	
hrvaška kuna		265,00		290,00	

KMEČKA BANKA - GORICA		28. DECEMBER 1995		v LIRAH	
valuta		nakupni		prodajni	
ameriški dolar		1553,00		1603,00	
nemška marka		1093,00		1128,00	
francoski frank		317,00		328,00	
holandski gulden		969,00		999,00	
belgijski frank		52,80		54,60	
funt šterling		2420,00		2510,00	
irski šterling		2499,00		2594,00	
danska krona		280,00		290,00	
grška drahma		6,50		7,10	
kanadski dolar		1143,00		1183,00	
švicarski frank		1354,00		1389,00	
avstrijski šiling		154,30		159,30	
slovenski tolar		11,50		12,40	

MILANSKI DEVIZNI TRG		28. DECEMBER 1995		v LIRAH	
valuta		nakupni		srednji	
ameriški dolar		—		1584,980	
ECU		—		2027,510	
nemška marka		—		1105,290	
francoski frank		—		323,100	
funt šterling		—		2464,170	
holandski gulden		—		987,340	
belgijski frank		—		53,819	
španska pezeta		—		13,062	
danska krona		—		285,530	
irski funt		—		2544,690	
grška drahma		—		6,671	
portugalski escudo		—		10,573	
kanadski dolar		—		1166,710	
japonski jen		—		15,456	
švicarski frank		—		1372,630	
avstrijski šiling		—		157,080	
norveška krona		—		250,430	
švedska krona		—		238,190	
finska marka		—		363,190	
avstralski dolar		—		1178,750	

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG		15. DECEMBER 1995		v DEM	
valuta		nakupni		srednji	
ameriški dolar		1.4388		1.4428	1.4468
funt šterling		2.2155		2.2225	2.2295
irski funt		2.2905		2.2975	2.3045
kanadski dolar		1.0454		1.0494	1.0534
nizozemski gulden		89.225		89.335	89.445
švicarski frank		123.825		123.93	124.03
belgijski frank		4.8551		4.8651	4.8751
francoski frank		28.975		29.035	29.095
danska krona		25.735		25.795	25.855
norveška krona		22.585		22.645	22.705
švedska krona		21.665		21.725	21.785
italijanska lira		0.898		0.902	0.906
avstrijski šiling		14.192		14.212	14.232
španska peseta		1.1703		1.1743	1.1783
portugalski escudo		0.95		0.953	0.956
japonski jen		1.4139		1.4154	1.4169
finska marka		33.135		33.215	33.295

SKUPŠČINA FJK / VČERAJ PO VEČDNEVNI RAZPRAVI

Deželni svet s široko večino sprejel finančne dokumente

Odobril je tudi zakon o odškodninah za jurske komisarje

TRST - Deželni svet Furlanije Julijske krajine, ki mu predseduje Giancarlo Cruder, je na včerajšnjem popoldanskem zasedanju odobril finančne dokumente: obračun za leto 1994, večletni proračun 1996-1998 in proračun 1996 ter finančni zakon 1996 in razvojni nacrt.

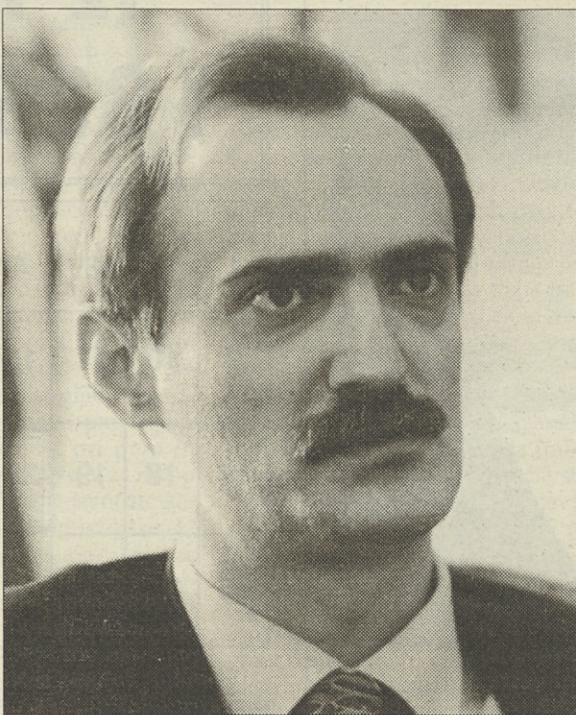
Svetovalske skupine so glasovale na enak način o vseh posameznih ukrepih; za proračunske dokumente so glasovale Severna liga, Ljudska stranka, DSL, zeleni, stranka italijanskih socialistov, PRI in avtonomistična liga (LAF), proti pa demokratično-federalistični center, NZ in SKP, medtem ko se je neodvisni svetovalec Compagnon vzdržal; na glasovanju o obračunu za leto 1994 se je demokratično-federalistični center vzdržal.

Deželni svet je tudi odobril (z glasovi istih strank) zakonski osnutek, ki je povezan s finančnim zakonom; odobreni zakonski osnutek podaljšuje nekatere termine, ki bodo zapadli konec leta, medtem ko bo preostali del zakonskega osnutka na zahtevo odbornika za finance Oscarreja Lepreja ponovno proučila pristojna komisija, v kateri bodo svetovalci organsko povezali številne predložene amandmaje.

Pred sklepnim glasovanjem o finančnih dokumentih so glasovalne izjave podali svetovalci Paolo Polidori (Severna liga), Giam-pietro Durat (stranka italijanskih socialistov), Elia Mioni (zeleni), Angelo Compagnon (neodvisen), Giancarlo Pedronetto (LAF), Gianluigi Pegolo

(SKP), Adriano Ritossa (NZ), Renzo Travanut (DSL), Ivano Strizzolo (Ljudska stranka) in Roberto Antonione (demokratično-federalistični center); Antonio Martini (Ljudska stranka) je med razpravo obrazložil razloge, zaradi katerih je glasoval drugače od stranke, kateri pripada (vzdržal se je na finančnem zakonu in proračunu in glasoval proti razvojnemu nacrtu); proti je glasoval zaradi popolnega neznanja večine do vprašanj goratih predelov.

Deželni svet je ob zaključku včerajšnjega zasedanja odobril tudi svoje notranje finančne dokumente in pa zakonski osnutek o odškodninah za sodnike deželnega komisariata za upravljanje jurskih zemljišč.

NOVICE

Na avstrijskih šolah »opozorilne mape« proti neonacizmu

DUNAJ - V avstrijskih šolah bodo v prihodnje namenili večjo pozornost naraščajočemu neonacizmu: notranje ministrstvo se je odločilo, da bo že v naslednjih dneh posredovalo solam »opozorilno mapo«, v kateri so med drugim navedene vse desnoekstremistične publikacije ter tudi računalniške igre. Notranje ministrstvo solarje nadalje opozarja, na kaj je treba se posebej paziti, kajti znano je, da desni ekstremisti svoje publikacije prekrivajo na različne načine, med drugim tudi s pisanimi srčki ali drugimi »nedolžnimi stvarmi«. Cilj akcije notranjega ministrstva je, da se desničarskim ekstremistom otežijo dostop do mladincev. (I.L.)

Izšla zadnja številka dvojezičnega časopisa Tango

CELOVČ - V zadnjih dneh iztekajočese leta 1995 je izšla tudi zadnja številka dvojezičnega tednika in nazadnje mesečnika Tango. »Operacija - dvojezično pisati in objavljati v dvojezični deželi, in to proti vladajočim političnim okusom - je sicer uspela, ampak pacient, ki ga že dve leti negujemo nezavarovangea oz. z 90-odstotnim samopri-spevkom, je izdihnil«, so zapisali v slovo uredniki in urednice ter izdajatelji lista. Zapisali so tudi, da ukinitve Tanga ne pomeni, da se je leta 1993 ustanovljen medij izsusil zaradi dvojezičnosti, temveč zaradi izostalih finančnih sredstev, nerešeno pa da je ostalo vprašanje, ali je Tangu uspelo postati kar si je želel - biti medijska osnova za koroško ne-nacionalistično opozicijo. Začetek je bil vsekakor dober, toda prekratka je bila doba, da bi ta svoj cilj preverili, so še zapisali uredniki in izdajatelji lista v poslovno številko. (I.L.)

DUNAJ / IZJAVE ZELENE POSLANKE TEREZIJE STOJSIČ

V Avstriji niso naklonjeni manjšinam

DUNAJ - Ponovno v avstrijski državni zbor izvoljena manjšinska govornica Zelenih, gradiscanska Hrvatice Terezija Stojšić, je v svoji zaključni bilanci o avstrijski manjšinski politiki za leto 1995 kritično ugotovila, da se je zdusje za narodnostne skupnosti v Avstriji zal poslabšalo.

Tudi po zadnjih državnoborskih volit-

vah je se naprej edina poslanka iz vrst ene od šestih v Avstriji uradno priznanih narodnostnih skupnosti, kajti nobena od ostalih v državnem zboru zastopanih strank na decembrskih volitvah ni bila pripravljena uvrstiti kandidata oz. kandidatko iz vrst narodnih skupnosti na mesto, ki bi tudi zagotovilo njihov vstop v parlament. »Z enim ali dvema na-

daljnima pripadnikoma narodnostnih skupnosti v državnem zboru bi bilo moje delo za manjšine v Avstriji gotovo lažje«, je dodala manjšinska govornica Zelenih.

Tudi nove posiljke pismenskih bomb ter krvavi napad desničarskih teroristov v Bortah, ki je terjal življenje starih pripadnikov avstrijskih Romov, niso spremenili odnos politike in družbe do manjšin, je menila poslanka zelenih in ugotovila, da so manjšine »se naprej izpostavljeni izločevanju, namesto da bi jih sprejeli v sredino družbe«.

Po mnenju gradiscanske Hrvatice avstrijska država v letu 1995 tudi ni uresničila več

osrednjih zahtev avstrijskih narodnostnih skupnosti. Konkretno je navedla zahtevo po razširitvi radijskega in televizijskega sporeda v jezikih avstrijskih manjšin na državnem ORF-u, dodelitev frekvence za privatni manjšinski radio, razširitev dvojezičnega solstva in uradno priznanje Slovencev v zvezni deželi Štajerska.

Za leto 1996 je Terezija Stojšić napovedala, da bo v državnem zboru vložila deset točk obsegajoč program za avstrijske narodnostne skupnosti. »Temeljni programa je, da se Republika Avstrija v obliki ustavnega zakona končno sprijazni s svojo etnično, jezikovno in kulturno mnogovrstnostjo

in da hkrati tudi udejani večjezičnost na vseh področjih javnega življenja«, je poudarila poslanka Zelenih.

Od nove vlade je Stojšićeva se zahtevala, da naj bi pri varčevalnih ukrepih v državnem proračunu za leto 1996 bila izvzeta postavka za pospeševanje narodnostnih skupnosti. »Država je skozi desetletja varčevala prav pri manjšinah, zato kategorično odklanjamo vsak poskus države, ki bi meril nato, da se skrajšajo skromne dotacije, katerih so v zadnjih letih bile deležne avstriske narodnostne skupnosti«, je poudarila manjšinska govornica Zelenih v avstrijskem državnem zboru.

Ivan Lukan

PLATISČE / POMEMBEN KULTURNI DOGODEK

Predstavili knjigo župnika Cuffola

Pobudo je dala gorska skupnost za Terske doline in domači kulturni delavci

MOJ DNEVNIK

La seconda guerra mondiale vista e vissuta nel 'focolaio, della canonica di Lasiz.

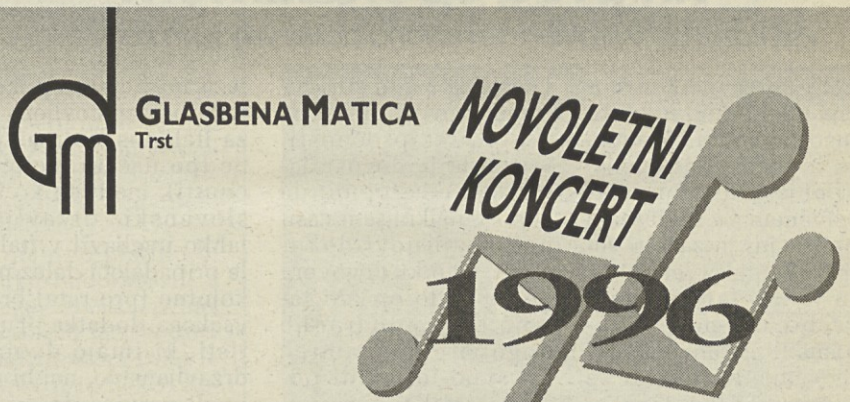
PLATISČE (Tipana) - Jutranji sneg in poledenele poti visoko v Karnajski dolini niso v sredo popoldne preprečile številnega obiska na predstavitvi knjige župnika Antonia Cuffola »Moj dnevnik - La seconda guerra mondiale vista e vissuta nel 'focolaio« della canonica di Lasiz«. Pobudo je izpeljala gorska skupnost za Terske doline ob sodelovanju domačih kulturnih delavcev, ki so si želeli, da bi knjigo, ki jo je izdala zadruga Dom iz Cedada, vendarle predstavili tudi v kraju, kjer je Antonio Cuffolo toliko let župnikoval.

S temi mislimi je odbornik za kulturo pri gorski skupnosti Viljem Cerno uvedel popoldansko predstavitev in dodal, da sodi Antonio Cuffolo med najvidnejše osebnosti Benetije, čeravno je nanj marsikdo že pozabil. Po »pozdravu« domaćega pevskega zbora je zupanja iz Tipane Marisa Filippig podčrtala pomembnost domače kulture in domačih tradicij, furlanski župnik Ruzzieri de Tina pa je bil

mnenja, da bi kazalo ponovno napisati zgodovino teh krajev, ki je bila marsikdaj popačena in izkrivljena. Marino Qualizza, ravnatelj teološke sole iz Vidma, je Cuffola označil za »pozabljenega heroja«. Veliko je namreč storil za svoje ljudi, velik je bil njegov prispevek za narodnostno rast slovenskega prebivalstva. Na nas vseh pa je, da ostanemo zvesti Cuffolovim naukom in da ne zavremo bogastva, ki ga predstavlja naša večjezičnost.

Predsednik gorske skupnosti za Terske doline Armando Noacco je pohvalil pobudo iz Platisča, ker je v njej razbrati željo po ohranjanju kulturne identitete teh krajev, ki so dnevno postavljeni pred težkimi gospodarskimi in družbenimi preizkušnjami. Noacco je ob koncu izrekel javno pohvalo odborniku Viljemu Cernu za njegovo vsestransko prizadevanje v korist terskega prebivalstva in za njegovo neizmerno ljubezen do slovenske stvarnosti na Videmskem.

Rudi Pavšič

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Vas vljudno vabi na NOVOLETNI KONCERT

Orkester CAMERATA LEBACENSIS

Dirigent MIROSLAV HOMEN

Solist STANKO ARNOLD - trobenta

Koncert bo v Kulturnem domu v Trstu,
ulica Petronio 4, v nedeljo, 7. januarja 1996, ob 18. uri

Vabila so na razpolago izključno na sedežu
in v poslovalnicah Tržaške kreditne banke.

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

NABORJET / DANES V BENEŠKI PALAČI

Kanalska dolina med svetovno vojno

Župnik Ukev Mario Gariup je gradivo za svojo novo knjigo zbral v župnijskih arhivih

UKVE - Danes, ob 18. uri bodo v prostorih Beneške palače v Naborjetu predstavili novo knjigo župnika iz Ukev Maria Gariupa z naslovom "La Val Canale durante la seconda guerra mondiale - Dagli archivi parrocchiali della Val Canale". To je že deseta knjiga izpod peresa ukvanskega župnika v zadnjih devetih letih, kar zgovorno priča o plodnosti tega avtorja, ki se je posvetil zgodovinskimi in družbenim problemom Kanalske doline. Ni naključje torej, da so vse knjige tematsko povezane in se med seboj dopolnjujejo. Knjižno delo je založila cedajska zadruha Dom, uvodno misel pa je prispeval msgr. Marino Qualizza, ravnatelj teološke sole iz Vidma.

Zakaj ste se odločili, da boste tudi vaše zadnje delo posvetili stvarnosti v Kanalski dolini?

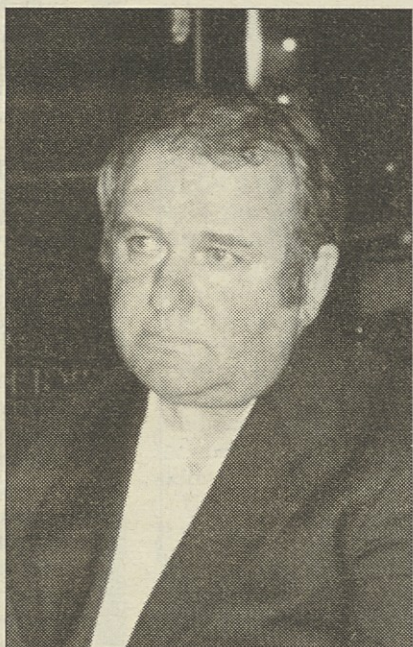
»To je področje, ki ga najbolje poznam in o njem sem zbral veliko podatkov. V vseh teh letih sem stalno brskal po arhivih in zbral zares veliko zanimivega materiala,« nam je povedal Mario Gariup, ki se je pritožil nad svojim računalnikom, češ da nima dovolj spomina, da bi vanj vključil vse zbrano gradivo.

V prejšnjih knjigah ste pozornost namenili določenemu kraju oziroma določenemu argumentu. Tokrat pa opisujete dogajanje v Kanalski dolini širše. Kako je potekalo vaše delo?

»V knjigi obravnavam obdobje, ki zadeva desetletje 1939-49, ki je izrednega pomena, če želimo pravilno razumeti današnje dogajanje. Podatke za knjigo, ki je zapisana v obliki dnevnika, pa sem zbral izključno v župnijskih arhivih nase doline.

Moja naloga je bila prvenstveno ta, da sem zbral v celoto številne podatke in zapise, ki sem jih našel v arhivih župnišč. Knjiga izide letos, to je ob 50-letnici zmage nad nacifasizmom in lahko rečem, da gre za prvo delo, ki obravnava to obdobje v Kanalski dolini.

Kdor je v prvi osebi doživljal

takratno obdobje, bi rad nanj pozabil. To bi radi storili predvsem tisti, ki so takrat bili na napačni strani in teh je v Kanalski dolini veliko. Takratne opredelitve pa se poznajo se danes pri ljudeh te doline.

S svojo knjigo ne zelim stopiti na stran enega ali drugega: moj namen je predvsem ta, da opisujemo takratne dogodke in tragedije z največjo možno objektivnostjo.

Pri pisanju so mi bile v oporo besede, ki jih je papež Janez Pavel II. izrekel ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne. Rekel je: »Mladi, vi imate nalogo paziti, da se med nas ponovno ne vrine kultura sovražstva in smrti. Nasprotujte tistim ideologijam, ki pridigajo sovražstvo, in zoperstavite se vsaki obliki nacionalizma in nestrpnosti, ki vodita v vojno.«

Gariupova knjiga, kot nam je sam povedal, zeli odpreti okno v zgodovino Slovencev v Kanalski dolini in s tem prispevati kancek resnice o tem zgodovinskem obdobju, ki je bil travmatičen in obenem odločilen za kasnejši razvoj dogodkov na tromeji.

Rudi Pavšič

Zemljevid občine Trst iz leta 1829 - 20

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publiet SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. postni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo za leto 1995 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SKRBSTVO / ITALIJA IN SLOVENIJA

Tik pred sporazumom

Vse kaže, bo v kratkem revidirana doslej veljavna konvencija

Meddržavna konvencija med Italijo in bivšo Jugoslavijo, ki obravnava in utemeljuje uveljavljanje pravic na skrbstvenem in socialnem področju, je začela veljati daljnjega leta 1961 in je do danes ostala vsebinsko nespremenjena. Po osamosvojitvi Slovenije in Hrvaske se je avtomatično nadaljevalo izvajanje istih določil in mednarodnih obveznosti. Ker pa je vsebina konvencije v marsicem pomanjkljiva in zastarela, se diplomatski predstavniki obeh držav in zastopniki prizadetih skrbstvenih zavodov INPS oziroma SPIZ že dalj časa dogovarjajo o reviziji in o tem, da bi vnesli določena nova določila v konvencijo. Kot se sicer neuradno sliša v dobro obveščenih krogih, naj bi v glavnih obrisih »ogrodje« konvencije ostalo nespremenjeno,

vnesli pa naj bi stiri bistvene novosti, in to pa načelu recipročnosti. Kaže, da je dogovarjanje na taki stopnji, da bodo v najkrajšem času podpisali novi dokument, učinki dogovora pa ne bodo opazni takoj. Za mednarodne dogovore je namreč upravno-formalni postopek dokaj zapleten in dolg (občajno konvencija začne veljati dve leti po izmenjavi ratifikacij med državama podpisnicama), bodo določila posodobljene konvencije veljavna komaj na pragu leta 2000.

Bistvene novosti naj bi bile stiri. 1. Konvencija med Italijo in Slovenijo se izvaja le v primeru, da upravičenec uveljavlja v drugi državi vsaj enoletno zavarovalno dobo (sedaj zadoštuje že en sam teden-ski prispevek); 2. pravica do dopolnilnega de-

leza minimalne pokojnine bo zagotovljena le za italijanske državljane (po načelu recipročnosti), medtem ko bo slovenski državljani lahko uveljavil v Italiji le pripadajoči delež pokojnine (pro-rata) brez vsakega dodatka. Tudi tisti, ki imajo dvojno državljanstvo, naj bi ne imeli pravice do minimalne pokojnine, kot to velja sedaj; 3. slovenski državljani, ki je zaposlen v Italiji, bo lahko uveljavil družinsko doklado le za družinske člane, ki bivajo v Italiji; 4. italijanskim državljanom bo INPS (vendar le!) priznal delovno dobo v bivši coni B bivšega Svobodnega tržanskega ozemlja v kritičnem obdobju 1.5.1945-31.12.1956, medtem ko je SPIZ že zdavnaj priznal to delovno dobo bivšim jugoslovanskim oziroma slovenskim državljanom. (ma)

INTERVJU / BRUNO ZVECH (CGIL), MARIO RAVALICO (CISL) IN ADELE PINO (UIL)

S številom brezposelnih se množijo tudi siromaki

V tržaški občini 4.000 ljudi brez vsakega osebnega dohodka

Voditelji osrednjih treh sindikalnih organizacij v tržaški pokrajini bodo pričakali zasuk leta pod pritiskom težkih obveznosti. V zadnjih dvanajstih mesecih se je nekaj vprašanj zacelo razčiscovati, nastala pa so druga, morda kocljevsja. Generalni tajnik CGIL Bruno Zvech (v drugem stolpcu), Mario Ravalico (v tretjem stolpcu), ki v odsotnosti Paola Coppe naceljuje pokrajinskemu vodstvu CISL, in Adele Pino (v prvem stolpcu), ki vodi tudi dezelno tajništvo UIL, so nam včeraj izrazili precejšnjo zaskrbljenost glede nadaljnjih izgledov za premostitev gospodarske in socialne stiske, saj se ta ne prestano zastruje.

Vsi trije soglasajo, da se nelahko leto koncuje z resitvijo železarne pod Skednjem. Pinovi je to v globoko zadosčenje, Zvech pripisuje zmago enotnemu nastopu vsega prebivalstva, Ravalico pa opozarja, da dosežka ne gre emfatizirati.

V resnici se je kakovost življenja pri nas krepko poslabšala. Dejstvo, da je Trst na vsedravnih le-

odslovljenih delojemalcev pa terciarni sektor ne more vsrkati tako kot v preteklosti. Če k temu dodamo zastoj v pristanišču, potem ni za Zvecha nič čudnega, da se bančni računi bogatih kopičijo, medtem ko se nezadržno slabša gmojni položaj starostnikov, mladih, ki ne dobijo službe, a tudi priseljencev zaradi vojne na Balkanu; samo v naši pokrajini imamo ta čas 15.000 imigrantov.

Opraviiti imamo torej z vsesplošnim obubožanjem prebivalstva, ki ga bo mogoče po mnenju vodje CGIL zaježiti edinole z nekakšnim protokolom o soglasju med vsemi pristojnimi lokalnimi in drzavno oblastjo, tako kot je bilo s svoječasno listino za gospodarski preporod Trsta. Vendar bo to mogoče samo, če se bo tukajšnja skupnost iznebila samopomiljevanja in povlekla na dan sveže, zdrave sile, je pribil Zvech.

Njegove misli je s številkami dopolnil Mario Ravalico. »Samo v tržaški občini imamo 24.553 starostnikov, ki so potrebni čedalje večje pomoči in oskrbe, in 4.000 oseb, ki nimajo prav nobenega osebnega dohodka,« je povedal in se dotaknil še zgočega vprašanja mladih: »Kar 22.400 jih je, ki imajo od 15 do 24 let, javne ustanove pa niso zanje storile ničesar; razen rekreatorijev, župnijskih dvoran in dobrosle skupnosti San Martino al Campo, ki pa sloni na prostovoljni podlagi, nimajo nobene strukture za zdravo razvedrilo.« Gre za zelo hud socialen problem,

ki bi mu morali v prihodnje posvetiti mnogo večjo skrb tudi sindikati.

Predstavniki CISL posebej opozarja na mladinsko zaposlovanje, ki ni pod vprašajem samo zaradi zagate v industrijskih podjetjih in okoliscine, da odpusćeni delavci ne morejo več v javno službo, temveč tudi zaradi drobitve delovnega trga. Čas velikih podjetij je po njegovem mimo, množijo pa se male, toda visokoprofilne proizvajalke in storitvene niše, kjer je postal delovni čas raztegljiv oziroma zozljiv pojem, kjer ni pravnjega posluha za varnost pri delu in uslužbenčevu zdravje. V ta sklop spadajo neprofitne dejavnosti, kakor so na primer zadružniške, ki jim mora posvetiti sindikat kar največjo pažnjo, drugeče ne bo imel nobenega nadzora več nad delom, delovne moči pa bodo ostale brez prave zaščite. V ta namen bi bilo nujno treba doseči ta-

ko imenovani solidarnostni pakt.

Obenem se mora sindikat po Ravalicovem zatrdilu dejavneje vključiti v novodobne sredine na področju znanosti, raziskav in kulture, ki so se prav posebno značilne za Trzasko, a je prebivalstvo z njimi premalo seznanjeno. Znanstvene ustanove in laboratoriji se morajo, skratka, se bolj zakoreniniti v teritorij in se z raztegnitvijo zlasti aplikativnih raziskav aktivneje vključiti v postopke za njegov gospodarski in socialni razmah.

»Če bomo hoteli rešiti gornje in se druge probleme, pa bomo morali nastopiti tako enotno, kot smo to storili med bojem za ohranitev skedenjske železarne, ko smo drug ob drugem stali vsi, mladi in stari, moski in ženske, Slovenci in Italijani, ljudje vseh političnih barv,« nam je še dejal Mario Ravalico.

Voditeljica UIL Adele Pino je ravno tako mnenja, da je treba zaceti reševati tudi zaostrujoče socialne probleme, saj so ostali zadnje case nekam v ozadju. V prvi vrsti je potrebno razjasniti vprašanje priseljencev iz držav nečlanice Evropske unije, zlasti seveda imigrantov z vojnih prizorišč v bivši Jugoslaviji, ter njihovih svojcev; gre za družinska jedra, ki živijo v zelo težkih razmerah in jih je precej več, kakor pa navajajo uradne statistike. Na Trzaskem je predvsem veliko Srbov in Hrvatov, mnogi pa delajo na črno, zato gre problem rešiti v obojestransko korist. Hkrati nujno velja razčistiti pojav nezakonitega dela, ki ga opravljajo pri nas prebivalci s sosednjega mejnega območja, saj bi status quo po sindikalistkinem mnenju po nepotrebnem še dodatno obremenil dvostranske odnose.

Trst so torej vrata na Vzhod, vendar ne tudi v taksem pomenu, kakor bi moralo biti. »Svojo naravno vlogo povezovalca Zahoda z Vzhodom bo mesto lahko spet prevzelo samo z vnovičnim zagonom pristanišča, od katerega je v resnici odvisen doberšen del krajevnega gospodarstva,« je zatrdila Adele Pino in se odločno zavzela za predčasno upokožitev odvečnih pristaniščnikov, ki zavira dokončno privatizacijo. To pa seveda ne bi zadostovalo; treba je razviti cestno in železnisko infrastrukturo, ki naj Trzasko poveže s srednje- in vzhodnoevropskim zaledjem. »Doseči to, bo v novem letu prva obveza našega sindikata,« je odločno poudarila sogovornica s kančkom optimizma, čes, če smo resili železarno, bomo speljali se to.

Drago Gasperlin

NOVICE

Koncert godbe s Korošcev drevi v Miljah

V gledališču Verdi v Miljah bo drevi ob 20. uri koncert godbe s Korošcev, ki jo vodi Liliano Coretti; predstavila se bo s koncertom v okviru manifestacij »Božič'95«, ki se odvijajo pod pokroviteljstvom miljske občinske uprave; na koncertu bo nastopila tudi pevka Francesca Masini.

1. trofeja Confesercenti: pomerili se bodo psi

V soboto, 6. januarja bo trzaska Confesercenti priredila na hipodromu pri Montebellu 1. trofejo najlepših psov; na tekmovanju, ki bo od 9. do 12.30 in od 13.30 do 17.30 se bo pomerilo približno sto psov iz vse dežele; del izkupicka bo Confesercenti namenila združenju Astad z Općin. Ob 17. uri pa bo na sporedu »Popoldan z našimi prijatelji psi«; lastniki psov bodo prejeli posebne nagrade, zmagovalce pa bo izbrala kvalificirana žirija. Vpisovanje za sodelovanje na tekmovanju (20000 lir) je na sedezu Confesercenti v Ul. Battisti 2.

Uradi turističnega podjetja odprti tudi v nedeljo

Podjetje za turistično promocijo obvešća, da bodo uradi na trzaski železniški postaji jutri neprekinjeno odprti od 9. do 17. ure, v nedeljo pa od 9.30 do 13.30.

Turistični ogled mesta

Podjetje za turistično promocijo obvešća, da se bo v nedeljo ob 8.45 pred Pomorsko postajo začel turistični pohod po mestu s turističnim vodićem; udeleženci si bodo ogledali zgodovinski center, glavne cerkve, katedralo in grad sv. Justa. Pred povratkom, ki je predviden za 12. uro, se bodo udeleženci »okrepćali« v eni od dveh zgodovinskih kavarn.

Svobodni sever kritizira zelene

Indipendentistićno gibanje Svobodni sever je izdalo tiskovno sporoćilo, v katerem obsoja zadržanje vseh političnih sil v občinskem svetu (seveda razen Svobodnega severa), ki sicer bolj ali manj glasno podpirajo takoiimenovani nacrt Rubbia, ki ga je osvojila družba Sincrotrone. Po pisanju gibanja ga podpira tudi stranka zelenih, samozvanih vnetih branilcev okolja, ki so se pred kratkim manifestirali proti jederskim poizkusom na Mururoi, ki se je na glasovanju o nacrtu Rubbia v občinskem svetu vzdržala.

Izgubljeni-najdeni predmeti

V uradih ekonomata Trzaskе občine v občinski palaci (v sobi 37) so lastnikom na razpolago najdeni predmeti v mesecu novembru. Zakoniti lastniki jih lahko dvignejo vsak dan od 8.30 do 11.30, v ponedeljkih in sredi pa tudi od 14. do 15. ure. Lastnikom so na razpolago zapestnice, ovratne verizice, aktovka, avtoradio, prstan, fotografski aparat, ure in razni kljuci. Na sedezu Konzorcialnega podjetja za prevoze v Ul. San Cillino 99 pa so lastnikom na razpolago razni predmeti, ki so jih izgubili na avtobusih.

OB SREBRNEM JUBILEJU

Tržaški oktet bo nastopil nocoj v bazovski cerkvi

V okviru koncertne dejavnosti v znamenju srebrnega jubileja bo Trzaski oktet (arhivski posnetek) nastopil nocoj v cerkvi v Bazovici. S tem nastopom se želi Oktet tudi oddolžiti upraviteljem Slomskovega doma in posredno g. Marjanu Zivicu, saj so pevci kar nekaj let vadili v omenjenih prostorih.

Trzaski oktet bo predstavil splet nabožnih pesmi, ubranih na božićno tematiko.

Nocojsnji koncert pa je vsebinsko povezan tudi s petindvajset let trajajoćo zvestobo Trzaskemu oktetu dveh njegovih stebrov, Vladislava Komarja in Rudija Stoparja, ki sta doma iz Bazovice.

Pricetek koncerta je napovedan za 20.30.

VREME / VČERAJ JASNO A MRZLO

Ledeni objem še ni popustil

Neugodne napovedi za prihodnje dni: mraz, burja, dež in morda sneg

Vreme se je včeraj izboljšalo, vendar je bilo še zelo mraz in soncu ni uspalo, da bi stopilo led, ki se je nabral na cestah in ploćnikih. Zabeležili so več manjših prometnih nesrec sicer brez hujsih posledic, ter več padcev pešcev.

Tržaški župan je odredil, da so do nadaljnjega zaprli vse javne parke: zaradi znega in ledu je bilo nevarno, da bi se

lomilo veje, ki bi lahko padle na mimoidoće. Vicolo delle Rose je še vedno zaprt zaradi velikega drevesa, ki se je podrl pod tezo ledene skorje, na gornjem delu Scale Sante pa je promet prepovedan, ker je popustil podporni zid.

Vremenska napoved ni nič kaj obetavna: se bo mraz, zapihala bo ostra burja, spet naj bi deževalo oz. snežilo.

PROTI ONESNAŽENJU ZRAKA

V sinhrotronu odkrili učinkovitejši katalizator

Vprašanje onesnaženja zraka je iz dneva v dan bolj pereće: odstotek strupenih plinov, ki jih vdihujemo, se veća sorazmerno z vedno gostejšim mestnim prometom. Katalizirani avtomobili na neosvincteni bencin sicer proizvajajo manj ogljikovega monoksida kot navadni avtomobili, v njihovih izpusnih plinih pa so druge rakotvorne snovi, kot je bencen.

V sinhrotronu pri Bazovici vodijo pomembno raziskavo ravno zato, da bi izboljšali katalizatorje in menda so na pravi poti do odkritja novega in učinkovitejšega sistema. Dosedanji katalizatorji imajo namreć dve bitveni pomanjkljivosti: so dragi, ker vsebujejo spojino platine, ki je zelo redka in torej draga kovina, obenem pa ne zadržujejo zados-

tnega odstotka škodljivih plinov pri nizkih temperaturah oz. pri nizkih hitrostih, kot jih lahko doseže vozilo v počasnem mestnem prometu.

Zlahtno platino bi lahko nadomestili z drugo, cenejšo kovino, so odkrili raziskovalci sinhrotrona. Tako je izjavil fizik Renzo Rosei reviji »Trieste ed oltre«, ki se ukvarja s trzaskim svetom znanosti. Ugotovili naj bi, da nadomestna kovina deluje kot katalizator, ki »vsrka« strupene pline neprimerno učinkoviteje od platine in to tudi pri nizkih temperaturah. Obe poglavitni hibi dosedanjih katalizatorjev naj bi tako premostili: nove naprave naj bi bile cenejše in ekološko učinkovitejše.

Kaze, da se je Fiat že pozanimal za odkritje v sinhrotronu pri Bazovici.

GLASBA / NA POBUDO TKB

Novoletni koncert 7. januarja v KD

Igral bo Komorni orkester Radiotelevizije Slovenije Camerata Labacensis

Ze vrsto let spremljamo tradicionalni novoletni koncert, ki ga v Kulturnem domu prireja bančna sekcija Slovenskega deželne gospodarskega združenja. Letos je sicer slednja v preosnovi, zato se je za koncert zavzelo vodstvo Trzasko kreditne banke in omogočilo glasbeni dogodek, ki daje v našem kulturnem okolju ze cutiti toplo navezanost svojega »novoletnega« poslušalstva.

Tako bomo 7. januarja v Kulturnem domu v Trstu ob 18. uri lahko poslušali Komorni orkester radiotelevizije Slovenije Camerata Labacensis. Dirigiral bo Miroslav Homen, med nastopajočimi pa bo tudi naš znani trobentač Stanko Arnold. Program je Trzaska

kreditna banka oblikovala s sodelovanjem Glasbene matice.

Naj omenimo, da komorni orkester Camerata Labacensis sestavljajo solisti Simfoničnega orkestra radiotelevizije Slovenije, pohvali pa se lahko s številnimi CD ploščami, ki so sad enajstletnega stalnega nastopanja. To krat bo orkester dirigiral Miroslav Homen, osebnost, ki je kljub svoji izredni angažiranosti v rodnem Sarajevu uspela razširiti svojo dejavnost na evropsko raven. O Stanku Arnoldu pa naj povemo le, da je iz trobente diplomiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani, izpopolnjeval se je nato v Parizu, kot solist pa nastopal domala po celi Evropi.

Letosnji program zaje- ma v prvem delu iz sirše »praznične« glasbene z- kladnice, saj se pričinja z Rossinijevo Uverturo iz opere Tatinska sraka, za- ključuje pa z Brahms- ovim Petim madžarskim plesom; ob osrednji Bize- tovi Farandoli bo nas so- list zablestel v Williamsovi Jerusalem of gold in theme ter Hum- mlovem Koncertu v Es duru za trobento in orke- ster.

Drugi del programa se posveca dunajski tradici- ji Straussovih polk in valčkov, kjer izstopa Uvertura iz opere Netopir.

Vabila za »glasbeni podrav novemu letu« so na razpolago na sedežu in poslovalnicah Trzasko kreditne banke. CR

POBUDA / ACLI

Prvega januarja pohod za mir

Na pokrajinskem se- dežu združenja kršćan- skih delavcev ACLI v Ul. sv. Franciska 4/1 bo danes ob 11. uri tiskovna konferenca, s katero bo- do predstavili javnosti 14. mestni pohod za mir. Pohod po trzaskih uli- cah bo v ponedeljek, 1. januarja, od 15. ure da- lje, in to pod geslom »Biti drugačen ni gro- znja, temveč bogastvo«.

Prvi dan v novem letu bo sovpadel sicer s »sve- tovnim dnevom miru«, ki bo tokrat posvečen vsem trpečim otrokom, pa naj bodo to žrtve voj- nega ali drugačnega na- silja. Azione cattolica zaradi tega vabi vernike, da se 1. januarja ob 18. uri udeležijo posebne maše v cerkvi sv. Anto- na tavnaturga.

KLUB ILLYCAFFE'

Likovni natečaj »Žoga pod drevesom«

Risbe osnovnošol- cev do 15. januarja

Na sedežu kluba Palla- canestro Trieste Illycaffè so ze izročili prve grafične prispevke za natečaj »Ris- ba za kosarko«. Gre za po- budo kosarkarskega kluba v sodelovanju s trzaskim solskim skrbnistvom, ki se je lahko udeležijo vsi osnovnošolci trzasko po- krajine. Tema letošnjega drugega natečaja je »Žoga pod drevesom«, ki je te- matika široko zastavljene- ga sodelovanja med trz- skimi kosarkarskimi klubi. Tehnika risb je prosta in so lahko sad dela posame- znika ali pa skupinske.

Ziriji bosta predsedova- la vinjetist Francesco Tul- lio Altan in sportni novi- nar Enrico Campana. Pri- spevke je treba izročiti naj- pozneje do 15. januarja ob 17. uri na sedežu kluba v Ul. Lazzaretto Vecchio 2.

Sklep župana: na Silvestrovo bodo lahko odprte samo trgovine z jestvinami

Slovensko deželno gospodarsko združe- nje obvesca člane se- kcije za trgovino na drobno, da je trzaska Občina, omejeno na 31. december 1995, preklcala odredbo z dne 30. julija 1990, s katero omogoča trgo- vinam odprtje ob pra- znikih. Na Silvestrovo bodo tako vse trгови- ne v trzaski občini za-

prte z izjemo jestvin, ki bodo sicer lahko odprte, vendar le v dopoldanskih urah.

Občina Trst se je opredelila za ta korak z izrecnim namenom, da bi šla na roko odvisnim delavcem, zaposlenim v trgo- vskem sektorju, ki so bili v bistvu ves de- cember brez teden- skega počitka.

Vložitev prošelj za odškodnino zaradi neurja

V uradnem listu z dne 20. novembra je bil obja- vljen odlok, ki določa rok za vložitev prošelj za odškodnino po škodi, ki jo je na Trzaskem in Gori- skem povzročila močna burja 23. in 24. junija le- tos v vinogradih, na sadnem drevju in drugih kul- turah. Kmetovalce opozarjamo, da zakon, ki ureja solidarnostni sklad v ta namen, predvideva, da imajo pravico do odškodnine samo tisti proizva- jalci, katerim je vremenska ujma povzročila za več kot 35 odstotkov skode na cleotni letni proizvod kmetije. Za izvajanje tega odloka je Dezel izdelala posebne cenike in parametre, ki jih je treba zelo natančno upoštevati, kakor tudi postopek, ki ga bodo v prihodnjih dneh podrobneje obrazložili na sestanku na kmetijskem nadzornistvu in o kate- rem bomo seveda poročali.

Prošnje za povračilo skode je treba v smislu odloka vložiti v roku 45 dni od objave odloka v uradnem listu, kar praktično pomeni do 4. janua- rja.

Za priznanje skode in ustrezne odškodnine, pri- hajajo v postev naslednja območja:

- v trzaski pokrajini: Prečnik v občini Devin-Na- brezina; Log, Pulje (Domjo), Krmenka (Mattonaia), Koromacnik (Usello), Kroglje (spodnje), Dolina (spodnji del), Boljunec (spodnji del), Mackolje, Prebeneg, dolina Ospa (zgornji del) v občini Doli- na; predel blizu naseljenega središča v občini Zgo- nik; Padrice (pri nekdanjem begunskem tabori- scu), Sv. Marija Magdalena spodnja na območju ceste Pulje-Log v trzaski občini.

- v goriski pokrajini: Oslavje in Ul. degli Scogli v goriski občini, Scedna, Sovenca in Ašcevi v ob- čini Sovodnje.

Zaintersirane obvesčamo, da je prošnja mogoče sestaviti tudi na Kmečki zvezi v Ul. Cicerone, 8/B, zglasijo pa naj se cimprej, da ne zamudijo roka.

Podaljšana veljavnost bencinskih bonov

Trgovinska zbornica sporoča, da je bil rok za uporabo bencinskih bo- nov za leto 1995 podalj- san do vključno nedelje 21. januarja 1996. Pro- šnje o zamenjavi vozila ali pa nove prošnje za kontingent bencina za leto 1996 bo sprejemalo podjetje »Azienda Ben- zina« v Ul. Valdirivo 2/b do petka 12. januarja 1996 in sicer od pone- deljka do petka od 8.30 do 12.30 ter od 14.30 do 16.15. Razdeljevanje bencinskih bonov za leto 1996 se bo začelo 22. ja- nuarja 1996; kje in kako bodo sporočili.

DOLINA / V HALI PODJETJA ŽERJAL

Prijetna družabnost dolinskih obrtnikov

V dolinski obrtni coni je bilo ob praznikih te dni se posebno živo. Obrtniki konzorcija Dolina so se na- mreč organizirali, da bi v najlepšem slogu pričakali božične in novoletne pra- znike. Odločili so se za skupno večerjo, na katero so povabili svoje uslužben- ce in sodelavce. V prostori- h kleti hale podjetja Žer- jal se je tako zbralo preko 150 oseb, med katerimi je bil tudi dolinski župan Bo- ris Pangerc. Prisotni so ob zvokih domačega ansam- bla Long slunk in prijetni kapljici praznovali pozno v noč. Glede na uspeh po- bude naj bi srečanje v na- slednjih letih postalo tra- dicionalno. (foto Braico)

TUJCI V TRSTU / PRAVO MESTO V MESTU (KI MU JE TREBA PRIŠTETI ŠE NELEGALNE PRISELJENCE)

Skoraj 14 tisoč redno prijavljenih tujih državljanov

Največ priseljencev je iz republik nekdanje Jugoslavije

Uradno jih je skoraj 14 tisoč iz več kot 130 držav, vendar je v Trstu prav gotovo se veliko drugih tujcev. To- čno število je seveda neznanka, saj so nelegalni priseljenci... nelegalni in torej niso registrirani. Racunajo pa, da jih je vsaj se od 6 do 8 tisoč, če vštujemo tudi tiste, ki dnevno prihaja- jo na delo v Trst iz sosednjih krajev Slovenije in Hrvaske.

Ce ostanemo pri podatkih urada za tujce trzasko kvesture, je prva ugo- tovitve, da je največ priseljencev iz republik nekdanje Jugoslavije, saj jih je skupno kar 8.586.

Na prvem mestu so priseljenci iz Zvezne republike Jugoslavije t.j. iz Srbije in Črne Gore, ki jih je 3.922: od teh je kar 1.079 turistov (?), 998 jih je redno zaposlenih, 20 je avtono- mni delavcev, 104 jih studira, eden je iz zdravstvenih, 3 pa iz verskih raz- logov, 314 jih je pri družinah, eden je politični pribežnik, 41 ima v Trstu volilni sedež, 983 je pribežnikov iz humanitarnih razlogov, 3 iz sodnih razlogov, 3 čakajo na posvojenje, 2

na skrbstvo, eden na delo, 190 na iz- selitev v druge države, 2 na politično zatočišče, 2 pa na dovoljenje za avto- nomno delo.

Iz Hrvaske je 2.910 registriranih tujcev: 238 je turistov, 522 zaposle- nih, 51 avtonomnih delavcev, 396 jih studira, 4 so v Trstu iz verskih raz- logov, 174 pri družinah, eden je po- litični pribežnik, 23 ima v Trstu vo- lilni sedež, 246 je iz humanitarnih razlogov, 137 čaka na zaposlitev, eden na avtonomno delo, 1.117 pa jih je pri nas na podlagi zakona 423 o pripadnikih italijanske skupnosti oz. potomcih Italijanov iz nekdanje Jugoslavije.

Priseljencev iz Slovenije je 1.321 in so torej na tretjem mestu med dr- zavljanji nekdanje Sfrj: 60 jih je tu- ristov, 612 zaposlenih, 16 avtonomnih delavcev, 396 jih studira, 10 jih je iz verskih razlogov, 133 pri družinah, političnih pribežnikov ni, 23 ima v Trstu volilni sedež, 6 jih je iz huma- nitarnih razlogov, 53 čaka na izseli- tev v druge države, 6 pa jih je podla-

gi zakona 423 o Italijanih iz nekda- nje Jugoslavije.

Iz republike Bosne in Hercegovine je 410 priseljencev: 9 jih je zaradi tu- rizma, 12 je zaposlenih, 3 so samo- stojni delavci, 7 jih studira, 20 jih je pri družinah, eden je politični pribe- znik, 350 pa jih je iz humanitarnih razlogov, 3 čakajo na zaposlitev, 1 pa na samostojno delo, 3 so v Trstu na podlagi zakona 423, torej potomci italijanskih državljanov.

Na zadnjem mestu so priseljenci iz Makedonije, ki jih je skupno le 23: 8 je turistov, 3 so zaposleni, 2 studi- rata, 2 sta pri družinah, 8 pa jih je iz humanitarnih razlogov.

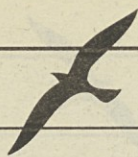
Med številnejšimi skupnostmi z več kot 200 priseljenci so se državlja- ni Nemcije (289), Zda (274), Albanije (269), Grčije (237), Velike Britanije (229), Kitajske (217). Razlogi, zaradi katerih so osebe iz teh držav v Trstu, so najrazličnejši: največ Albancev in Angležev je zaposlenih, Američani se mudijo na turitičnem obisku, Nemci, Grki in Kitajci pa studirajo.

Afganistan	2
Albanija	269
Alžirija	29
Angola	10
Argentina	116
Avstralija	194
Avstrija	143
Bahrein	1
Banglades	25
Belgija	28
Belorusija	11
Benin	2
Bolgarija	113
Bolivija	2
Bosna	410
Brazilijska	36
Burma	1
Burundi	2
Ciper	3
Cad	1
Ceska	19
Ceskoslovska	46
Cile	20
Danska	19
Domini. rep.	4
Dzibuti	1
Egipt	111
Ekvador	14
Estonija	1
Etiopija	31
Fidži	2
Filipini	27
Finska	13
Francija	122
Gabon	1
Gana	9
Gornja Volta	1
Grčija	237
Gvajana	1
Gvineja	1
Honduras	4
Hong Kong	3
Hrvaska	2.910
Indija	174
Indonezija	7

Irak	7
Iran	59
Irski	14
Izrael	78
Jamajka	1
Japonska	25
Jemen	14
Jordanija	57
Juz. Koreja	10
Juz. Afrika	8
Kamerun	30
Kanada	40
Kenija	1
Kitajska	217
Kolumbija	102
Kongo	4
Kostarika	7
Kuba	29
Kuvajt	1
Latvija	3
Lesoto	2
Libanon	42
Liberija	2
Libija	14
Litva	3
Madžarska	120
Makedonija	23
Malavi	1
Malezija	13
Mali	4
Malta	8
Marok	39
Mauritius	1
Mehika	45
Mongolija	6
Mozambik	9
Nemcija	289
Nepal	10
Niger	3
Nigerija	38
Nikaragva	1
Nizozemska	51
Norveška	9
Nova Zelandija	5
Pakistan	67

Palestina	1
Peru	39
Poljska	124
Portugalska	24
Romunija	107
Ruanda	8
Rusija	120
Samoa	3
Seiseli	3
Senegal	23
Sev. Koreja	4
Sierra Leone	3
Singapur	3
Sirija	17
Skup. neodv. držav	181
Slonokošč. obala	4
Slovska	23
Slovenija	1.321
Somalija	58
Sri Lanka	27
Sudan	20
Svaziland	2
Spanija	105
Svedska	29
Svica	33
Tajsko	26
Tajvan	2
Tanzanija	7
Togo	1
Trinidad	1
Tunizija	18
Turcija	86
Uganda	3
Ukrajina	26
Urugvaj	7
Vel. Britanija	229
Venezuela	23
Vietnam	20
Zaire	3
Zambija	1
ZDA	274
ZR Jugoslavija	3.922

SKUPNO.....13.602

MAČKOLJE / V ORGANIZACIJI KD PRIMORSKO

Božični koncert

Mešana pevska zbora Divaca in Primorsko sta prejsnjo soboto s koncertom božičnih pesmi navdusila poslušalce, ki so se odzvali vabilu mackoljskega društva Primor-

ske. Zbora, ki sta ubrano zapela pod vodstvom Antona Baloha, sta nastopila v dolinski cerkvi sv. Urha, za katero so se Mackoljani odločili, ker je veliko prostornejša od

domače. Po koncertu pa so se gostitelji in nastopajoči zbrali v mackoljski dvorani, kjer so večer končali ob prigrizku in v prijetni domačnosti. (Foto KROMA)

V Dolini srečanje z zborovsko glasbo

V Dolini se nocoj, 29. t.m., ob 20. uri obeta prijetno srečanje z zborovsko glasbo. Zupna cerkev sv. Urha bo namreč po letu dni spet prizorišče kulturnega dogodka, ki ga v sodelovanju prireja domače KD Valentin Vodnik in dolinska Zupnijska skupnost. Spodbuda za lanski koncert je bila želja po ovrednotenju cerkvenih orgel, ki kljub zgodovinski »starosti« in raznim popravilom se vedno veljajo za eno najizvirnejših med tovrstnimi glasbami v naši okolici. Orgelski koncert je bil tako se spodbuda za začetek niza, ki naj bi se iz leta v leto ponavljal v tem prazničnem času, seveda z združenimi močmi dveh družbeno-kulturnih dejavnikov v vasi.

Na pobudo dolinskega društva in zupnijske skupnosti bo tokratni božični koncert posvečen zborovski pesmi. Gost srečanja je Komorni mešani pevski zbor Postojna, priznani slovenski sestav, koncertni spored pa obsega v prvi vrsti izvirne avtorske pesmi, ki so na božično tematiko nastale prav v slovenskem prostoru.

Komorni mešani pevski zbor Postojna se prvič predstavlja v naših krajih. Nastal je pred dvajsetimi leti pod

umetniškim vodstvom prof. Iva Jelerčica, ki se danes predstavlja poglavitno vodilo za ta sestav. V svojem delovanju se je zbor zvrstil med uspešnejše primorske sestave: pozornosti vredne so strokovne kritike in ocene številnih samostojnih koncertov, ki v Jelerčičevem zboru izpostavljajo dobro programsko izbiro s stilno in teza- vnostno raznolikostjo skladb, zborovo gojeno zvočno podobo in njegovo izpovednost.

Sirso uveljavitev potrjujejo prva nagrada na radijskem tekmovanju v Ljubljani, ki jo je zbor dosegel že v tretjem letu svojega delovanja, kmalu zatem pa uspešni nastopi na mednarodnih pevskih festivalih izven matičnega prostora. Podoba desetletnega delovanja je zbor zabeležil na CD plošci, v pretekli sezoni pa je Komorni mešani pevski zbor Postojna pripravil tudi zahteven program z deli skladatelja sorojaka Vilka Ukmarja in ga izvedel v počastitev 90-letnice njegovega rojstva.

Nocojsnji božični koncert obsega skladbe Belarja, Stolcerja, Sattnerja, Premrla, Renerja, Cerarja in Vrabca. (dam)

GLASBA / FESTIVAL TRŽAŠKE POPEVKE

Na prvem mestu »Miramar«

Zmagovalka letošnjega 17. festivala tržške popevke v tradicionalni kategoriji, ki je bil v gledališču Rossetti, je romantični motiv »Miramar«, ki ga je napisala Erminia Benci Blason, izvajala pa pevka Liviana Martinuzzi ob spremljavi glasbene skupine »The Sound«. V kategoriji »Giovane e Moderna« si je prvo mesto zagotovila popevka »Stornei triestini« Ennia in Roberta Gerolina, ki sta jo izvajala »Roby e Roby« in skupina »Insieme per caso«. (Foto KROMA)

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
29. decembra 1995
DAVID

Sonce vzide ob 7.45 in
zatone ob 16.28 - Dolžina
dneva 8.43 - Luna vzide ob
12.03 in zatone ob 1.31.

Jutri, SOBOTA,
30. decembra 1995
EVGEN

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 3,9
stopinje, zračni tlak 1011,3
mb narašča, veter vzhod-
nik severovzhodnik 28,8
km na uro, burja, vlaga 52-
odstotna, nebo rahlo poo-
blaćeno, morje razgibano,
temperatura morja 10,3
stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Denis
Faiman, Giovanna Dandri,
Erik Rebuta, Anita Zivano-
vic, Emanuele Franzo, Bea-
trice Nardini, Nicola Malu-
ta, Giulia Spadaro.

UMRLI SO: 70-letni Fir-
minio Matelich, 90-letna
Elena Messa, 84-letna Paola
Duren, 88-letna Bruna
Benella, 83-letna Anna No-
vel, 74-letna Carmela Rodi,
93-letna Giustina Brescia-
ni, 83-letna Anna Cociani,
69-letni Umberto Visintin,
88-letna Bernarda Carli,
56-letni Giuseppe Stanci-
ch, 82-letna Albina Rejic,
71-letna Renata Ciacotich,
85-letna Lidia Pintarelli,
64-letni albino Mallich,
75-letni Mario Panaccioni,
80-letna Ida Cipolat, 82-
letna Elsa Da Forno, 68-let-
na Concetta Molisso, 81-
letni Nicolò Marsi, 74-let-
na Argia Cappellesso, 83-
letna Maria Maraglino, 64-
letna Adriana Mazzalors,
94-letna Maria Delise, 82-
letni Giovanni Abbate, 72-
letna Lina Crisman, 84-let-
na Ines Ferlini, 84-letni
Antonio Kristancic, 70-let-
ni Luigi Milic.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 25.,
do NEDELJE, 31. decem-
bra 1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Trg Oberdan 2 (tel.
364928), Trg Gioberti 8 -
Sv. Ivan (tel. 54393), Milje -
Mazzinijev drevored 1
(tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068) -
samo po telefonu za nujne
primere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Trg Oberdan 2, Sv. Ivan -
Trg Gioberti 8, Ul. Baia-
monti 50, Milje - Mazzinijev
drevored 1.

SESLJAN (tel. 414068) -
samo po telefonu za nujne
primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarne odprta od
20.30 do 8.30

Ul. Baiaumonti 50 (tel.
812325).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

V mrzlem december-
skem jutru se je pri-
družila Tadjanu krepka

Janika

Osrečila je Dario in
Igorja Skerl. Staršema
čestitamo, punčki pa ze-
limo vse dobro v
življenju

nonoti Bruna in
Gigi, Irena in
Stefan ter teta
Erika z Bogdanom

KD V. VODNIK in ZUPNIJSKA SKUPNOST DOLINA

vabita na

Božični koncert

Komorni mešani pevski zbor POSTOJNA
Zborovodja: IVO JELERCIC

danes, 29. t. m., ob 20. uri v cerkvi sv. Urha v Dolini

KINO

ARISTON - 15.00,
17.30, 20.00, 22.30 »La let-
tera scarlatta«, i. Demi
Moore, Gary Oldman.

EXCELSIOR - 15.15,
17.00, 18.45, 20.30, 22.15
»Pocahontas«, risani film,
prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA-
16.00, 18.00, 20.00, 22.00
»I soliti sospetti«, r. Bryan
Singer.

AMBASCIATORI -
15.15, 17.00, 18.45, 20.30,
22.15, »Casper«, r. Steven
Spielberg.

NAZIONALE 1 - 15.30,
17.40, 19.50, 22.00, »Se-
ven«, i. Brad Pitt, Morgan
Freeman.

NAZIONALE 2 - 15.00,
16.50, 18.40, 20.30, 22.20
»Viaggi di nozze«, r.-i. Car-
lo Verdone, i. Veronica Pi-
vetti.

NAZIONALE 3 - 15.45,
18.45, 21.45 »Braveheart -
Cuore impavido«, i. Mel
Gibson, Sophie, Marceau.

NAZIONALE 4 - 15.20,
17.00, 18.45, 20.30, 22.15,
»Selvaggi«, i. Ezio Greggio,
Cinzia Leone, Leo Gullotta.

MIGNON - 15.20, 17.00
»Palla di neve«, i. Paolo
Villaggio, Anna Falchi;
18.45, 20.30, 22.15 »Il pro-
fumo del mosto selvatico«,
i. Keanu Reeves.

CAPITOL - 16.30, 18.20,
20.15, 22.10 »Vacanze di
Natale '95«, i. Christian De
Sica, Massimo Boldi, Luke
Perry.

ALCIONE - 18.00, 20.00,
22.00 »Smoke«, r. Wayne
Wang in Paul Auster, i.
William Hurt, Harvey Kei-
tel.

LUMIERE - 16.30, 18.20,
20.10, 22.15 »Amiche«, i.
Chris O'Donnell, Minnie
Driver.

PRIPREDITVE

ZUPNIJA SV. JERNEJA
AP.-Opcine prireja na go-
spodovo razglasenje v so-
boto, 6. januarja, ob 18. uri
v zupnijski cerkvi na Opci-
nah KONCERT božičnih
pesmi MePZ Hrast iz Do-
berdoba. Zborovodja: Hila-
rij Lavrencic, sodeluje or-
ganist prof. Hubert Breg-
gant, koncert bo povezoval
Jan Leopoli. Prisrčno va-
bljeni!

ČESTITKE

Prav na Aljazev rojstni
dan se je kot "narocena"
rodila naša sestrnica JA-
NIKA SKERL. Zadovoljni
jo pozdravljamo in zelimo
vso srečo v življenju Na-
stja, Tajda in Aljaz.

OBVESTILA

KMETIJSKA ZADRUGA
v Trstu sporoča, da v ko-
likor ne bo novih oz. do-
datnih prijav, posebno za
velike količine oljk, bo
torkla zaključila letošnje
sezono danes, 29. t. m. Pri-
poročamo se vsem, ki se
niso se prijavili, naj to sto-
rijo čimprej.

ZSKD sporoča cenjenem
članom in sodelavcem, da
bo tržaski urad v dneh od
2. do 5. januarja 1996 za-
prt. Po običajnem urniku
Vam bomo spet na razpolo-
go od ponedeljka, 8. ja-
nuarja 1996, dalje!

MALI OGLASI

tel. 040-361888

AGRO-ITTICA
GLINSCICA iz Boljunca
obvesča cenjene kupce, da
smo za praznike odprti da-
nes, jutri in nedeljo ob 8.
do 13. ure. Imamo losose
in izvrstne salmerine. Tel.
st. 228297.

RAZNOVRSTNO
POHISTVO po zelo zniza-

ni ceni, tudi rabljeno in av-
tentično stilno. Tel. st.
350150 ali 54390.

ZAIZDLJIVO zemljišče
v Nabrezini (koef. 0,28)
prodamo. Tel. v večernih
urah na st. 823293.

V KOMNU na Krasu
prodam obnovljeno hišo z
dvoriščem. Tel. st. 200780
od 14. do 16. ure.

PRODAM hišo v gradnji
- tretja faza z zemljiščem v
Križu pri Sezani. Tel. st.
228597.

PRODAM v Nabrezini
hišo potrebno popravil z
odobrenim nacrtom. Tel.
st. 200620.

ISCAMO mladenica za
prodajo v trgovini z elek-
tricnim materialom na Opci-
nah, Ul. Salici 1. Tel. st.
211155.

ISCAMO 20-letno spo-
sobno natakario lepega vi-
deza. Tel. do 12. do 14. ure
na st. 228117.

23-LETNO dekle s
koncano visjo solo isce ka-
terikoli resno zaposlitev.
Tel. st. 040/231704.

OSMICO ima v Borstu
Danilo Glavina.

OSMICO je odprla Mau-
rica Radetič v Medje vasi
st. 10.

V PIVNICI III. Genera-
zione v Boljuncu bo danes,
29. t. m., ob 21. uri na spo-
redu koncert Alexa Vicen-
tija.

MALI OGLASI IN RAZNA
OBVESTILA ZA OBJAVO
NASLEDNJI DAN
se sprejemajo
od 8.30 do 12.30
od ponedeljka do petka
OB SOBOTAH IN PRAZNIKIH
ZAPRTO
PUBLIST - Ul. Valdirivo 36 - I. nad.
Tel. 361888 - Fax 768697

PRISPEVKI

V spomin na Alberto
Brisck darujeta Bruno in
Anica Milic 100.000 lir ter
Ladi in Rosita Bresciani
70.000 lir za KD-Dom
Brisckiki.

Za Skupnost družina
Opcine darujejo: N.N.
230.000 lir, N.N. 50.000 lir
ter Luciana in prijateljice
100.000 lir.

V spomin na pok. Blazi-
na (Gabrovac 43) darujeta
Sandra in Marija Blazina
Cibic 50.000 lir za Skupnost
družina Opcine.

Ob 10. obletnici smrti
Marcela Grassija daruje ze-
na Cvetka 50.000 lir za
MoPZ Fantje izpod Grma-
de.

Marija Vidau daruje
50.000 lir za obnovljene
orgle na Opcinah.

V spomin na Franca
Bizjaka darujeta Dorica in
Radi Pecar 50.000 lir za
gradnjo Kulturnega doma v
Lonjerju.

V spomin na Luigio
Umari vd. Sardo daruje
Ivan Sardoč z družino
50.000 lir za Godbeno
društvo Prosek.

V spomin na drago Gino
Kralj darujeta Pierina in
Srečko Krizmancic 20.000
lir za casopis Iskra in
20.000 lir za Godbeno
društvo Viktor Parma.

Ob 4. obletnici smrti ma-
me Marije Gomizelj daruje-
ta sin in hčerka 100.000 lir
za KD Primorsko Mackolje.

Ob priliki novoletnih
praznikov daruje N.N.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tličje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

50.000 lir za KD Primorsko
Mackolje.

Ob novem letu in v spo-
min na vse padle in umrle
borce NOB iz Trebč daruje-
ta Livjo in Lucijan Malalan
100.000 lir za TPPZ P. To-
mazič. V isti namen daruje
sekcija VZPI-ANPI iz
Trebč 100.000 lir za TPPZ
P. Tomazič.

V spomin na dragega
Stanka Praslija, na Ivanko
Ukmar Husu ter Lojzko
Umari Sardo darujeta
Vojka in Ivan Ukmar
60.000 lir za FC Primorje.

Namesto cvetja na prera-
ni grob matere Bogdana
Kralja darujejo kolegi
210.000 lir za DPZ Vesna
iz Kriza.

Namesto cvetja na grob
Gine Kralj daruje Marija
Marc Carli 20.000 lir za SD
Primorec.

†
V mirnem spanju nas
je zapustil naš dragi oče
in ded

grof Ansegisildo della Torre di Valsassina

Pogreb bo danes, 29. t.
m., ob 10.20 iz mrtvašni-
ce v Ul. Costalunga in na-
to ob 11. uri v cerkvi na
Pesku.

Zalostno vest sporočajo
žena Amelia, hčeri
Giulia in Gipsy ter sin
Febo z družinami
Grocana, 29.12.1995

†
Zapustila nas je naša
draga žena in mama

Tina Strain

Pogreb bo jutri, 30. t.
m., ob 10.30 v dolinski
cerkvi.

Zalostno vest sporočajo
mož, hčere, zetje, Cesare
ter sorodniki

Dolina, 29.12.1995

Ob izgubi drage mame
izrekajo Vinku Bevilac-
qui iskreno sozljaje

zupan, uprava in
svetovalci občine
Repentabor

Aleksu izrekajo iskren-
no sozljaje

prijatelji Roberto,
Anamarija, Irena, Livio,
Rosana, Franko, Igor,
Vesna, Damjan in Elena

Ob izgubi moza in
oceta Slavka izreka
svojem globoko sozljaje
družina Pieri

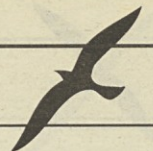
Ob tragicni izgubi
Maura Baldé izreka si-
nu Danjelu in družini
iskrene sozljaje

SD Breg

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

BENEŠKA SLOVENIJA / OB KONCU LETA

Trije koledarji v duhu izročila

V Benečiji izšla Trinkov koledar in »Beneški kalendar« - Rezijski stenski koledar

CEDAD - Med Slovenci iz videmske pokrajine je že v navadi, da ob obratu leta dobijo na domove stenske koledarje oziroma zbornike, ki jih izdajajo v Nadiskih dolinah in Rezijski.

Izredno bogat je Trinkov koledar za leto 1996, ki ga izdaja istoimensko društvo in pri katerem je letos sodelovalo 26 avtorjev iz vsega prostora, kjer živijo Slovenci v Furlaniji ter iz sosednje Kobariske. Uvodne misli so letos prispevali predsednik gorske skupnosti iz Nadiskih dolin Firmino Marinič, odbornica za kulturo Občine Cedad Elisa Sinovich in predsednik Upravne enote za Tolminsko Zdravko Likar. Sledi koledarski del, ki ga je prispeval Emil Cencic, in ob njem še nekaj drobcev iz ljudske modrosti. Trinkov koledar ima stiri poglavja. V prvem so objavljeni prispevki o zgodovini Slovencev v Furlaniji in letos obravnavajo stiri desetletnica kulturnega društva Ivan Trinko, 20-letnico Beneškega gledališča, 20-letnico potresa in 33 let "starega" Trinkovega koledarja. V poglavju Nas svet spoznamo delček ljudske kulture iz Rezijske in Kanaške doline, posebnosti beneške kuhinje in problematiko slovenske televizije v Benečiji. Se posebno bogato je poglavje Nasa beseda, v katerem so zbrani narečni spisi številnih avtorjev in segajo od osebnih spominov do sodobne ustvarjalnosti. V poglavju Nasi ljudje izstopa lik Giovannija Vogrica (1933-1986), rezbarja in prizadevnega kulturnega delavca, čigar delo predstavljajo fotografski vložki, ki bogatijo letosnji zbornik. Trinkov koledar bodo predstavili ob tradicionalnem Dnevu emigranta, ki bo 6. januarja v cedajškem gledališču Ristori.

V slovenske družine iz Nadiskih dolin je tudi letos prišel "Beneški koledar", tradicionalno darilo verskega petnajstnevnika Dom. Zanj sta poskrbela Emil Cencic in Giorgio Banchig.

Na posameznih straneh, ki označujejo mesece leta, prednjačijo barvne fotografije beneških vasi in zasolkov. Letošnja izdaja ponuja pogled na kraje: Mecana (Speter), Malinske (Dreka), Skale (Grmek), Tamora (Tavorjana), Hostne (Grmek), Kraj (Dreka), Kodermaci (Praprotno), Bordoni-Podpec (Praprotno), Ložac (Sovodnje), Jagnjed (Sv. Lenart), Preserje (Srednje) in Scigla (Podbonesec).

Iz Beneškega koledarja lahko izvemo kaksno bo vreme, za datume sejmov v Benečiji in za svetnike. Tudi krajsih vicev za razvedrilo ne manjka. Ob tem je objavljena verska povest, ki je vezana na beneško stvarnost.

V duhu tradicije sta urednika koledarja tudi tokrat izpostavila nekatere osebnosti, ki so zaznamovale stvarnost v teh krajih. Tako lahko bomo krajši življenjepis o mons. Zahariji Succagli, o Janezu Vianneyu Trinku, Giuseppeju Manziniju, Brunu Gujonu, Stefanu Goreszachu, Josipu Chiagicu, Valentinu Domenisu, Pietru Negru, Pietru Cheru, Giovanniju Clodigiu, Jerneju Vrtavu in Francescu Musoniju.

V teh dneh je izšel tudi stenski koledar, ki ga je izdalo rezijsko kulturno društvo Rozajanski dum. Zanj je poskrbel Giuseppe Beltrame ob strokovni pomoči Vittoria Di Lenarda in Silvane Paletti.

Medtem ko je lanski koledar objavljal barvne fotografije nekaterih krajev v dolini pod Kaninom, so letos izbrali votivne kapelice, ki jih je precej tudi v Rezijski. Koledar obsega tudi nekaj rezijskih rekov, ki so vezani na verske običaje, predvsem na božje poti. Stenski koledar Rozajanskega doma bogatijo pesmi Silvane Paletti.

S sredstvi, ki jih bodo zbrali z izdajo koledarja, bodo rezijski kulturni delavci obnovili kapelico v Solbici, ki jo je poškodoval potres iz leta 1976.

Rudi Pavšič

MNENJE / RAZLIKA, NA KATERO VELJA OPOZORITI

Umetna obrt je prikupna, ni pa likovna umetnost

Marsikatero razliko je zabrisalo tržišče, ki deluje izenačevalno

V našem kulturnem prostoru raste zanimanje za umetno obrt. Ob znanih obrtnikih, moje poznavanje je sicer omejeno na Trzasko, se pojavljajo novi obrazi in nove roke, ki obvladajo "snov". Slednja je najrazličnejša: kamen, keramika, volna, baker, les. itd. Društva in organizacije nudijo obrtnikom precej možnosti, da se predstavijo občinstvu. Nekateri ze ne potrebujejo več podobne promocije, za nove avtorje pa je seveda to koristno. Potem ko sem si ogledal kar nekaj razstav in delavnic, se mi je zdelo primerno opozoriti na nekaj razlik med umetno obrtjo in likovno umetnostjo. Ne nameravam pisati razprave, razlikovanje pa se mi zdi pomembno in koristno za umetnike in "obrnike".

Umetna obrt je po definiciji obrt, ki teži k umetniškimi oblikam. Marsikateri obrtnik izraža to težnjo na markanten način. V delavnici ali na razstavi so tako na ogled uporabni ali zgolj okrasni predmeti, ob njih pa se pojavljajo kipi, keramični izdelki, tkanine, itd., ki dokazujejo, da zeli ustvarjalec doseči nekaj več. Meja med umetno obrtjo in umetnostjo postane marsikdaj tanka. Dogaja se, da sami slikarji uporabljajo materiale in osnovne oblike, ki so značil-

ne za obrt (vaze, krožnike, lutke, itd.) in skušajo vtisniti vanje umetniški "duh". To so delali tudi svetovno znani umetniki. Ko gre za nižje kakovostne standarde, je možnost zmede večja. Odlični obrtniki nam prikazujejo celo dela, ki so vabljujejo od določene "umetnine", ki si jo lahko ogledamo v posvečenih galerijah. Zaslutiti razmerje in razliko se mi zdi pomembno, ker je čas bolj naklonjen umetni obrti kot pa umetniškimi ambicijam. Gotovo je (omejim se na naš prostor) več obrtnikov, ki živi od lastnega dela, kot likovnikov, ki jim sirši prostor, kritike, nagrade, itd. priznavajo status umetnika.

Resna obravnavna problema bi zahtevala obsirne estetske razlage. Preprostejši merilni vzorci bi lahko bile nekatere znane postavke. Umetna obrt je namenjena. Srečamo se z uporabnimi ali dekorativnimi predmeti, ki trkajo na "vrata" našega okusa, seveda ce ne gre za čisti kič. Odnos obrti do tradicije je navadno neproblematičen, pogostokrat je tradicija osnova novim izdelkom, ki usklajajo stare oblike novim okusom. Obrtniški izdelek se ne odpira različnim "branjem" in cutenjem, ampak deluje pomirjujoče, razveseli nas, njegovo sporočilo je enosmerno in zato ga

imamo radi. V stanovanju deluje kot okrasek in znamenje dobrega okusa. Opazil sem, da ogromni večini obrtnikov uspejo bolje izdelki, ki ostajajo v omenjenih okvirih, kot pa strukture, ki imajo umetniške ambicije. Težavnost prekoka je opazna v določeni "naivnosti". Vsekakor so mi ljubši predmeti, ki želijo biti to, kar so, kot pa zadeve, ki segajo v drugo področje. Obstajajo izjeme, ki pa niso pravilo. Umetniški procesi so v bistvu različni. Umetnina je del mentalnega obzorja procesov. Je avtonomna in problematizira nas odnos do sveta. Vsak nam govori znova, njegovo obzorje se izmika razumevanju. Dobra slika se z nami sreča vsak znova in vedno odkrije mo razsežnost, ki je nismo včeraj zapazili. Umetnik lahko izpoveduje stisko, grozo, izdelek nas celo odvrača, nas spravi v nelagodno položaj. Tudi harmonija ni enopomenska: umetnina ostaja skrivnostna, s skrivnostjo nas vznemirja ali pomirja. Tehnika in spretnost sta bistveni, vendar ne tako odločilni, kot sta lahko pri umetni obrti, kjer nas preseneti že roko delceva spretnost.

Ločevanje ni pomembno zato, da bi obrtnike omalovaževali, umetnike pa kovali v zvezde. Konec koncev so v zgo-

dovini umetnosti nastale epohalne umetnine kot dekor cerkev in palač, genialni umetniki pa so se učili v obrtniških delavnicah. Sodobni umetniški eklekticism in velike tehnične možnosti pa nas lahko dejansko zavedejo v tolikšno intelektualno razbremenitev, ki izpodje da tla umetniškimi ambicijam. To se ne dogaja samo na likovnem področju. V tisku smo lahko sledili dokaj gosti razpravi o razmerju med knjigami vrhunskih novinarjev in pisateljskimi izdelki. Kje je tu meja? Marsikateri pisec se je spraševal, kako lahko določimo razlike med delom novinarja in delom "književnika". Postopki so različni in različni bi morali biti tudi rezultati. Tržišče pa zna izgladiti marsikatero razliko in delovati izenačevalno. Menim, da so razlikovanja vendarle potrebna in to tudi v smislu kulturne politike. Ne bi bilo prav, ko bi zaradi privlačnosti umetne obrti, ki zasluži vso pozornost, zanemarjali umetniške razstave. Konec koncev je likovna umetnost dala močan pečat podobi primorskih Slovencev in Slovencev v Italiji. Ta podoba naj bi ostala last ljudi in društev, ceprav je tudi umetna obrt znamenje nekega prostora in kraja.

Ace Mermolja

VIDEM / INŠTITUT ZA VZHODNOEVROPSKE JEZIKE

Zanimanje za izvor slovanskih jezikov

Univerza v Vidmu oz. njen Institut za vzhodnoevropske jezike je konec novembra in v decembru priredil vrsto jezikoslovnih predavanj. Prvi predavatelj je bil Bolgar Ivan Buiukliev, profesor primerjalnega jezikoslovja na Univerzi v Sofiji. Predaval je na temo Hrvaščina v okviru slovanskih jezikov. Pri vprašanju nastanka slovanskih jezikov in njihovega zgodovinskega razvoja se je oprl na izhodišča slavnega holandskega jezikoslovca Nikolasa van Vijka in v tem utemeljil, kako se je hrvaščina razvila do samostojnega in posebne jezika.

Prof. Martina Orožen z Univerze v Ljubljani je predavala o vrstnem razvoju slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju. Podala je strnjen in nazoren prikaz nastajanja »novoslovenskega« knjižnega jezika v tem stoletju, ko je iz dotedanjih pokrajinskih različic slovenščina postala skupno sredstvo sporočanja. Razložila je prehod na normativno enoten slovnici sestav in zahtevo po Zedinjeni Sloveniji kot odločilen sociolingvistični trenutek in analizirala razvoj knjižno-jezikovnih vrst: v drugi polovici 19. stol je

namreč nastala uradovna, leposlovna, publicistična, poljudno strokovna zvrst našega jezika - jezik znanosti in humanistike. Naj omenimo, da je prof. Martina Orožen pripravila za tisk kar stiri monografije iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika.

Tudi hrvaški prof. Igor Gostl, filolog in ugleden leksikograf, se je ukvarjal z jezikovnim razvojem v 19. stoletju. Predaval je o Bogoslovu Suleku, ocetu hrvaške znanstvene terminologije. Bil je izredno zanimiva osebnost, ceprav je bil po rodu Slovak, je postal pristaš ilirizma, znan pa je zlasti zaradi prispevka za razvoj hrvaškega znanstvenega jezika (večjezični slovar Hrvaško-njemacki-talijanski rječnik znanstvenog nazivlja). Za Slovence je zanimivo, da je v krogu Sulekovih sodelavcev omenil ga je tudi dr. Gostl - bil tudi slovenski pisatelj in naravoslovec Fran Erjavec, ki je kot profesor pred prihodom v Gorico deloval v Zagrebu (1860-1871) in ima tudi za slovensko naravoslovno in se danes veljavno terminologijo velike zasluge.

O hrvaščini kot tujem jeziku (o kontrastni problematiki) je pred-

vala prof. Pozgaj - Hadzi z Univerze v Ljubljani, avtorica učenika Vaje iz hrvaškega jezika (sestavila ga je na osnovi svojih profesionalnih izkušenj pri Slovencih, v njem pa je poudarek na najpogostejših problemih, na katere naletijo tujci pri učenju). Predavateljica je kontrastivno problematiko osvetlila tudi glede na italijanski in nemški jezik; v njen raziskovalni projekt pa bo vključena kmalu se madžarščina.

Zanimivo in v pristopu novo je bilo predavanje prof. Nives Sironić Bonefacci, ki je v Vidmu predavala na vabilo Oddelka za hrvaški jezik in književnost in Pedagoškega oddelka za moderne jezike. Prof. Sironićeva je kot strokovnjakinja za metodiko poučevanja tujih jezikov in avtorica uspešnih učbenikov predavala o poučevanju italijansčine na osnovnih solah na Hrvaškem. (Eksperimentalni pouk, 5 ur tedensko od osnovne sole do gimnazije se je izkazal tako uspešen, da ga bodo uvedli tudi v druge sole.) To poteka v sklopu sirsega, novega projekta, zasnovanega l. 1992 pod pokroviteljstvom Sveta Evrope.

Ivanka Hergold

ŠTANDREŽ / KD OTON ŽUPANČIČ

Videokaseta in knjiga o povojnem delovanju

Tako je društvo proslavilo petdesetletnico

Standreško kulturno društvo Oton Zupančič je ob svoji 50-letnici poskrbelo, da so domačini dobili v roke dva pomembna dokumenta: videokaseto in knjigo. V obeh je opisano polstoletno delovanje društva, ki je toliko doprineslo v življenje Standreža. Za videokaseto je poskrbel Boris Lutman, ki je sestavil tudi besedilo, pomagal pa mu je Hija Jacint Jussa. Tekste je bral Jan Leopoli. V njej so v sliki in besedi nazivali društveno zgodovino. Mladi avtor je uporabil fotografsko ter tudi filmsko gradivo (ne smemo pozabiti, da so v prejšnjih letih Standrežanci na film dokumentirali delovanje v vasi, nekatere filme so tudi že predvajali). Dobili smo zares lep film, ki v sodobni obliki prikazuje dogajanje v vasi. Vide-

okaseta so v Domu Andreja Budala predvajali prejšnjo sredo, na prvem od treh zaporednih večerov, s katerimi so člani društva Oton Zupančič po castili društveno 50-letnico. Predvsem mlada publika je nagradila s plaskanjem izvajanja mladega avtorja Borisa Lutmana in predsednice Sare Hoban. Ta je večer kasneje številni publiki predvsem domačinov predstavila Marka Waltritscha, ki je napisal zajetno knjigo o 50-letnem življenju v Standrežu, seveda tistem, ki se je odvijalo v društvu Oton Zupančič in društev ter organizacij, ki so z njim stalno ali občasno imeli opravka. Na dan je prišla knjiga, ki prikazuje povojno življenje v tej slovanski vasi na Goriskem, kjer je včasih prišlo tudi

do neljubih nasprotovanj. Zgodovina mora pokazati vse, je dejal avtor, je ni mogoče oportunistično zamolcati. Iz bogato ilustrirane knjige izhaja tudi, da je v tistem času društvo Oton Zupančič razvilo zelo bogato dejavnost na raznih področjih, od kulturnih do sportnih in rekreacijskih. Društvo je imelo doma in drugje nad 2000 prireditvev, med katere je treba šteti tudi gostovanja drugih skupin v Standrežu. Društvo je delalo in se dela na raznih področjih, pa ceprav so nosilni stebri delovanja od leta 1945 do danes pevski zbori. Uvodoma sta Zbor in Sonja Gaeta prebrali nekaj odlomkov iz Waltritscheve knjige. Knjigo in kaseto si lahko nabavite v Domu Andreja Budala v Standrežu.

PODNEBJE / PO DALJŠEM OBDOBJU RAZMEROMA MILIH ZIM

Vremenske skrajnosti skoraj po vsem svetu

Severna polobla v mrazu, južna pa topla in deževna

JOHANNESBURG, LONDON, MOSKVA - Reševalne ekipe so po katastrofalnih poplavah v provinci Kwazulu-Natal, ko je reka Umsidusi preplavila barakarsko naselje Edenale v predmestju Pietermaritzburga, nasle ze 150 trupel, se vedno pa iscejo 60 pogrešanih. Nobelov nagrajenec za mir Desmond Tutu je tako kot številne druge južnoafriške osebnosti včeraj obiskal prizadeto območje in se skoraj bogokletno vprašal, zakaj je bog dopustil nove žrtve prav na tem kraju, ki je že tako prepojen s človeško krvjo. Na prizadetem območju so namreč divjali najbolj krvavi spopadi med Zuluji, ki podpirajo stranko Inkatha, in privrženci Mandelovega Afriskega naro-

dnega kongresa. V desetletnih spopadih je umrlo več kot 15 tisoč ljudi, tako da nekateri že trdijo, da je to božja kazen za medplemensko nasilje.

Kaj so zagrešili Skoti, da jih se vedno tepe ledena zima, pa ni povsem jasno. V škotski Altnaharri so včeraj izmerili kar 23,6 stopinje pod ničlo, že stiri dni pa so številna gospodinjstva brez električne energije in seveda centralne kurjave. Grejejo se le tisti, ki so ostali zvesti prastarim pečem in ognjiščem. Tezave so tudi pri oskrbi z živili. Najhuje pa je na Setlandskih otokih, kjer je morala poseči vojska, saj je že zacelo primanjkovati najosnovnejših življenjskih potrebščin. Manj težav je v drugih krajih Velike Britani-

je, kjer pa je temperatura vseeno pod mesečnim povprečjem, skoraj ves Otok pa prekriva gosta megla, ki sproti zmrzuje.

O izredno nizkih temperaturah poročajo iz skoraj vseh srednje- in severnoevropskih držav. Po nekajletnem premoru, ko je imela Evropa razmeroma mile zime, se zdaj vračamo v nekdane case, ko je debela snežna odeja prekrivala ne samo severne in vzhodne, temveč tudi srednjo Evropo in Balkan. Seveda je se prerano trditi, da je prišlo do podnebnega preobrata, a s podnebjem se nedvomno nekaj dogaja. Snežni viharji z izredno nizkimi temperaturami na severni polobli in izredno visoke temperature z dežjem in katastrofalnimi poplavami na

južni polobli bi lahko bili prvi znaki obrambe nasega planeta pred tako imenovanim pojavom tople grede.

Ogromne zasnežene površine namreč odbijajo sončne žarke, visoke temperature pa z izparevanjem povzročajo oblačnost, ki prav tako blazi učinke toplotne grede. Morda je vsega kriv tudi tihoceanski El Niño, kot trdijo Japonci.

Na mraz in vremenske skrajnosti navajeni ruski meteorologi in klimatologi pa navajajo, da so zahodni računalniški matematični modeli zemeljskega podnebnja zgrešeni, da je vse preveč različic, tako da so vse zahodne katastrofalne napovedi o vremenskih spremembah neutemeljene.

Reševalci še vedno iščejo pogrešane med ruševinami pri Pietermaritzburgu (AP)

NOVE UGOTOVITVE O TRAGEDIJI V FRANCIJI

Pokola nista zakrivila policista

PARIZ - Pripadniki sekte Sončnega templja si niso množično vzeli življenja, kot so predvidevali v začetku. V resnici je slo za množičen poboj, za katerega sta morda odgovorna dva druga pripadnika sekte, ki sta nato se sama napravila samomor. Njune identitete preiskovalci zaenkrat se niso ugotovili. Sprva je namreč kazalo, da sta za poboj odgovorna policista in pripadnika sekte Patrick Rostan in Jean-Francoise Lardanchet, kmalu pa so preiskovalne oblasti ugotovile, da eden od dveh policistov ni Patrick Rostan, pa tudi o istovetnosti drugega je še veliko nejasnega. Žrtve poboja so odkrili v so-

boto v jugovzhodni Franciji, v gozdu pri Saint-Pierre-de-Cherrennesu, kjer so na neki jasi našli šestnajst ožganih trupel, o katerih so ugotovili, da pripadajo članom sekte, ki so izginili pred tednom dni. Grenobelski tožilec Jean-Francois Lorans je na tiskovni konferenci izjavil, da je možno, da sta dva pripadnika sekte ubila stirinajst oseb in si nato vzela življenje. Zaenkrat pa oblastem se ni uspelo ugotoviti, ali sta možka, cigar trupli so našli zunaj lika v obliki zvezde (kot so ležala ostala trupla), dejansko policista Rostan in Lardanchet ali gre za koga drugega. Trupli sta imeli ob desni roki pistolo magnum 357, kljub temu pa ni mogoče

zanesljivo trditi, da sta prav ti dve osebi odgovorni za poboj, ki bi ga lahko zakrivil tudi kdo drug. Do poboja je prišlo v noči med 15. in 16. decembrom, torej točno 24 ur po tem, ko so prebivalci tega odročnega gorskega naselja videli tri črne mercedese s švicarsko registracijo, ki so drveli proti Hudičevemu studencu, kot pravijo domačini temu kraju. Lorans je poudaril, da so avtomobili s pripadniki sekte na kraj poboja prispeli okrog enih zjutraj, približno ob uri, ko jih je neki očividec opazil tudi dan prej. Na sedežih avtomobilov so našli še listice s cestnino, ki pricaajo o dnevu in uri njihovega prihoda. Preiskovalci so v truplih

pripadnikov sekte našli velike količine pomirjevalnih sredstev. Tik pred smrtjo so bili fanatiki torej omamljeni. V truplih dvanajstih odraslih so našli po dve krogli, eno v srcu in eno v glavi. Samo eden od odraslih je imel poleg tega še dve krogli v prsnem košu. V truplih treh ubitih otrok so našli samo po eno kroglo, in sicer v celu. Kdor je poboj zakrivil, je trupla nato polil z vnetljivo snovjo in jih zažgal.

Nepojasnjena ostajajo številna vprašanja, predvsem to, ali je kdo poboj organiziral; oblasti namreč sumijo, da so krivci poboja v resnici se živi in bi lahko to dejanje na ukaz vodstva sekte ponovili.

NOVICE

Zaročni prstani na posodo

WASHINGTON - V ZDA so našli rešitev za vse fante, ki se bojijo obvezujoče zaroke. Neka izposojevalnica v Bostonu ponuja diamantne prstane, ki so običajni fantov dar dekletu ob zaroki. Izposojeni zaročni prstan pa mora dekle vrniti ob prekinitvi zaroke ali po poroki, ko pa ga mož navadno odkupi. Od 75 prstanov, ki so si jih zaljubljeni izposodili leta 1995, so jih kar 25 že vrnili izposojevalnici.

Prvi rop v ruski igralnici

MOSKVA - Ropi so v Moskvi postali skoraj običajni, saj ne mine dan, da ne bi v prestolnici prišlo do napada na banke, komercialne urade, agencije in menjalnice. Do zdaj pa se se ni nihče lotil več kot stidesetih igralnic, ki so po padcu komunizma in prehodu v tržno gospodarstvo kot gobe po dežju zrasle v Moskvi. V sredo pa je bilo te idile konec, saj je v igralnico Manusak v severovzhodnem predmestju Moskve vdrla skupina petih zakrincancev, oboroženih s kalasnikov. Goste in uslužbence s prisilili, da so se zleknil na tla, to so storili tudi oboroženi zasebni varnostniki, roparji pa so iz blagajne nemoteno odnesli 200 milijonov rubljev.

Švicarji so se pokvarili

ZENEVA - Porušil se je mit o postenih in omikanih Švicarjih, ki so disciplinirano kupovali dnevnike iz samopostrežnih skatel, saj vse več bralcev vzame časopis, ne da bi pustili kovanec v skatli. Najprej se je ta pojav razširil po nemško govorečih mestih, nato v francoskih kantonih, zdaj pa se v italijanskih in ladinskih mestih.

Umetniški župnik je pohujšal vernike z reliefi golih apostolov

LONDON - Neki župnik z angleskega podeželja je povzročil zgrzanje svojih vernikov, ker je izdelal in razobesil reliefe apostolov, »golih, kot jih je ustvaril Bog«. Precastitljivi Toddy Hoare, župnik v neki yorkshirski vasi, brani svojo umetnino, češ da smo »pred Bogom vsi goli«.

Ukradli in baje pojedli antilopo iz živalskega vrta

KINSASA - Tatovi, ki so ukradli zadnjo antilopo v živalskem vrtu zairskega Kisanganija, so bili bržkone revni kot cerkvene miši. Oblasti so prepričane, da so žival pojedli. Med drugim so odnesli tudi del ograje pri bazenu za krokodile.

Avtobus zgrmel s ceste

LIMA - Zaradi slabe vidljivosti je na nekem ostrem ovinku na cesti iz Huarochirija v Limo s cestisca zgrmel avtobus. V nesreči je deset oseb izgubilo življenje, med dvajsetimi ranjenimi jih je deset v kritičnem stanju.

Pojedel očetove možgane

WASHINGTON - V psihiatrični bolnisnici v Indianapolisu je zaprt 37-letni Joseph Garner, ki je z nožem ubil 76-letnega očeta in pojedel del možgan. Večnamenski nož mu je oče daroval za božic, do srhljivega umora pa je prišlo v sredo. Policijo je poklical neki duhovnik, h kateremu se je morilec zatekel.

VELIKA BRITANIJA / NOVA EPIZODA V NANIZANKI O BUCKINGHAMSKI PALAČI

Diana se boji kraljevske družine, Camilla pa hoče postati kraljica

Britanci presenečeni, ker se je tokrat prvič oglasila Charlesova ljubica

LONDON - Medtem ko je v neskončni nanižki Buckinghamske palače prišlo do novega zapleta zaradi trditve Camille Parker Bowles, da se bo poročila s Charlesom, pa je princeza Diana s Karibov dala vedeti, da božica ni preživela z windsorsko kraljevo družino, ker se je bala, »da bi se na snidenje pripeljala v beemveju, odšla pa v krsti«.

Na odzive na te trditve bo treba še počakati, Britanci pa trenutno prebavljajo članek iz Daily Expressa, v katerem so Camillini prijatelji navedli, da se bo poročila s Charlesom takoj po razvezi z Diano. To pa se ni vse, Camilla noče biti anonimna žena, temveč zahteva zase naslov kraljevega

velicanstva. To je nedvomno težko prebavljivo tudi za vsega vajene Britance, ne samo, ker take Camilline zahteve povzročajo težko resljive verske in ustavne zaplete, temveč predvsem, ker je do zdaj molčeca Charlesova ljubica povzdignila glas. Navsezadnje je Charles z javnim priznanjem, da jo še vedno ljubi, posredno namignil, da jo bo poročil, ko se bo razvezal z Diano. Sedanjega zapleta pa je kriva prav kraljica Elizabeta (na sliki AP), ki je s pismom zahtevala, naj se valezanski par končno odloči in privoli v razvezo, tako da bo neskončne zgodbe konec. Charles je poslušal mamin nasvet in še dodal, da se s Camillo ne bo poročil.

TRGOVINSKA ZBORNICA / OBRAČUN OB KONCU LETA

Goriško gospodarstvo si je letos opomoglo

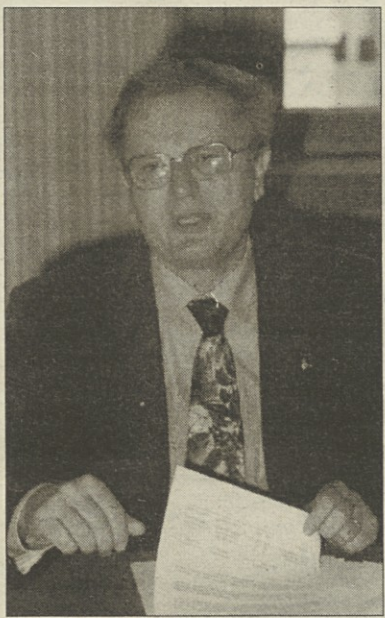
Bevilacqua polemičen do Občine - Metan proste cone?

Leto 1995 je bilo za gospodarstvo na Goriškem dokaj pozitivno, je povedal včeraj na tradicionalni novinarski konferenci ob koncu leta predsednik Trgovinske zbornice Enzo Bevilacqua (**na sliki - foto Bumbaca**). Spodbudno ugotovitev je podkrepil s številnimi pokazatelji ekonomskih trendov, pa tudi z obračunom dejavnosti zbornicnih organov in upravljanja sredstev Goriškega sklada.

Edini negativen podatek predstavlja število brezposelnih: oktobra jih je bilo v uradne sezname vpisanih 10.203 (+2, 2% v primerjavi z letom prej), povprečje brezposelnih v celem letu pa znaša 8.782 (+1, 3%). Ta podatek pa je delno varljiv, saj se je sočasno v tem letu občutno povečalo število zaposlenih: na novo se je zaposlilo 9.915 ljudi, medtem ko jih je delovno mesto zapustilo 8.570. V enem samem letu smo torej na Goriškem pridobili 1.345 delovnih mest, kar ni malo, četudi ostaja povpraševanje po delu še vedno veliko.

Spodbudni so podatki o industrijski proizvodnji in naročilih iz tujine, ki predstavljajo že četrtno vseh naročil in krijejo določeno stagnacijo povpraševanja na notranjem trgu. Pozitivne trende beležijo v kmetijstvu, v turizmu, pa tudi v trgovini, saj se kupci iz Slovenije množično vračajo v Gorico. Točnih podatkov za uvozno-izvozno dejavnost se ni, zanesljivo pa računajo na porast zlasti v izvozu. Ob nizki stopnji inflacije, saj je rast cen na drobno septembra na Goriškem znašala 3, 5% v primerjavi s 5, 8% v državnem povprečju, prihaja dodaten dokaz zdravja tukajšnje gospodarske strukture iz obračuna vpisov in izbrisov podjetij v zbornicnih registrih: v 11 mesecih je saldo pozitiven za 134 enot, kar pomeni, da je bilo ustanovljenih precej več novih podjetij kot pa je bilo ukinjenih.

Predsednik Bevilacqua je poseben poudarek namenil trziškemu pristanisku, kjer zbornica zaključuje z obseznim programom investicij, s katerimi bodo strukture te luke med najsodobnejšimi ob Jadranu in sirše

v Italiji. Pozitivni učinki investicij se že kažejo: količina pretovornega blaga se je letos povečala za 28% in bo do konca leta dosegla skoraj tri milijone ton. Izredno razvojno perspektivo bi za pristanisce prinesla realizacija plinskega terminala SNAM, o čemer se bodo v kratkem pogovarjali s predsednikom te družbe, ki bo januarja prišel na obisk v Gorico.

V zvezi z upravljanjem Goriškega sklada in proste cone je Bevilacqua posredoval zanimivo napoved. Po uspehu in pravcati vojni z rimskimi ministrstvi za pridobitev dodatnih 90 litrov bencina po znižani ceni preučujejo na zbornici možnost, da bi v prosto cono v zameno za druge nekoriscene kontingente vključili tudi metan za domačo porabo. Z odstetjem približno 300 lir davka na vsak kubični meter bi ugodnost za celotno pokrajino znašala 23 milijard lir. Zaenkrat gre sele za zamisel. Izvedenci zbornice ocenjujejo, da je izvedljiva, jasno pa je, da si jo bo v Rimu zelo težko priboriti. O pobudi za razširitev bencina po znižani ceni ima Bevilacqua velike pomisleke, saj bomo to ugodnost za furlanske avtomobiliste plačali vsi prebivalci FJK z zmanjšanjem dru-

gih postavk deželnega proračuna. Glavna skrb predsednika goriške zbornice pa je ta, da ne bi uvajanje teh novosti okrnilo sedanjega režima proste cone v Gorici, ki danes zagotavlja večino sredstev Goriškemu skladu.

Ta sredstva so za Goriško nena- domestljiva, je podčrtal Bevilacqua in pri tem nanizal podatke o njihovi smotri uporabi v tem letu. S 6, 7 milijardami, ki se v sklad stekajo na osnovi zakona 26/86 so podprli 37 gospodarskih projektov za skupnih 61 milijard investicij in 300 novih delovnih mest. Dodatna sredstev so sla javnim ustanovam, že omenjenemu posodabljanju pristanišča, pa tudi v rotacijske sklade iz katerih črpajo ugodna posojila podjetja, ki izvajajo nove investicije.

Posebno poglavje predstavlja univerza, pri čemer se Bevilacqua ni izognil polemiki z goriškimi občinskimi upravitelji, ki da skušajo z dviganjem prahu v časopisih prikrihati nesposobnost odločanja in ukrepanja. Na njihova natančevanja odgovarja zbornica z dejstvi: doslej so za razvoj univerzitetnih tečajev v Gorici namenili in s pridom uporabili 6, 5 milijard lir, dodatnih 27 milijard pa bodo anticipirali na račun prispevkov, ki jih bo dežela dodelila v naslednjih letih. V teku so zakupi za dograditev novega kraka poslopja nekdanjega semenišča v Ul. Alviano (14 mld), v kratkem pa bodo začeli tudi s prenovo palače De Bassa v Ul. Crispi (13 mld), kjer bodo uredili študentski dom. Kot pravo nasprotje te sposobnosti razmeroma hitrega ukrepanja je Bevilacqua navedel načeta za obrtniški con v Ul. III. armata in pri "kazermetah": za oba je Goriška občina zahtevala in dobila že skoraj 10 milijard iz Goriškega sklada, skoraj ves denar pa je še vedno neizkoriščen. Prvi prispevek za Ul. III. armata je izpred 7 let, za "kazermete" pa iz leta 1980. Za koliko se je v tem času devalviran denar in koliko bo treba se pristaviti zgolj zaradi nesposobnosti občinskih upraviteljev, starih in novih, da bi hitro ukrepali?

BOŽIČNA AKADEMIJA / V PRIREDBI SZ DOM

Bogata predstavitev telovadnih veščin

Nastopili člani sekcij ritmike in orodne telovadbe - Prispevki in igrače za male begunce

Sekcija ritmike in orodne telovadbe pri sportnem združenju Dom v Gorici je tudi letos pripravila vsakoletno in že tradicionalno božično telovadno akademijo. Na prireditvi, ki je bila prejšnji četrtek, so se številnim gledalcem - v glavnem so to seveda bili starsi in sorodniki nastopajočih, ki so do zadnjega kotička napolnili tribune telovadnice goriškega Kulturnega doma - predstavili vsi otroci, ki se pri društvu ukvarjajo s ritmično in orodno telovadbo.

Petintrideset deklet, razdeljenih v razne skupine, se je predstavilo s čistimi ritmičnimi sestavami - s koreografsko dovršenimi liki, ki sta jih

pripravili glavni nacrtovalki večera Mija in Damijana Česčut. Mešana skupina goriških in novogoriških orodnih telovadcev pa je občinstvu prikazala serijo akrobatskih elementov ter skokov s prožno ponjavo, vaje na bradli in parter. Asistirala sta jih trenerja Marko Batistic (Dom) in Milos Figelj (Gimnastični center - Nova Gorica).

Večera so se udeležili tudi najmlajši mini-sportniki, pripadniki sekcije sportnega vrta, ki so pod vodstvom vaditeljice Katje Culot in trenerke Damijane Česčut prikazali svojo spretnost v poligonu in stafeti z balonom. Ob zaključku telovadne akademije je odbornik Doma Vili Princic

cestital nastopajočim za uspešno predstavo in lepo izvedene telovadne vaje, ter obdaril otroke in trenerje s priložnostnimi darili ter izrekel voscila za plodno delo tudi v prihodnjem letu.

Prostovoljne prispevke četrtekovega večera je sekcija SG SRG skupaj z vrečo igrač, ki so jo otroci - pripadniki sekcije napolnili za svoje vrstnike begunce iz BiH, oddala predstavnikom goriškega Solidarnostnega odbora za pomoč beguncem zbirnega centra v Skofji Loki. Organizatorji se pristočno zahvaljujejo prav vsem, staršem in otrokom, ki so sodelovali pri nabirki, ter vsem sodelujočim, ki so pripomogli k uspehu telovadne akademije.

KONCERT / JUTRI V KULTURNEM DOMU

Novoletno glasbeno voščilo

Violinist K. Barati, sopranistka S. Dorigo in romunska filharmonija

Glasbeno združenje R. Lipizer prireja jutri ob 20.30 v goriškem Kulturnem domu (s ponovitvama na silvestrovo v Pordenonu in 1. januarja v kongresni palači v Gradezu) tradicionalni novoletni koncert. Izvajali ga bodo filharmonični orkester "P. Constantinescu" iz Romunije, dir. Ovidiu Balan, ter solista Kristof Barati (violina) in Sonia Dorigo (sopran). Izredno nadarjeni, komaj 16-letni Barati (na sliki) je letosnji dobitnik 1. nagrade na mednarodnem natečaju R. Lipizer za mlade violiniste.

Kot je običaj, bo spored koncerta dokaj poljuden. V prvem delu bodo izvedli Intermezzo in Mascagnijeve "Cavalleria rusticana", Mendelssohnov koncert op. 64 in uvod v "Rondo capriccioso op. 28" C. Saint Saensa. Drugi del koncerta pa bo v celoti posvečen značilnemu novoletnemu programu valčkov, polk in mazurk J. Straussa.

Vstopnice za novoletni koncert (pa tudi abonmaji za preostali del koncertne sezone Lipizer) so v prodaji v agenciji Appiani in neposredno pred koncertom v Kulturnem domu.

NOVICE

Za abonente mestnih avtobusov brezplačne vožnje tudi drugod

Abonenti goriškega mestnega avtobusnega podjetja se bodo do konca meseca marca 1996 lahko brezplačno peljali tudi na vseh mestnih avtobusih v Trstu, Trzicu, Vidmu in Pordenonu. Mestna avtobusna podjetja teh krajev so sklenila dogovor za promocijo uporabe javnih prevoznih sredstev, s čemer želijo prispevati k izboljšanju prometnih razmer v mestih in tudi k zmanjšanju onesnaževanja. Novost bo posebno dobrodošla za Goricane, ki studirajo ali delajo zlasti v Trstu in v Vidmu in se vsakodnevno premikajo po teh mestih.

Goriško mestno avtobusno podjetje bo prispevek k zmanjšanju onesnaževanja dalo tudi z uporabo posebne sorte plinskega olja z zelo nizkim (0, 05%) odstotkom zvepla, ki ga bodo s posredovanjem goriškega grosista nabavili v Margheri.

Uporabnike nadalje opozarjajo, da so zaradi zaprtja odseka Verdijevega Korza in preusmeritve avtobusov proge štev. 1 uvedli še eno novo postajališče na voznjaki proti Svetogorski in sicer na Travniku nasproti sedeža INPS.

Nenavadna nesreča v Trziču

V nenavadni prometni nesreči je bila včeraj dopoldne v ul. Duca d'Aosta v Trziču lažje ranjena 83-letna Anna Martinoli iz Trzica. Priletna ženska je nameravala čez cesto, čim je stopila s pločnika pa je vanjo zadela z oplom astra 33-letna Ilda Pozzari, prav tako Trzičanka. Pozzarijeva je nameravala parkirati in med vzvratno vožnjo ni zapazila Martinolijske. Na srečo priletna ženska ni dobila težjih poškodb in so jo po prvi pomoči že včeraj odslovili iz bolnišnice.

Po poplavih se stanje normalizira

Po predčerajsnjih poplavih v porečju Vipave pa tudi na drugih koncih goriške pokrajine se je stanje včeraj povsod normaliziralo. Voda povsod odteka spet v struge in pušča za seboj blato, ki pa ga hladen veter hitro susi. O posebno veliki škodi ni vesti razen v Krminu, kjer bo zalitje občinskega gledališča občutno podaljšalo rok in strošek za obnovo poslopja. Včeraj so spet odprli promet ceste med Fratto in Medejo, ki je bila se predsinoci delno pod vodo. Nekaj preglativ je bilo na cestah zaradi poledice, zato priporočajo avtomobilistom zlasti v večernih in jutranjih urah največjo previdnost.

SKAVTI / IZLET ZA NAJMLAJŠE

Volčiči v kraški jami

Kraški krti so jim razkazali lepote Kraljice Krasa

Kljub muhastemu vremenu so se volčiči in volkuljice krdele Ankus iz Sovodenj odpravili v nedeljo 26.11.95 na prvi lov (izlet). Čakal jih je naporen a zelo zanimiv dan. Zbrali so se pri masi v Gabrjah in nadaljevali z obiskom jame Kraljice Krasa na Vrhu. Kraški krti so jim razkazali lepote jame, predstavili svojo organizacijo in ponudili topel čaj.

Po kosilu so volčiči in volkuljice odšli po vojaških rovih iz prve svetovne vojne do posvetovalne skale na Brestovcu. Tam so sprejeli v krdele nove mladiče in jim v znak pripadnosti podarili rumene kožuhe (rute).

Stari volkovi (voditelji) so bili z izletom zelo veseli, saj so VV pokazali veliko navdušenja in zanimanja predvsem pa, ker se je število otrok v zadnjem letu močno povečalo. Z velikim klicem so zaključili lov in komaj čakajo, da se bodo zopet srečali v soboto na sestanku.

KINO

GORICA
VITTORIA 15.00-16.45-18.30-20.15-22.00 »Pocahontas«. Walt Disney. Ozv. Dolby stereo.
CORSO 17.45-20.00-22.00 »Casper«. Film S. Spielberga.

TRZIC
COMUNALE 17.30-19.45-22.00 »La lettera scarlatta«. I. Demi Moore in Robert Duvall.

OBVESTILA

OBCINA DOBERDOB sporoča, da bodo odpadke pobirali danes.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO, Carduccijska ulica 40, tel. 530268
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341

POGREBI

Danes v Gorici: ob 10.10 Vilma Pasi, poročena Paronitti iz splosne bolnišnice v Trziču; ob 13.15 Anna Maria Tomadin, vdova Gobet iz splosne bolnišnice v Krmini.

KATOLIŠKA KNJIGARNA - GORICA

V galeriji Katoliške knjigarnice na Travniku bo danes, 29. decembra ob 18. uri predstavitev zbirke poezij novinarja

JANKA TEDEŠKA

1968 - ŽIVLJENJE PLUS

Avtorja zbirke bo predstavil ALEKSJ PREGARC.

— Vljudno vabljeno! —

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Krekov trg 2

Veliki oder
Jan Malik: ZOGICA MAROGICA
Danes, 29. decembra, ob 16.30
in 18. uri.
MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Čopova 14
M. Camoletti: PRIDI GOLA NA VECERJO
Danes, 29. decembra, ob 17. uri,
za IZVEN in KONTO. (99. ponovitev)
Danes, 29. decembra, ob 19.30,
za IZVEN in KONTO. (100. ponovitev)
Jean Jacques Bricaire: DOHODNINA
Jutri, 30. decembra, ob 19.30, za IZVEN.
RAZPRODANO!
Nedelja, 31. decembra, ob 19.30,
SILVESTRSKA PREDSTAVA za IZVEN.
RAZPRODANO!

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA
Župančičeva 1
J. Strauss ml.: NETOPIR,
Danes, 29. decembra, ob 16.30,
za IZVEN in KONTO.
Jutri, 30. decembra, ob 19.30:
G. Verdi: NABUCCO (v slovenscini),
za IZVEN in KONTO.
KUD FRANCE PREŠEREN
Karunova 14, Ljubljana
Gledališče Ane Monro:
DIVA DIVANOVA.
Danes, 29. decembra, ob 21. uri.
Jutri, 30. decembra, ob 21. uri.
Jutri, 30. decembra, ob 17. uri:
Lutkovno gledališče FRU FRU:
RDECA KAPICA. Predstava je primerna

za otroke od 3. leta naprej.
Otroci, ki bodo dedku Mrazu prinesli
svojo risbico, bodo imeli prost vstop.
ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Krekov trg 2, Ljubljana
D. Benfild: TRIJE »OBRJNIKI«
V SPALNICI
Nedelja, 31. decembra, ob 19.30,
za IZVEN. RAZPRODANO!
SNG MARIBOR,
Slovenska 27
Opera in balet
Nedelja, 31. decembra, ob 18. uri:
G. Verdi: TRAVIATA. SILVESTRSKA
PREDSTAVA za IZVEN!
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Glavni trg 6
Harold Pinter: PREVARA,
Danes, 29. decembra, ob 19.30, za abonma
RUMENI, IZVEN in KONTO.
Nedelja, 31. decembra, ob 20. uri:
R. Cooney: TO IMAMO V DRUŽINI,
SILVESTRSKA PREDSTAVA
za IZVEN. RAZPRODANO!
LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Rotovski trg 2
Nedelja, 7. januarja, ob 11. uri:
Grimm-Polak: SNEGULJICA,
za otroke od 3. leta naprej.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE,
Vilharjeva 11, Ljubljana
BUTTERENDFLY. Režija: M. Pograjc.
Glasba: Demolition Group.
Petek, 5. januarja, ob 19. uri,
za IZVEN in KONTO.
PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
Trg E. Kardelja 5, Nova Gorica
Antoine de Saint-Exupéry:
MALI PRINC. Danes,
29. decembra, ob 18. uri.

Razstavišče
Veronika, Kamnik.
MAKSIM GASPARI
Božične in
novoletne
voščilnice
in razglednice
iz zbirke
Marka Korenčana.
Razstava bo
na ogled
do 9. januarja 1996

GLASBA SLOVENIJA

KUD FRANCE PREŠEREN
Karunova 14, Ljubljana
Danes, 29. decembra, ob 23.30:
KLUBSKI VECER S SOSOLCI
IN SKILJAVIMI SKUSAMI.
Blaz Grm, bobni; Nino De Gleria,
bas; Bogo Pecnikar, pihala;
Zarko Zivković, kitara.
CANKARJEV DOM
Prešernova 10, Ljubljana
Sreda, 10. januarja, ob 19. 30:
Izredni koncert orkestra Slovenske
filharmonije, Slovenskega
komornega zbora in zbora
Consortium Musicum.
Dirigent Marko Letonja;
solisti Ana Pucar-Jerič, Andrea
Bönig, Francisco Araiza
in Ivan Urbas.
Program: G. Verdi, Rekvjem.
Sobota, 20. januarja, ob 19. uri:
Gostovanje Opere in baleta

SNG Maribor: S. Osterc: Krog
s kreda, opera v petih dejanjih.
DVORANA ZDRAVILIŠKEGA
DOMA, DOBRNA
Ponedeljek, 1. januarja, ob 17. uri:
Novoletni koncert
ORKESTRA AKORD iz Celja
pod vodstvom Matjaza Breznika.
Petek, 12. januarja, ob 19.30:
Nastop moskega pevskega zbora
Dobrna.
Petek, 19. januarja, ob 19.30:
Nastop mešanega pevskega zbora
Zreče.
Petek, 26. januarja, ob 19.30:
Novoletni zur s skupino
FUSION GITANA iz Argentine.
Sobota, 7. januarja: Nastop skupine

BLUES POWER iz Zagreba.
AVDITORIJ PORTOROŽ
Senčna pot 10
Danes, 29. decembra, ob 21. uri:
SVEČANI NOVOLETNI KONCERT.
Simfoniki RTV Slovenija;
dirigent Uros Lajovic; solisti
Norina Radovan, sopran;
Markus Petsch, tenor;
Monika Skalar, violina.
Program: Offenbach, Strauss, Leon-
cavallo, Stolz, Foerster, Molleker,
Saens.
STOLNICA
Danes, 29. decembra, ob 19.30:
Božični koncert. Hubert Bergant,
orgle; Anton Grčar, trobenta.
HALA KOMUNALNEGA CENTRA
DOMŽALE
Jutri, 30. decembra, ob 20. uri:
25. NOVOLETNI KONCERT
Simfoničnega orkestra
Domžale-Kamnik.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Operna in baletna sezona 1995/96
Pri blagajni je v teku predprodaja vstopnic
za Wagnerjevo opero »Tristan und Isolde«;
torek, 16.1., 19.00 (red A); četrtek, 18.1.,
19.00 (red B); sobota, 20.1., 19.00 (red L); ne-
delja, 21.1., 15.30 (red G); torek, 23.1., 19.00
(red C); četrtek, 25.1., 19.00 (red F); sobota,
27.1., 16.00 (red S); nedelja, 28.1., 15.30 (red
D); torek, 30.1., 19.00 (red F); četrtek, 1.2.,
19.00 (red H).
V ponedeljek, 1. januarja 1996, ob 18. uri no-
voletni koncert godbe na pihala »Giuseppe
Verdi«, ki ga prireja Rdeci kriz. Vstopnice
dobite pri blagajni Dvorane Tripcovich.

Gledališče Rossetti
Pri blagajni gledališca (tel. 54331) in v Pa-
sazi Protti (tel. 630063) je v teku predprodaja
vstopnic za predstavi »La musica dei ciechi«
(odrezek 12-modri) in »Il prigioniero della
seconda strada« (odrezek 6-rumen).
Gledališče Cristallo - La Contrada
V soboto, 6. januarja, ob 20.30 bo gledališka
skupina La Contemporanea 83 predstavila
Molierovo »La scuola delle mogli«. Režija Cri-
stina Pezzoli. V glavni vlogi Sergio Fantoni
TRŽIČ: Obcinsko gledališče
V sredo, 10. in v četrtek, 11.1.96, ob 20.30
gostovanje gledališke skupine Compagnia
della Rancia s predstavo »Fregoli«. Nastopa
Arturo Brachetti.

KOROŠKA

REBRCA: - Komenda: danes, 29.t. m., ob
14.30 - Dnevi iger in petja. (še jutri, 30.12).
SVEČE: - Farna cerkev: jutri, 30. t. m., ob
18.30 »Božični koncert«; nastopa mezzoso-
pran Bernarda Fink, pri orglah Andrej Fei-
nig. Na sporedu bo tudi krsta izvedba šestih
božičnih pesmi S. Vremsaka.
VOGRČE - Pri Florjanu: jutri, 30. t. m., ob

20. uri prireja MePZ Podjuna ples v predsl-
vestrski noči z ansamblom Sibovniki.
TINJE: - v Domu: v torek, 2.1.96: ob 9. uri
novoletno srečanje »Lepota jezika«; ob 17.
uri knjižne presoje.
CELOVEC: - Dom sindikatov: v petek, 5.1.96
ob 20. uri 44. slovenski ples. Igrata ansambla
Big band RTV Slovenije in Franca Mihelica.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

KINEMATOGRAFI MARIBOR
Program prireditev ob stoletnici filma
Danes, 29. decembra,
v avli kina Union:
ob 10. uri: KEKEC; ob 12. uri: DENIS
POKORA; ob 14. uri: OČKA V KRILU;
ob 16. uri: TO SO GADJE; ob 18. uri:
STIRI POROKE IN POGREB;
ob 20. uri: CASABLANCA
v Kinu Gledališče:
ob 19. uri: LASJE;
ob 21. uri: KO MOŠKI LJUBI ZENSKO
Ogled filmov je brezplačen.
od 1. do 30. decembra:
Filmski potep: potujoči
program petih na novo
odkupljenih vrhunskih
filmskih klasik po
Sloveniji: Thelma in
Louise, Casablanca,
Ameriški grafi, Lasje,
Taksist. (Mladina film)
Do 20. februarja v Pokrajinskem muzeju Koper:
razstavi Kinematograf v Gorici 1896-1918 in
Kinematograf v Ljubljani 1896-1918. (Etnografski
oddelek Pokrajinskega muzeja Koper).

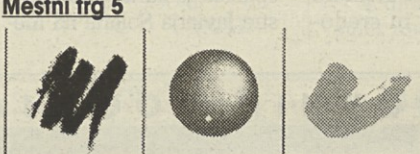
M·A·K·U·R·C·
VELIKI (PRED)NOVOLETNI BOOM
V SLOVENJ GRADCU
Danes, 29. decembra,
ob 15. uri: Maraton risanih filmov
ob 21. uri: RAVE TOWN S. G.
Jutri, 30. decembra,
ob 14. uri: MAKURC kinoteka.
ob 18. uri: Predavanje s projekcijo diapozitivov
s potovanja po EKVAĐORJU.
ob 19. uri: Gledališče ARTIKULATOR
s predstavo STOŽIVKA.
ob 21. uri: CIGANSKA JAZZBINA, jazz koncert.
Nedelja, 31. decembra:
Najbolj »odbito« silvestrovanje z MAKURC,
gostilno Pod velbom in skupino
HIC ET NUNC.
SPOVEDNICA,
kanadski film Roberta Lepagea.
Drama o družinski skrivnosti
in iskanju identitete.
Danes, 29., in jutri, 30. decembra, ob 20. uri
v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

GORICA
Katoliška knjigarna
Danes, 29. t. m., ob 18. uri predstavitev

zbirke poezij Janka Tedeska »1968 - življenje
plus«. Avtorja bo predstavil Aleksij Pregarc.

RAZSTAVE SLOVENIJA

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE
Celovška 23, Ljubljana
V muzeju je do 14. januarja na ogled
mednarodna razstava VSE O SRCU.
MALA GALERIJA
Slovenska 35, Ljubljana
V galeriji je do 3. januarja na ogled razstava
Vadima Fiskina z naslovom One Man Show
X-101098.61 Y-461956.99 H-298.07.
MODERNA GALERIJA
Tomšičeva 14, Ljubljana
V galeriji je do 27. januarja
na ogled razstava Johna Baldessarja
THIS NOT THAT.
MESTNA GALERIJA LJUBLJANA
Mestni trg 5

V galeriji je do 12. januarja na ogled razstava
Alana Hranitelja KOSTUMOGRAFIJA
1991-1995.
GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI
Trg celjskih knezov 8, Celje
V galeriji je do 6. januarja na ogled
razstava slik Marka Jakseta .
GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA
Vodnikova 65, Ljubljana
V galeriji je do 9. januarja
na ogled razstava akademskega slikarja
Henrika Marchela.
VISCONTI FINE ART KOLIZEJ
Gospodsvetska 13, Ljubljana
V galeriji bo do 31. decembra na ogled

razstava GRAFIČNA MAPA TORONTA
skupine IRWIN.

NARODNA GALERIJA
Puharjeva 9, Ljubljana
V galeriji je do
18. februarja
na ogled
razstava
VTIS OBILJA,
stukatura
17. stoletja
v Sloveniji.

KUD FRANCE PREŠEREN
Karunova 14, Ljubljana
V galeriji je do 31. decembra na ogled
razstava karikatur Franca Jurija.
GALERIJA TIVOLI
Pod turnom 8
100 GRAFIČNIH LISTOV
1957-1995, Vladimirja Makuca.
Razstava bo na ogled
do 12. februarja.
GRAD PODSREDA
Kozjanski park
Masajuki Nagase -
Molitev na potovanju. Razstava bo na-
ogled do 16. januarja.
GALERIJA EGURNA
Gregorčičeva 3, Ljubljana
Andrej Brumen Cop, slike. Razstava bo na-
ogled do 16. januarja.
GALERIJA KRKA
Dunajska 65, Ljubljana
V galeriji je do 25. januarja na ogled razstava
slik in skulptur Viljema Jakopina.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST: TK Galerija: do 31. t. m. je na ogled dobrodelna razsta-
va likovnih izdelkov v korist Stadiona 1. maj.
Galerija Cartesius: na ogled je razstava Lojzeta Spacala.
Galerija Rettori Tribbio 2: na ogled je razstava Irene Ravalica.
Galerija N. Bassanese (Trg Giotti 8): do 31. t. m. razstavlja
Barbara Strathdee.
Trgovsko središče »Il Giulia«: do 13.1.96 je na ogled skupin-
ska razstava tržaskih umetnikov, ki jo prireja Literarni krožek
F-Jk.
Miramarski park- Konjušnica: do 7.1.1996 je vsak dan od
9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin anticne Eble.
Galerija Art Gallery: se jutri, 30. t. m. je na ogled razstava
grafik, skulptur in risb »Images 1995«.
Galerija Lipanjepuntin (Ul. Diaz 4): do 31.1. je na ogled raz-
stava ameriskega slikarja Jamesa Browna .
Galerija Poduie (Ul. Cadorna 9) - do 7.1.96 je na ogled sku-
pinska razstava z naslovom »Carta e segno«.
GORICA: V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninije-
vem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di fron-
tiera«.

Galerija Katoliške knjigarne: do 10.1.96 razstavlja Tone
Kralj.
ŠTANJEL: - Galerija Lojzeta Spacala je odprta od delavnikih
14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih
od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC
Galerija Freund: razstavlja Inge Vevre.
Galerija Ars temporis: razstavljata Jaroslava Kralika in Eliza-
beta Gross.
BELJAK
Galerija Freihausgasse: razstavlja Bruno Girocolli.
TINJE
Galerija Tinje: stalna razstava lesorezov Wernerja Berga in
razstava Milana Springerja iz Maribora.
ŠENTJANŽ V ROŽU: K+K center: do 30.12 bo na ogled razsta-
va »Pozabljeno taborišče Ljubelj-sever«.

NOVICE

Konservativci pozivajo k enotnosti

LONDON (Reuters) - Generalni sekretar britanske vladaajoče Konservativne stranke Brian Mawhinney je v včerajšnjem novoletnem sporočilu članom stranke te opozoril, da se morajo pred prihodnjimi volitvami zediniti in postaviti zmago nad opozicijskimi laburisti nad svoje osebne interese. »Pripravljeni smo se spustiti v predvolilni boj, kadarkoli se bo za to odločil predsednik vlade,« je dejal Mawhinney. Volitve morajo izvesti do maja 1997. Ker konservativci v raziskavah javnega mnenja že krepko zaostajajo za Laburistično stranko, opazovalci napovedujejo, da bo predsednik vlade John Major odlašal z volitvami do zadnjega trenutka. Toda nekaj konservativnih poslancev je napovedalo, da bodo volitve nemara izpeljali že konec prihodnjega leta.

»Sramotna taktika« Ire

BELFAST (Reuters) - Severnoirski poslanec Joe Hendron je včeraj obtožil Irsko republikansko armado, da se v boju proti katolikom poslužuje »sramotne taktike«. To je izjavil po tem, ko so v Belfastu napadalci skozi okno ustrelili 30-letnega moskega, prav ko so bili z njim člani njegove družine. Hendron meni, da se za vrsto umorov znotraj katoliške skupnosti v zadnjem mesecu skriva Ira. Za tri umore v decembru je odgovornost prevzela doslej neznana skupina Neposredna akcija proti mamilom. Hendron pa je dejal, da aktivisti Ire uporabljajo lažna imena in da je popolnoma prepričan, da je za vse tovrstne napade odgovorna Ira.

Rusijo čaka odločilno leto

MOSKVA (Reuters) - Ruski predsednik vlade Viktor Cernomirdin je na včerajšnjem vladnem srečanju dejal, da Rusijo čaka odločilno leto, pri tem pa poudaril, da je ključna naloga vlade okrepitev gospodarstva. Pozneje je pojasnil, da se položaj v gospodarstvu že deloma izboljšuje. Dejal je, da je naslednje leto odločilno zato, ker jih čakajo predsedniške volitve. »Rusi bodo morali izbirati med reformami ali korakom nazaj. Tretja pot ne obstaja,« je dejal Cernomirdin. Predsednik Boris Jelcin se še vedno ni izjasnil, ali bo kandidiral na predsedniških volitvah, medtem ko Cernomirdin kaže vse manj znamenj, da se bo potegoval za mesto predsednika.

Pisma bombe tudi na Šrilanki

KOLOMBO (Reuters) - V sredo je nekdanjemu tamilskemu bojevniku, članu nekdanje separatistične skupine, ki se zdaj skupaj s šrilansko vojsko bojuje proti Tamilskim tigrom, v rokah razneslo pisemsko bombo. Vojski viri so tudi sporočili, da je strokovnjakom za eksploziva uspelo deaktivirati dve podobni napravi, ki so ju tamilski uporniki poslali višjim šrilanskim vojskaskim predstavnikom. Povedali so, da je vsako od pisem vsebovalo detonator, baterijo in 200 gramov eksploziva, kar zadostuje, da odpiralci pisem ostanejo brez rok. Vojski viri so pojasnili, da so pisma bombe nov način bojevanja tamilskih upornikov, potem ko je v začetku decembra šrilanska vojska zavzela tamilsko oporišče Dzafno.

NOV JEDRSKI POSKUS V TIHEM OCEANU

Francoska aroganca ne pozna meja

Ogorčenje mednarodne javnosti - 5.del

PARIZ - Francija je v sredo ponoči na atolu Mururoa v Francoski Polineziji izvedla peti in najverjetneje predzadnji jedrski poskus. Predstavnik francoskega obrambnega ministrstva je sporočil, da je bila jedrska eksplozija enaka eksploziji 30 tisoč ton konvencionalnega eksploziva, kar ustreza dvakratni moči jedrske bombe, ki so jo Američani odvrgli nad Hirošimo.

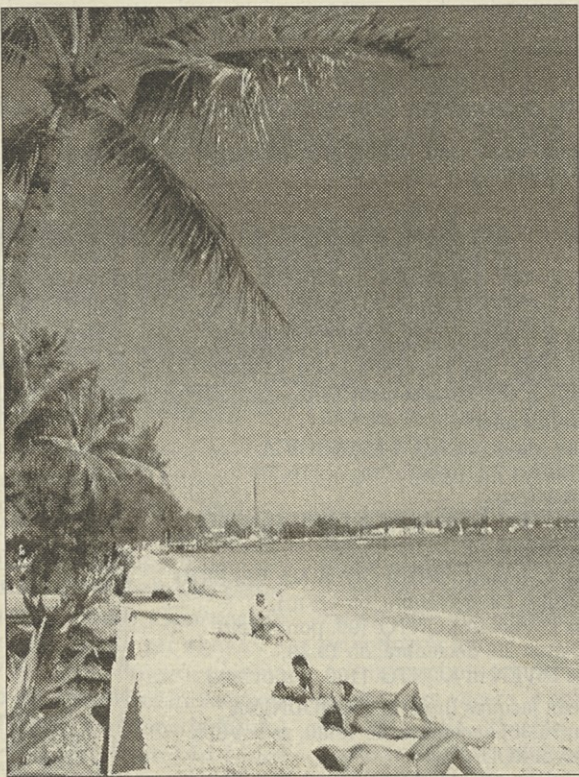
Mednarodna skupnost se je odzvala zelo hitro. Washington je znova izrazil razočaranje, Nova Zelandija, Avstralija in Japonska pa so francoskim veleposlanikom izročile ostre proteste. Novozelandski premier Jim Bolger je Chiraca pozval, naj bo sredi poskus zadnji, po udaril pa je tudi, da je francoski ugled v Pacifiku padel

na najnižjo možno raven.

»Po koncu jedrskih poskusov si bo morala Francija v Pacifiku znova pridobiti zaupanje, za kar bo potrebovala zelo veliko časa,« je dejal Bolger. Predstavnica ameriškega zunanjega ministrstva Julie Reside je izjavila: »Podprli smo začasno preprečevanje jedrskih poskusov in želimo si, da bi enako ravnale tudi druge jedrske sile.« Japonski premier Tomiiti Murajama pa je ponovil svojo zahtevo po takojšnji opustitvi poskusov. »Francija je dejala, da bo poskuse končala po podpisu pogodbe o prepovedi jedrskih poskusov, vendar bi jih morala opustiti takoj zdaj, saj nimajo nikakršnega smisla,« je dejal Murajama. Francoskim jedrskim poskusom nasprotuje tudi 16-članski Južnopacifiški fo-

rum, ki je Pariz obtožil, da omalovazuje resolucijo ZN o takojšnji ustavitvi jedrskih poskusov. Sekretar foruma Ieremia Tabai je dejal, da je Francija z zadnjim poskusom dokazala, da njena aroganca ne pozna meja. Okoljevarstvena skupina Greenpeace je izjavila, da si ljudje po vsem svetu želijo mirnega praznovanja novega leta, Jacques Chirac pa je namesto tega svet dodatno napolnil z jedrskim orožjem.

Obtožbe pa se pojavljajo tudi znotraj Francije. Socialistična stranka meni, da je poskus velika zmota. »Vse kaže na to, da je bil poskus velika politična napaka. Za Chiraca bi bilo bolje, da ne bi bil tako vztrajen,« je dejal strankarski sekretar Pierre Guidoni. Le britanska vlada vztraja pri svojem nekritičnem stališču o Franciji, za-

Francoskih vojakov na Mururoi žarčenje ne moti (Telefoto: AP)

radi tega pa je toliko glasnejša opozicijska laburistična stranka, ki meni, da je poskus navadna sramota. Francoski komunistični dnevnik l'Humanite pa je zapisal: »Neverjetno, ko ljudje v Bosni in Palestini proslavljajo mir, Francija ponuja novo provokacijo mirnim procesom.«

Poskusi so si do zdaj sle-

dili v razmiku enega meseca, kar pomeni, da bi lahko zadnjo eksplozijo izvedli še pred Chiracovim obiskom v Washingtonu, ki bo 1. februarja prihodnje leto. Toda obrambni minister Charles Millon je dejal, da bodo mogoče februarja izvedli tudi sedmi poskus.

Francois Raitberger, Reuters

ŠPANIJA PREDAJA MANDAT PREDSEDSTVA EU ITALIJI

Madrid je častno opravil svoje poslanstvo

Med evropskimi diplomati vlada mnenje, da je bilo špansko vodenje petnajsterice eno izmed najuspešnejših

BRUSELJ - Spanija bo v nedeljo svoj šestmesečni mandat predsedujoče v Evropski uniji predala Italiji. Med evropskimi diplomati vlada mnenje, da je bilo špansko vodenje petnajsterice eno najuspešnejših v zadnjih letih.

S tem, ko so 15. in 16. decembra na vrhu v Madridu sprejeli načrt uvajanja nove skupne evropske valute, ki so jo krstili za euro, in sprejeli načrt nadaljnega sirjenja EU, je španskemu vodstvu uspelo uresničiti večino tega, kar so obljubljali julija. Poleg že omenjenih ciljev si je Spanija zadala tudi nalogo, da poskuša doseči okrepitev sodelovanja z Latinsko Ameriko, ZDA in sredo-

zemskimi državami. Španski cilj je bil tudi usmeritev EU v 21. stoletje, kar vključuje priprave na spremembo meddržavne pogodbe in uvedbo skupne valute. »Najpomembnejše je, da je Spaniji uspelo postaviti realne cilje in jih tudi uresničiti,« je dejal neki bruseljski diplomat. Uspešno špansko vodenje EU je potrdilo tudi imenovanje španskega zunanjega ministra Javierja Solane na me-

sto generalnega sekretarja zveze Nato. Uspeh Spanije pa je tudi v tem, da ji je uspelo vzpostaviti stike z območji, ki so bila večini drugih članic postranskega pomena. Dosegla je trgovinski sporazum med EU in državami zveze Mercosur, ki jo sestavljajo Brazilija, Argentina, Urugvaj in Paragvaj, vzpostavljene pa so bile tudi tesnejše vezi s Kubo. Spanija je novembra gostila tudi odmevno konferenco 15 članic EU in 12 sredozemskih držav, na kateri si je EU zagotovila varnost svojih južnih meja. Da bi omilila trgovinske spore med Brusljem in

Washingtonom, je Spanija dosegla sklenitev sporazuma med EU in ZDA, s katerim se obe strani zavezuje, da bosta preučili možnost tesnejšega trgovinskega sodelovanja v prihodnosti.

Zelo velikih pohval je bil deležen tudi Carlos Westendorp, ki je na položaju španskega zunanjega ministra nadomestil Solano. Westendorp je namreč napisal zelo dobro studijo o tem, kaj lahko EU pričakuje od spremembe meddržavne pogodbe, do katere naj bi prišlo prihodnje leto. Evropski diplomati so bili tudi zelo zadovoljni, ker je

španskemu premieru Felipeju Gonzalezu uspelo svojo vlado obvarovati pred vsemi pastmi in mu ni bilo treba izvesti predcasnih volitev. Francija in Nemčija, ki sta predsedovali pred Spanijo, sta morali namreč prav v času svojega načelovanja EU izvesti volitve, kar je povzročilo njuno nezainteresiranost za evropske zadeve. Mnogi se bojijo, da se bo ta zgodba ponovila tudi v naslednjih šestih mesecih, ko bo na čelo EU stopila Italija, ki ji vlada majava tehnokratska vlada, volitve pa so možne v vsakem trenutku.

Jeremy Gaunt / Reuters

SPODBUDEN ZAČETEK MIROVNIH POGAJANJ MED SIRIJO IN IZRAELOM

Ključni, ki odpirajo vrata k miru, so v rokah starega mačka Asada

JOHN CHIPMAN, INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE

JERUZALEM - Sirski in izraelski pogajalci so včeraj v ameriskem Marylandu nadaljevali pogovore o usodi Golanske planote in odnosih med državama. Sirski zunanji minister Faruk Al Sara je potek dosedanjih pogovorov ocenil optimistično, o »pozitivnem ozračju« na prvem sočenu delegacij obeh držav po šestih mesecih pa so poročali tudi izraelski uradni viri.

Umor izraelskega premiera Jicaka Rabina je bil za sirskega predsednika Hafeza Asada pravi sok. Do takrat je Asad trditve izraelskih voditeljev, da nimajo domače podpore za izmenjavo ozemelj s Sirijo, jemal le kot spretne pogajalske poskuse. Okoliščine, v katerih je umrl Rabin, pa so ga prepričale, da mora k obnovljenim mirovnim pogajanjem pristopiti z večjo mero prilagodljivosti in ustvarjalnosti. Prevzet z obcutkom lastne umrljivosti in kratkim časom do izraelskih volitev - ki bi lahko pripeljale na oblast osebe,

nenpripravljene za vrnitev Golanske planote - se je odločil preizkusiti, kako zagreta za mir je v resnici Peresova vlada.

Včeraj je izraelski minister Beilin sporočil, da imajo sirski pogajalci tokrat večjo pooblastilo kot v preteklih - neuspešnih - pogajanjih. Prvi krog pogajanj med državama bo pokazal, koliko pobude in svobode je Asad v resnici dovolil sirski delegaciji. Peres je Asadu ponudil pogajalsko ozračje po njegovem okusu: tajni pogovori, pogovori na ravni voditeljev, večje ali manjše pogajalske sku-

pine, pogovori s posredovanjem ZDA ali strokovnjakov na bilateralni ravni. Tako ponudbo je bilo težko zavrniti. Največja težava pa bo najti obliko, ki bo zagotavljala sočasno razpravo o vseh najpomembnejših zadevah, kar bi preprečilo blokado pogajanj zaradi ene neresljive zadeve. Izraelski in sirski pogajalci bodo morali v grobem rešiti pet največjih problemov.

Na prvem mestu je vprašanje meja. Izraelci bodo najverjetneje vztrajali pri meji med državama iz leta 1923, iz obdobja britanskega mandata v Palestini, Sirci pa pri meji iz 4. junija 1967, pred izraelsko zasedbo Golanske planote. Izraelci so v preteklih pogajanjih trdili, da to nikoli ni bila prava meja, ker nikoli ni bila določena. Sirski zunanji minister Sara je več-

raj novinarjem zatrdil, da se Izrael se kako zaveda nepopustljivosti sirskih stališč pri vprašanju meje z datumom 4. junij. Naslednja zadeva je vprašanje vodnih virov. Izraelce je strah, da bo popoln nadzor Sirije nad temi viri močno povečal količino ljudi in živali, ki bodo vodo uporabljali, kar bi lahko privedlo do okužbe ali tega, da si bodo Sirci vzeli več, kot jim pripada.

Se bolj zapleteno je vprašanje varnosti. Dosedanji pogovori so vedno obticali na mrtvi točki zaradi zahteve Izraela, da na Golanski planoti obdrži kontrolne točke. Kompromisni predlog, da bi bili tam Američani, zavračajo oboji - Sirci zaradi splošnega nasprotovanja Arabcev ameriški navzočnosti na njihovem ozemlju, Izraelci pa

zaradi »smrtnega strahu« pred zaupanjem lastne varnosti nekomu drugemu, čeprav bi bili to Američani, njihovi večni prijatelji. Pri varnostnem vprašanju je pomembno tudi ravnotežje sil na tem območju. Izrael zahteva prepoved nameščanja sirskih enot blizje meji, Sirci pa si izgube suverenosti svoje vojske na lastnem ozemlju ne morejo privoščiti.

Vprašanje umika izraelskih vojskih enot s planote pa je videti lažje rešljivo. Damask je najprej zahteval popoln umik v roku enega leta, zdaj pa mu bolj ustreza daljši dveletni ali dveinpolletni rok, kar je sprejemljivo tudi za Izraelce. Oboji se zavedajo potrebe po usklajenosti umika izraelske vojske s celovito normalizacijo odnosov med državama.

Najtežje pa bo rešiti vprašanje Libanona, katerega zunanja politika je odmev sirskih zahtev po umiku Izraelcev s svojega ozemlja v skladu z resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov številka 425, ki se ji bodo Izraelci pokorili le, če bodo varni pred napadi Hezbolaha. Sirci imajo z razorožitvijo teroristov v rokah ključ do miru. Osnovna zahteva Izraelcev je varnost; toda ali bo ta zagotovljena z neodvisnostjo Libanona, kjer ima Sirija že zdaj namesčenih 40 tisoč vojakov? Kaksna bo vrednost dogovora o umiku z Golanske planote za izraelsko varnost, če bodo po drugi strani pustili Sircem proste roke v Libanonu? Sirija vidi sebe kot veliko arabsko silo z interesi v Libanonu, kjer je navsezadnje omogočila normali-

zacijo razmer. Izrael mogoče ne bo sposoben ali ne bo hotel postavljati preveč pogojev Siriji glede Libanona. Zaradi tega se Libanonci bojijo, da bo njihova država le na pogajalski mizi, ne pa tudi ob njej.

Uspešnost pogajanj bo odvisna predvsem od pooblastil, ki jih bo Asad dal svojim pogajalcem, in od usposobljenosti delegacij na obeh straneh. Odvisna pa bo tudi od usposobljenosti izraelske oblasti, ki bo morala občutljivo izraelsko javnost znova prepričevati o nujnosti popuščanja za dosego miru. Drugi krog pogajanj v ameriskem Marylandu naj bi se začel v prihodnjem tednu, januarja pa bo voditelje obeh držav spet obiskal ameriški zunanji minister Warren Christopher.

ODBOJKA / OBRAČUN IMSE PO OSMIH KOLIH V B2 LIGI

Trener Zamò je lahko kljub vsemu zadovoljen

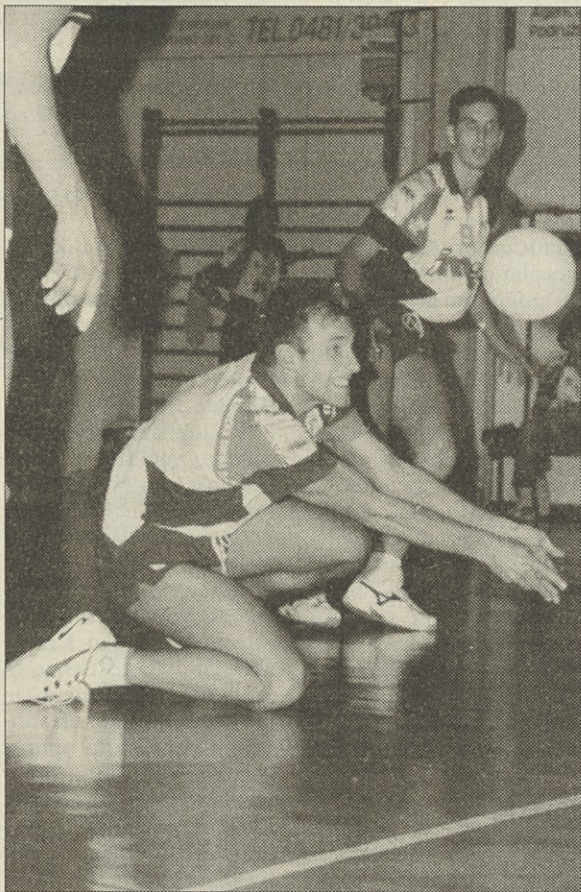
Letos so bili valovci vključeni v težjo skupino - Uspešen povratak Gianluce Populinija - Feri prihaja v »staro« formo

Kljub božičnemu prvenstvenemu premoru za imsove ni počitka. Poleg treningov je trener Zamò poskrbel tudi za serijo prijateljskih tekem in se za nastop na božičnem turnirju v Gorici. Ravno s tega turnirja pa se valovci vračajo se z enim igralcem manj, saj se je Floreninu in Princiju na seznamu poškodovanih pridružil še Korsic, ki si je zvil glezenj.

Ce zanemarimo poškodbe, pa je lahko Zamò precej zadovoljen. Goriska sesterka letos igra precej bolje kot lani. Iz same lestvice sicer to ni tako očitno. Toda v primerjavi z lansko sezono je bila letos Imsa vključena v mnogo bolj zahtevno skupino B2 lige, tako da se uspehov in igre ne more ocenjevati samo po točkah. Po enoletnem odmoru zaradi poškodbe se je na igrišče vrnil Gianluca Populini in to je prav gotovo olajšalo delo Zamòju. Ta igralec je v bistvu edini glavni tolkač v ekipi in že na

začetku prvenstva je zaigral zelo dobro, saj je samo na zadnjih tekmah njegova učinkovitost v napadu nekoliko padla pod 50 odstotkov. Poleg Populinija je v tem prvem delu prvenstva glede učinkovitosti bil najbolj prepričljiv Matej Cernic. Do lani je Matej igral v prvi diviziji, letos pa je takoj izkoristil priložnost v članski ekipi, saj se je od vsega začetka kosal z ostalimi krilnimi igralci za mesto v standardni sesterki. Odkar je Florenin poškodovan pa ga je trener Zamò povsem upravičeno postavil v standardno sesterko.

Največje probleme pa so letos pri Imsi imeli s centri in podajcem. Odsotnost izkušenega Marchesinija v režiji se na igrišču seveda pozna. Rigonat in Simon Cernic nista slaba podajaca, manjka pa jima izkušenost. Vendar je bilo dejstvo, da bosta podajaca potrebovala se nekaj časa, preden bosta odbojgarsko popolnoma dozorela, povsem jasno že od vsega

Ales Feri (v sprejemu) spet v formi (Foto Balbi/Kroma)

začetka. Kar se tiče centrov pa je v Valovih vrstah ta pomanjkljivost

lahko rečemo kar krotnična. Prevelika je tudi razlika med učinkom, ki ga ima Cola in ostalimi centri.

To je iz podatkov v razpredelnici dobro razvidno. V tem pregledu smo nalasc pustili kapetana Ferija za konec. Začetek sezone za Alesa namreč ni bil najboljši. Po negotovem startu pa se Feri sedaj spet približuje najboljši formi, kar bo v nadaljevanju prvenstva izrednega pomena, saj je bil prav on do letos glavni steber v ekipi.

(A&D)

Učinek igralcev Imse po 8. kolu

	Točke	Menjave	Bloki	Asi	Napake	Zg. servisi
Feri Ales	33	66	1	6	23	21
Populini Gianluca	92	166	7	13	49	31
Cernic Matej	52	58	4	12	11	31
Cola Paolo	46	66	25	14	12	26
Princi Walter	7	22	5	3	6	7
Rigonat Stefano	11	12	7	3	13	2
Populini Giancarlo	6	9	0	6	2	4
Florenin Igor	15	32	1	2	6	3
Paoletti Robert	11	21	10	6	3	15
Korsic Fabjan	0	4	0	0	2	2
Radetti Danjel	8	11	3	3	3	11
Cernic Simon	7	2	2	3	6	5

ODBOJKA / ČLANSKA IN MLADINSKA PRVENSTVA NA GORIŠKEM

V 1.MD Naš prapor še vedno nepremagan na vrhu V derbiju »deklic« Adria Auto Olympia izgubila z Valom

Poraz moške ekipe Olympie v Turriacu - V vseh prvenstvih nadaljevanje šele po novoletnih praznikih

1. MOSKA DIVIZIJA

Nas Prapor - Mossa Candolini 3:1 (15:10, 3:15, 17:16, 15:6)

NAS PRAPOR: Devetak, Cevdek, Boskin, Kovic, Cernic, Paulin, Miklus, Bevc, Juretic, Siligoi, Gulin, Legisa.

Po slabi igri so igralci Nasega prapora vknjizili novi točki, zadnjejevršena Mossa Candolini pa jim je uspela iztrgati en set. Vzrok za slabo igro gre deloma iskati v tem, da se zaradi zasedenosti telovadnice ni bilo mogoče dobro segreti, svoje pa je opravilo tudi podcenjevanje. Odločilen za zmago je bil tretji niz, ki so ga po velikem boju igralci Nasega prapora le dobili. Povedati je tudi treba, da je precej razburjenja pri igralcih domače ekipe povzročil sodnik, ki ni bil kos svoji nalogi.

Pri Nasem praporu zasluži pohvalo Stefano Siligoi, ki običajno igra manj.

Turriaco - Olympia 3:2 (15:2, 15:12, 10:15, 5:15, 20:18)

OLYMPIA: E. Lutman 8+5, Makuc 5+5, J. Hlede 6+3, Komjanc 10+10, Vogric 5+6, Spazapan 3+5, S. Hlede, Poletto, M. Lutman.

Po maratonskem boju so morali odbojkarji Olympie priznati premoč Turriaca, ki je slavil po petih nizih z 20:18 v odločilnem nizu. Srečanje je bilo na las podobno lanskemu med istima nasprotnika, le da je takrat slavila Olympia, tie break pa se je zaključil s 25:23 za Gorican. Tokrat je Olympia začela zelo slabo, toda ze proti koncu drugega niza je bila igra

boljša. Tako je Goricanom uspelo izenačiti izidi v nizih na 2:2. Tie break je bil izredno izenačen, Olympia pa je imela na razpolago kar 4 zaključne zoge, da bi zaključila srečanje v svojo korist. Toda domačini so izničili vse napore Goricanov in po zaostanku 17:18 osvojili 3 točke in s tem tudi srečanje.

VRSTNI RED: Nas prapor in VBL Cormons 8, Corridoni in Torriana 6, Turriaco 4, Olympia, Fossalon, Intrepida 2, Acli Ronchi, Mossa Candolini 0.

PRIHODNJE KOLO (13. 1. 1996): Fossalon - Olympia, VBL Cormons - Nas prapor

MLADINCI

Olympia - Torriana 3:1 (15:12, 15:11, 15:17, 15:9)

OLYMPIA: Guzzon 0+0, Poletto 4+0, Komjanc 5+1, Pintar 7+8, Squadrito 11+11, Miklus 6+1, Dorni 0+0, M. Cernic 4+2, A. Cernic 2+3.

Torriana je vedno proti Olympii dala vse od sebe in tako je bilo tudi tokrat. Razmeroma stvilni gledalci so videli lepo tekmo z dolgimi in razburljivimi akcijami. Olympia je zaigrala dobro, po vodstvu s 13:11 v tretjem setu pa je nekoliko popustila in gostom dovolila, da so osvojili set.

Za dobro igro zasluži pohvalo vsi igralci, se posebej pa se je izkazal Squadrito.

Finvolley - Olympia 0:3 (10:15, 10:15, 7:15)

OLYMPIA: Guzzon 1+1, Poletto 8+0, Miklus 3+1, M. Cernic 1+3, Squadrito 2+5, Princic

1+0, A. Cernic 5+1, Parisi 4+1.

Skromni Finvolley ni mogel resneje ogroziti zmage Olympie, ki je ze s servisom (Poletto 7 točk s servisom v skoku, Andrej Cernic in Parisi po 4) strla odpor domače ekipe. Zaradi odsotnosti Nikolaja Pimata in Matije Pipana je bila postava nekoliko spremenjena, toda kljub temu zmaga ni bila niti trenutek vprašljiva. Za dober nastop zasluži pohvalo Parisi, ki je začel z igranjem šele letos in je uspešno odigral dva seta.

VRSTNI RED: Espago 10, Olympia 8, Torriana 6, Europa Grado 4, Finvolley in Mossa Candolini 0.

PRIHODNJE KOLO: Espago - Finvolley (23. 1.), Mossa Candolini - Olympia (25. 1.)

DEKLICE

Adria Auto Olympia - Val 0:3 (7:15, 10:15, 12:15)

ADRIA AUTO OLYMPIA: Bagor, Benedetti, Cettul, Fabris, Perse, Sgilligoi, Batistic, Hlede.

VAL: Ambrosi, Branca, Brisco, Danielis, Kocjancic, Teran, B. Ursic, Zuccarino, P. Ursic, Visintin, devetak.

VB derbiju prvenstva deklic so valovke zanesljivo premagale vrstnice iz Gorice. Končni rezultat prica o premoci Vala, toda srečanje je bilo razmeroma izenačeno, Val pa si je zmago zagotovil predvsem z boljšo igro v koncnici vseh treh setov. Razlika med ekipama je bila predvsem v igri na mreži in pri servisu, kjer so bile gostje boljše.

Na splošno pa je bilo srečanje prijetno za

SMUČANJE

Moški smuk in 2 ženska slaloma

V Bormiu in Semmeringu

BORMIO - V Bormiu bo danes na sporedu cetrti moški smuk za svetovni pokal, na včerajšnjem treningu je bil najhitrejši Norvežan Lasse Kjus (1:55.84) pred Avstrijcem Ortliebom (1:56.20) in Rzechakom (1:56.35) in Italijanom Runggaldierjem (1:56.44). Proga je zelo hitra in poledenela.

Danes in jutri pa bodo v areni tudi ženske. V Semmeringu bosta namreč na sporedu dva slaloma, ki bi lahko prinesla spremembo na vrhu svetovnega pokala. Vodilna Meissnitzerjeva namreč ne bo nastopila. Med favoritinjami sta tudi slovenski smučarki Urška Hrovat in Katja Koren.

NOVICE

Ruski košarkar ob ledvico

PADOVA - 30-letnemu košarkarju Acquariusa Volgograd Evgeniju Tazanu so morali v padovski bolnišnici odstraniti ledvico, ki si jo je poškodoval na sredini prijateljski tekmi proti Flooru. Operativni poseg je trajal štiri ure, košarkarjevo zdravstveno stanje po operaciji pa ni zaskrbljujoče.

Laitinen zmagal v Oberhofu

OBERHOF - Finec Mika Laitinen je zmagoval tekme smučarjev skakalcev za svetovni pokal v nemškem Oberhofu. Na srednji skakalnici (kritična točka je 120 metrov) je skočil 121 in 126.5 metra (241.5 točke), drugi je bil njegov rojak Ari Pekka Nikkola, tretji pa Nemec Jens Weißflog.

Izidi: 1. Laitinen (Fin) 241.5 (121, 126.5), 2. Nikkola (Fin) 229.4 (115, 121.5), 3. Weißflog (Nem) 224.9 (116.5, 120), 4. Johanssen (Nor) 217.1 (113.5, 117.5), 5. Steinauer (Svi) 214.4 (113, 116). Vrstni red v svetovnem pokalu: 1. Laitinen 578, 2. Nikkola 560, 3. Ahonen (vsi Fin) 390, 4. Harada 371, 5. Saito (oba Jap) 252 itd.

Hud poraz Republike

LJUBLJANA - V 16. krogu slovenske košarkarske lige A-1 za moske so najhujši poraz doživeli igralci postojnske Republike, ki jih je na domačem igrišču premagalo moštvo Interierja.

Izidi: 16. kroga SKL A-1: Iskra Litus - Satex 73:87 (30:47), Smelt Olimpija - Idrija 99:75 (49:39), Republika - Interier 84:105 (42:50), Rogaska Donat Mg - Triglav 96:93 (57:49), Helios Domžale - Kovinotehna Savinjska Polzela 75:83 (42:43), Bavaria Wolltex - Litostroj 97:86 (55:45).

Vrstni red: 1. Smelt Olimpija 31, 2. Interier Krsko 28, 3. Kovinotehna Savinjska Polzela 26, 4. Rogaska Donat Mg 26, 5. Idrija 25, 6. Satex Maribor 24, 7. Litostroj 24, 8. Bavaria Wolltex 24, 9. Republika (-1) 21, 10. Helios 21, 11. Triglav 21, 12. Iskra Litus 19.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

V Trstu ima največ možnosti Oronte V Trevisu je tokrat več favoritov

1. dirka (Trst): Oronte (1) ima vse možnosti za zmago. Seveda bo moral paziti na Quick Stepa (X), ki je prepričljivo zmagal na zadnji dirki. Naso pozornost zasluži tudi Probing (2);

2. dirka (Palermo): Nashville Lobell (X) je imel zadnjič smolo in bo tokrat skušal po vsej sili zmagati. Podcenjevati pa ne smemo niti Pandaza (1) in Papagaya (2);

3. dirka (Neapelj): Oligo Jet (1) je izrazit favorit. Povsem brez možnosti pa nista Prize Golden (X) in Oblomov (2);

4. dirka (Omast (2) ne bi smel imeti velikih težav,

seveda pa bo moral paziti na Odda Di Jesolo (X) in Perfect Wine (1);

5. dirka (Treviso): Marizzano (X) je eden od favoritov, v boju za zmago pa bosta tudi Ourasi Ok (1) in Plauto Mf (2);

6. dirka (Rim): Lady Bevelena (1) je glavni favorit, ob ugodnem terenu pa znata biti nevarna tudi Il Pugile (X) in May (2).

Dirka tris

(Rim, 17.45, 22 konjev)

NASI FAVORITI: 21. Nicron Mo, 11. Onassis Cik, 7. Nicondo;

DODATEK ZA SISTE-MISTE: 8. Lerno Luis, 19. Librum, 13. Oitar Luis.

Totipo

1. — prvi	X1
drugi	2
2. — prvi	X
drugi	12
3. — prvi	1
drugi	X2
4. — prvi	2
drugi	X1
5. — prvi	X
drugi	21
6. — prvi	1
drugi	X2

Totocalcio

Carpi - Montevarchi	X
Lefte - Como	12
Ravenna - Carrarese	1
Spezia - Empoli	X
Ascoli - Casarano	1
Juve S. - Savoia	1
Trapani - Nocerina	1X2
Lecco - Lumezzane	1X
Olbia - Torres	12
Triestina - Pontedera	X
Albanova - Frosinone	1X2
Catanzaro - Catania	1
Marsala - Avezzano	X2

Obvestila

SMUCARSKI ODSEK SPDT

prirreja smucarske tecaje v Ravasclettu - Zoncolan od 14. januarja dalje. Vpisovanje na sedezu ZSSDI, Ul. sv. Franciska 20 (tel. 635627) do 5. januarja. Vabljeni!

SK DEVIN

prirreja smucarske izlete z možnostjo tecaja na smuciscih Furlanije-Juljske krajine ali avstrijske Koroske. Prvi izlet bo 7. januarja, izleti pa bodo na sporedu do konca sezone. Informacije za urnik, ceno in rezervacije: Bruno (tel. 200236) ali Franc (tel. 200782).

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Obetajo se vam boljši časi, zato pljunite v roke in hitro pospravite stare misli v staro saro. Čaka vas veliko dela, zato ne odlasajte, da se kasneje ne boste kesali.

BIK 21. 4. - 20. 5.: V nihanju med željo in bojaznijo boste postajali čedalje bolj nestrpni. Nestrpnost je odveč, saj star rek pravi, da hitite počasi. Nič vam ne bo zbežalo.

DVOJCKA 21. 5. - 21. 6.: Vaša dobra volja bo presla tudi na druge. Nekateri vam bodo vračali z ljubeznivostjo, drugi s človeškim poslušom, tretji bodo nehote razklenili figo za hrbtom.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Sanje, ki vas preganjajo zadnje dni, so vas zaslužile. Ne brskajte po sanjskih bukvah; raje potipajte po globinah svoje modrosti, kjer se skriva pravi odgovor.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zamikala vas bodo nova področja, zlasti tista, ki ste jih doslej prezirali. Lotite se jih karseda samostojno in spoznali boste, da ste nekaj takega nekoc že počenjali. Obnovite svoje vedenje.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nalogo, ki ste si je zastavili, boste prestavljali do zadnjega trenutka, zato vas bo preganjal občutek, da vam bo spet spodletelo. Ne skrbite, na koncu vedno zberete moč za delo.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Priskočili boste na pomoč nekomu, ki vas za to sploh ni prosil, pa ne zaradi tega, ker bi zmogel sam, pač pa zaradi lažnega ponosa. Ko ga bo premagal, se bo rodilo novo prijateljstvo.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V vaši bližini boste razvneli toliksen vihar, da boste urno odpluli na varno. Časteri umik je boljši kot nečasten brodolom pa tudi lepše vreme se obeta.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Novosti, ki so se pretresle vaše življenje, so vam dale misliti. Ne bojte se, vsaj nekaj časa bo vladalo zatišje, zato zbirajte moč za nova doživlja, katerih razsežnosti se sluite ne.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Resda si je lepo domisljati vse mogoče možnosti, a se lepše je videti tisto, kar resnično vodi naprej in vi ste znani po tem, da vedno izkoristite najboljše namig.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ne pričakujte, da bodo ogenj vašega srca negovali drugi, vsaj sedaj ne, ko se vedete tako nemogoče. Potrudite se in se sami primaknite kakšno poleno.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Svet je poln čudovitih bitij, ki se potegujejo za vašo naklonjenost. Ne odlasajte, ozrite se okrog sebe in izberite. Takšne prilike res ne smete zamuditi.

LJUBLJANA

Bolnišnice skozi čas

Prvi pisni viri segajo v leto 1280

Ob stoletnici bolnišnice na Zaloški cesti 2 v Ljubljani je izšla posebna številka časopisa Klinični center, v kateri je Leopold Rijavec, nekdanji vodja splosne službe pri upravi kliničnih bolnic, zapisal vse pomembne zgodovinske podatke. V knjigi velikega formata z naslovom Spomini na ljubljanske bolnišnice ob 209. obletnici ustanovitve civilne bolnice, stoletnici bolnišnice ob Zaloški cesti in dvajsetletnici uradnega odprta osrednje zgradbe Kliničnega centra v Ljubljani je prikazal začetke zdravljenja ljudi od prazgodovinske dobe prek starega in srednjega veka do današnjih dni. Knjiga je opremljena z bogatim slikovnim gradivom.

Do leta 1918...

V uvodnem poglavju Od prvih začetkov do leta 1918 je orisal razvoj bolnišnic skozi čas. Arheološke raziskave in nekateri pisni viri so razkrili, da si je človek že v prazgodovini prizadeval ohraniti svoje zdravje ali pa vsaj omiliti bolezen. Duhovniki v številnih templjih, ki jih lahko stevamo za predhodnike današnjih bolnišnic, niso le castili bogov, ampak tudi zdravili bolnike. Kirurške posege so opravljali že Asirci in Babilonci tritisočletja pred našim stetjem. V Egiptu so že stiritisoc let pred našim stetjem obstajale nekakšne medicinske sole. V Indiji so ob sirjenju budizma zgradili več bolnišničnih objektov. V Grciji so ob Asklepijevih templjih urejali posebne prostore za bolnike. Znano zdravilišče je bilo tudi v rojstnem kraju Hipokrata, očeta sodobne medicine, po katerem se se danes imenuje znana prisega zdravniške etike. Rimljani so tudi na tem področju nadaljevali grsko tradicijo.

Domnevamo, da so na ljubljanskem območju ze

Rimljani v Emoni imeli organizirano tudi zdravstvo. Prvi pisni viri leta 1280 omenjajo njivo pri gobavih in hospital nemškega viteškega reda. V vlogi sirotišnic sta bila ustanovljena dva spitala. Oskrbnik Meščanskega spitala se v pisnih virih prvič omenja že leta 1326. To zgradbo, ki je stala na vogalu Stritarjeve ulice in Adamič-Lundrovega nabrežja, je leta 1895 podrl potres. V bližini Roznika je bila leta 1453 ustanovljena bolnišnica za posebne bolnike. Leta 1553 pa je cesar Ferdinand ustanovil Cesarški spital v avgustinskem samostanu pri svetem Jakobu. Leta 1635 je magistrat zgradil na mestu, kjer je danes medicinska fakulteta, Lazaret za bolnike z nalezljivimi boleznimi. V Meščanskem spitalu so leta 1789 ustanovili tudi prvo porodnišnico v Ljubljani. Prvi vod v Ljubljani, ki ga ze lahko imenujemo bolnišnica, pa je bila civilna bolnišnica na Ajdovščini, ki jo je leta 1786 ustanovil cesar Jozef II., otroška bolnišnica pa je bila ustanovljena leta 1865 na pobudo takratnega mestne-

Bolnišnica je bila odprta v oktobru 1895, pol leta zatem, ko je potres opustošil Ljubljano

ga fizika in higienika dr. Viljema Kovača in sezi-dana predvsem s prostovoljnimi prispevki meščanov. Bolnišnico za duševne bolezni so zgradili leta 1881 v Polju.

V Ljubljani je bilo že v začetku več dobrih zdravnikov, med katerimi omenimo le nekatere. Prvi znani ljubljanski zdravnik dr. Jakob pl. Folter ni zdravil samo Ljubljančanov, ampak je bil edini zdravnik za vso Kranjsko. Dr. Marko Grbec iz Sentvida pri Stični, ki je bil leta 1693 med ustanovitelji Academie operosorum, je bil velik bojevnik proti alkoholizmu in je v svojih spisih priporočal zdravljenje v vodah Rogaske Slatine. Prof. Jakob Filip Breclj je leta 1760 ustanovil Anatomsko hiso. Baltasar Hacquet je poučeval več predmetov, imel je več naravoslovnih zbirk, bil pa je tudi zavzet planinec, ki je 1779 prišel na vrh Triglava. Dr. Janez Žagar je napisal več znanstvenih medicinskih knjig. Dr. Anton Kastelic je odkril zdravilne učinke termalne vode v Dolenjskih Toplicah, Anton Makovic pa je napisal knjigo o babistvu. Bil je zaveden Slovenec in njegov svak Linhart ga je uvedel v Zoisov krog.

Največja pridobitev za Ljubljano in vso takratno deželo Kranjsko pa je bila vsekakor nova Deželna bolnica, kasneje imenovana Splosna bolnica na Zaloški cesti 2. Po tujem vzoru je bila zgrajena v paviljonskem slogu, slovesno pa so jo odprli 16. oktobra 1895. Število bolnikov se je hitro večalo, s tem pa so se slabšale tudi razmere v bolnišnici. V tistem času sta nudila posebno zdravstveno zaščito petičnejšim meščanom sanatorija Leonisce in Emona.

... in naprej

Ze med prvo svetovno vojno so slovenske kulturne in strokovne organizacije predlagale ustanovitve popolne medicinske fakultete v Ljubljani. Zaradi nasprotovanj ministrskega sveta v Beogradu pa so morali studenti zadnjih letnikov medicine se dvajset let, vse do druge svetovne vojne, obiskovati tuje univerze.

Od leta 1919 do 1927 je bila tudi ljubljanska bolnišnica podrejena ministrstvu narodnega zdravstva v Beogradu, ki ni skrbelo za gradnjo novih objektov in izpopolnjevanje starih. Po tem času je skrb za to prevzela ljubljanska oblastna

samouprava, ki je ob zelo iniciativnem delovanju dr. Antona Breclja v maršicem napredovala. Med obema vojnama je bila ustanovljena se bolnišnica trgovske bolniške blagajne, imenovana sanatorij Slajmerjev dom. Ze leta 1938 je banska uprava ustanovila zavod za raziskovanje in zdravljenje novih tvorb.

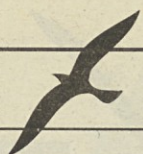
Po drugi svetovni vojni so se razmere precej izboljšale. Ljubljana je dobila popolno medicinsko fakulteto, bolniški oddelki so se preimenovali v klinike, ki so se bolj organizirale in preselile v primernejše ali nove prostore. Največja pridobitev za naše zdravstvo pa je bila leta 1975 zgrajena osrednja stavba Kliničnega centra, v katerem je bilo leta 1994 že 3696 postelj, zdravljenje so nudili 96.756 bolnikom, oskrbnih dni pa je bilo 1.074.195. Povprečna letalna doba se je zaradi pospešenega dela zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev zmanjšala na samo enajst dni. Od leta 1945 naprej je vodilo klinične bolnišnice oziroma Klinični center trinajst različnih ravnotelev oziroma direktorjev, danes pa je na tem mestu prof. dr. Primož Rode.

Ciril Velkovrh

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	NEMSKI AVT. DIRKAC (MICHAEL)	ACETILEN- SKA SVETILKA	TIPALKA PRI ZUZELKAH	NATASA KEJZAR	REKA NA S. PORTU- GALSKE (IZ CRK ODA)	PREBIVALKE EVROPSKE OTOSKE DRZAVE	RJAVA ZIVAL	KANTON V SVICI (GL. MESTO AARAU)	NICK NOLTE	FR. VERSKI REFORMATOR CALVIN	IT. PISEC (UMBERTO, »IME ROZE«)	AVTOR: SIMON BIZJAK	MAROF	LESARSKI DELAVEC	PODOBA GOLEGA TELESA	SERCER LJUBO	BIBLJSKI PREROK	KRAJ PRI PODCETRTRKU	FR. EKSI- TENCIALISTI- CNI PISEC (ALBERT)	ZAPOR, JECA
KLICANJE CESA PO ZLOGIH, V RITMU												PRIPIRAVA, KI KONJEM ZASLANJA OCI								
POSNEMO- VALEC CANKARJA												DELAVEC V MARKETINGU SIROK RAZMIK NOG								
PASMA VITKIH LOVSKIH PSOV				METULJ Z OCESCI DEDNA ZASNOVA					VRSTA PRE- TEKL. CASA ETBIN KRISTAN							ZGORNJI DEL GLAVE VODNI VRTINEC				
POBEG (S IAR)					SL. IGRALEC CAR VOLNENA TKANINA						STARO- JUDOVSKI KRALJ IRHOVINA				STRIM. BOG VRAT NASLOV SP. PLEMSTVA					
DELAVEC, KI RAZSTRELJ- UJE SKALE						SODNIK V GR. MIT. PODZEMLUJU				IZLOČENOST IZ CELOTE SL. OBRAMB. MINISTER										
MESTO V JUŽNI TURCIJI						BAKER OSJE GNEZDO			DOLENJSKA REKA GORA NA KOROSKEM					RAJKO RANFL OKVARA			GR. JUNAK RANLJIV LE V PETO	SP. DEL VRATNE OD- PRTINE MED PODOBOMA	NEMSKA PEVKA HAGEN	OGRAJEN PROSTOR ZA ŽIVINO (NAR.)
KOBALT			UMETNOST (LAT.)	TORINO KORUŽNI STORZ (NAR.)				VRSTA TRAVE MANJSE NASELJE								SNOV IZ ZGANEGA APNENCA ORANZADA				
CLOVEK, KI SE PRETIRA- NO HVALI											SL. IGRALEC (PAVLE) JULIO IGLESIAS									
FILMSKA ALI TV UPODOBITEV													IT. PEVEC CELENTANO							
TISKARSKO SITO							SANINEC						ARZENOVA RUDA							

REALGAR
SANIK,
RASTER,
ADRIANO,
EKRANIZACIJA,
RAVNOHOB,
HVALISAVEC,
APNO,
PAHOVKA,
TO,
CO,
RR,
KRKA,
CU,
ADANA,
IZITGANOST,
EAK,
MINER,
JANUS,
ASA,
EVGEN,
UBEG,
TEME,
AORIST,
OKAR,
HIT,
REKLAMAR,
CANKARJANEC,
PLASNICA,
SKANDIRANJE,
Vodovarstvo:
RESITEV:

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomattina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.35	Film: Dottore a spasso (kom., VB '56)
11.15	Aktualna odd.: Verdemattina, vmes (11.30) dnevnik iz Neaplja
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik, Style, 14.00 Tg1 gospodarstvo
14.05	Kviz: Pronto? Sala giochi
14.40	Variete: Prove e provini a Scommettiamo che...?
15.10	Pronto? Sala giochi (2.)
15.45	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Zorro
18.00	Dnevnik, informacije
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.35	Variete: Luna Park
20.45	Aktualne teme: Il fatto
20.50	Variete: Regalo di Natale - Bozicno darilo (vodi Mara Venier)
23.15	Dnevnik
23.20	Variete: Stelle di Natale - Bozicne zvezde - Danes Gianfranco D' Angelo
0.00	Dnevnik, Zapisnik, Pogovori, vreme
0.30	Variete: Fuori orario

RAI 2

7.00	Oddaja za najmlajše, vmes risanke
9.30	Potrebujem te
9.40	Rubrika o aktualnih temah: Fuori dai denti
9.45	Oddaja o izletih in potovanjih Sereno variabile
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, družbene teme in vreme
14.00	Potrebujem te, 14.10 Rubrika o branju knjig
14.15	Variete: I fatti vostri
14.40	Nad.: Quando si ama, 15.10 Santa Barbara
16.00	Dnevnik
16.05	Aktualne teme: L' Italia in diretta - Italija v živo
17.15	Dnevnik
18.00	Rubrika o potovanjih in izletih Sereno Variabile
18.15	Vreme, dnevnik in sport
18.45	Giustizieri della notte
19.35	Sport in predstavitev Tg2
20.30	Večerni dnevnik Tg2
20.50	Aktualna odd.: Zvečer, na trgu Italija
23.00	TG2 Dosje
23.45	Dnevnik, vreme
0.10	Filmske novice
0.15	Variete: Fuori orario, vmes filmi

RAI 3

8.30	Oddaja Videosapere: Robinson in Petek
9.25	SP v smučanju
10.30	Videosapere: Zdravje, Kratki, potovanje po Italiji, Italija na kolesu, itd.
11.50	Dnevnik
11.55	SP v smučanju
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Nan.: I mostri
15.15	Sport: SP v smučanju, hokej na ledu
17.00	Aktualne teme ob 17. uri
17.55	Dok. oddaja Geo
18.25	Nan.: Blue jeans, vreme
19.00	Dnevnik, izdelne vesti
20.00	Blob Soup, Blob
20.30	Film: Prova d' innocenza (dram., ZDA '90, i. R. Scheider, B. Bedelia)
22.05	Viaggiatori delle tenebre
22.30	Dnevnik, izdelne vesti
22.55	Film: Madamigella di Maupin (pust., It. '66, i. C. Spaak, T. Milian)
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura in vreme
1.00	Fuori orario

RETE 4

7.00	TV film: Un bambino di nome Gesù ('87)
7.30	Nad.: Piccolo amore, 8.00 Indomabili, 9.00 Cuore ferito, 10.15 Felicità, 11.45 Valeria in Massimiliano, 12.30 Zingara, vmes (11.30) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
15.15	Nad.: La forza dell' amore, 16.15 Un volto, due donne
17.15	Dok.: Coober Pedy
18.00	Aktualne teme: Giornata per giorno - Dan za dnem
19.30	Dnevnik Tg4, vreme
20.00	TV film: Un bambino di nome Gesù (i. M. Bellina)
20.30	TV film: Il primo Natale in famiglia (dram., ZDA '93, i. R. Crenna)
22.30	Film: L' avventura del Poseidon (dram., '72), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Televizijsko sodisce: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Nan.: Robinsonovi
14.45	Variete: Casa Castagna
16.00	Otroska oddaja
18.00	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: La meravigliosa storia di Fantaghirò (fant., It. '95, i. A. Martines, K. Rossi Stuart, 2.)
22.45	Vecerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio
12.50	Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Variete: Generazione X
16.00	Aktualno: Village
16.15	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.15 Druzina Adams, 17.45 Primi baci
18.30	Odpri studio, vreme
18.45	Sport studio
19.05	Nan.: Baywatch, 20.00 Il principe di Bel Air
20.30	Film: Oscar - U fidanzato per due figlie (kom., ZDA '91, i. S. Stallone, O. Muti, K. Douglas)
22.30	Nan.: Cobra investigazioni, 23.30 Streetjustice
0.30	Aktualno: Fatti e misfatti
0.45	Film: Due samurai per 100 geishe (kom., It. '62, i. Franchi-Ingrassia)

TELE 4

13.30	19.30, 22.20, 0.25 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Fabbrica di matti
22.00	Gospodarstvo

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Simbad e l' occhio della tigre (pust., '77)
9.20	11.45 SP v smučanju
20.30	Fiorentina-World Stars
22.45	Film: I giganti del West

RAI 3
slovenski
program

Za TRST: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)
Za GORICO: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Pisane risanke
20.30 TV dnevnik

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

10.40	Tedenski izbor: Roka Rocka
11.40	Pajčevina življenja, 2. del ameriske poljudnoznanstvene oddaje
12.35	Znanje za znanje, učite se z nami
13.00	Porocila
13.30	Kam vodijo naše stezice, oddaja TV Koper
14.10	Bonboniera, pon. TV igre
14.45	Omizje: O nasledstvu
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti
17.25	Heathcliff, 17. del risane serije
18.00	Sorodne duše, 3., zadnja epizoda angleške serije
18.30	Umetnost in civilizacija, umetniki za svet
18.45	Hugo, tv igrice
19.10	Otrokom za praznike
12. oddaja	
19.30	TV dnevnik 2, vreme
20.15	Poglej in zadeni
21.45	Turistična oddaja
22.05	TV dnevnik 3, vreme
22.25	Zarišce
22.50	Sova
17. del serije	
23.15	Huda telesna poskodba, 6. del an. serije
00.05	Tretji clovek, angleski film (cb)
01.45	Tv jutri, videostrani

SLOVENIJA 2

09.25	Semmering: SP v AS, slalom (Z), 1. tek, prenos
11.55	Semmering: SP v AS, slalom (Z), 2. tek, prenos
12.45	Forum
13.00	Ucitelj, 13. del serije
13.45	Osmi dan
15.00	Sorodne duše, 2. del
15.30	Norec v množici, 1. del am. nanizanke
16.05	Huda telesna poskodba, 5. del an. nadaljevanke
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Svetovni poslovni utrip, poslovna oddaja
19.15	Poglej me!
20.05	Smrt Jugoslavije, 5., zadnji del angleške dokumentarne serije
22.00	Stanley in ženske, 4. del angleške nadaljevanke
22.55	Portret: Montserrat Caballe

KANAL A

08.05	Novice
09.55	Novice
16.10	A-Shop
17.30	Luc svetlobe, 588. del
19.00	Pika na A
19.30	Vreme
19.35	Zgodovina ameriskega podjetništva, 10. del
20.05	To trapasto življenje, 15. del am. nanizanke
20.55	Devetdeseta, oddaja o stilu
21.25	Vrtinica in sakal, ameriski film
23.00	Novice
23.10	Gost pike na A, pon.

Koper

11.30	Semmering: SP v alpskem smučanju, sl. (Z)
16.00	Euronews
16.30	Meridiani, aktualna tema
17.30	Peter Pan Club, otroška oddaja
18.00	Slovenski program
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedenes - TV dnevnik
19.30	Peter Pan, otroška oddaja
20.00	Euronews
20.30	200 let smrti Gian Rinaldija Carlja
21.30	Sredozemlje
22.00	Vsedenes - TV Dnevnik
23.15	Kdo je ukradel Mono Liso, TV nanizanka, 6. del

ORF Avstrija 1

09.20	Semmering: SP v alpskem smučanju: slalom (Z), prenos 1. teka
10.15	Bigfoot in Hendersonovi, pon. am. komedije
11.50	Semmering: SP v alpskem smučanju: slalom (Z), prenos 2. teka
12.40	SP v alpskem smučanju: smuk (M), prenos iz Bormia
14.15	Otroski program: Confettijev konec leta
14.40	Pravljica iz Sibirije
15.05	Sumbu & Company
15.30	Mini čas v sliki
15.45	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija: Neuspeli manever
16.30	A-Team: Dobra izbira je že pol umora
17.15	Kdo je sef?, Zmenek
17.40	Zlata dekleta: Zapeljevanje ob polni luni
18.05	Frankie, 3. del nemške mladinske serije
19.00	Pri Huxtablovih, Zadnji vlak v Leningrad
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Casten gospod ameriska komedija, 1992
22.05	Režija: Jonathan Lynn
22.05	Sport
23.00	Slamnat moč, angleska kriminalka, Cas v sliki
00.50	Zabava groze, ameriska grozljivka
00.55	Kdo je sef?, ponovitev
02.45	Schiejok, ponovitev
03.45	Dober dan, Avstrija, ponovitev

ORF Avstrija 2

06.00	Videostrani
07.00	Vreme
10.55	V osemdesetih dneh okoli sveta, 4., zadnji del
12.25	Siling, pon.
13.00	Cas v sliki
14.00	Pravica do ljubezni, 155. del
14.25	Dokler se ne snideva spet, 3., zadnji del angleško-ameriskega filma
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodosli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogled s strani
20.15	Stari, nemška kriminalka
21.15	Porocilo-posebna oddaja
22.05	Cas v sliki
22.30	1705, 2., zadnji del
00.30	Veseli krivoverec: Gregor von Rezzori
01.15	Pogledi od strani
01.20	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovenecem po svetu; 23.05 Literarni nočno.

11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.00 Evropa v enem tednu; 20.00 Rock; 1.00 RGL zur.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30-24.00 Večerni pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Porocila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Evropa; 11.45 Infoseris; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajzo sel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 10.00 Porocilo z zadnjega zasedanja Studentskega parlamenta; 11.00 Borzni parket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 19.00 TB; Dick B. Hardy; 21.00 Te amo Kubal; 22.00 Idealna prednovoletna godba.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Kulturne diagonale; Veš, poet, svoj dolg?; 9.15 Odprta knjiga: Oblomov (r. M. Prepeluh, 11. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Božicne pesmi: Slovenski madrigalisti; 13.20 Valčki in polke; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Oroski kotiček: Koledniške pesmi (OŠ P. Tomazic); 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.00 Slov. lahka glasba; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Evergreen; Napovednik.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna porocila; 11.30, 15.10, 17.10 Porocila; 10.00 Martineja; 16.00 DJ Roby & Lesivica tedna; 19.00 V čudovitem opernem svetu; 20.00 Razporeke življenja in časa (vsakih 14 dni).

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreativna; 9.10 Koledar prireditve; 9.35, 12.00 Slalom; 11.15 Minute za naš jezik; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobničice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.35 Obvestila; 17.50 Sport; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Kratka igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize ib soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zborovska glasba; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Hamlet; 21.00 Novoletni koncert Simfonikov RT Slovenija; 22.05 Igra; 23.00 Šestnajst strun; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper

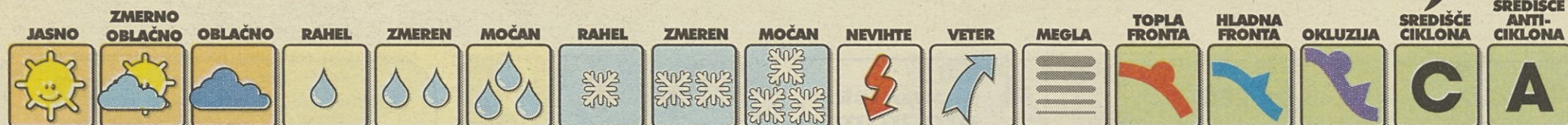
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Vreme, cestne razmere; 9.40 Hit dneva; 9.45 Za in proti; 10.45 Zanimivosti; 11.15 Hladno toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.00 Power play; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Muzak; 19.30 Večerni pr. z D. De Breo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Z.M. Vuksanovičem.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami;

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska, nad Atlantikom in delom zahodne Evrope pa je ciklon s frontalnim sistemom. Nad našimi kraji se se zadržuje hladen in razmeroma suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.44 in zaslo ob 16.24. Dan bo dolg 8 ur in 40 minut. Luna bo vzšla ob 12.00 in zasla ob 00.23.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	28. 12.	27. 11.
	povprečna 6.00-7.00	24-urna max. urna
Ljubljana Figovec	35	8
Ljubljana Bežigrad	36	18
Maribor	-	-
Celje	-	-
Zagorje	34	-

Mejna imisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična imisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv na počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden in v krajih s sončnim vremenom tudi spodbuden.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Mariborsko Pohorje	120
Ribniško Pohorje	70
Rogla	90
Kope	60
Cerkno	50-70
Kranjska gora	40-70
Kanin	170
Ivarško-Osven	40-60

Na omenjenih smučiscih naprave obratujejo. Na smučiscu Ivarško-Osven je možna nočna smuka do 20. ure. Dostop do Rogle, Cerknega, Kope, Mariborskega in Ribniškega Pohorja je možen samo z zimsko opremo. Tekaske proga so urejene v Kranjski gori, na Mariborskem in Ribniškem Pohorju ter Sodratici in Kalici, kjer je urejeno tudi sankaliske.

TEMPERATURE IN VIŠINE SNEGA V GORAH

	°C	
500 m	-4	
1000 m	-6	25-40 cm
1500 m	-9	30-50 cm
2000 m	-9	
2500 m	-10	160-185 cm
2864 m	-11	

Največje tveganje pred snežnimi plazovi predstavlja napihan sneg na privetnih straneh grebenov. Zaradi spremembe smeri vetrov med sneženjem so ta območja tako na severnih kot na južnih straneh. Tveganje je 3. stopnje po petstopenski lestvici, 2. stopnje pa na območju Pohorja in vzhodnih Karavank, kjer je zapadlo manj snega.

DANES

Slovenija: Delno jasno bo z zmerno oblačnostjo. Zjutraj in dopoldne bo po nekaterih nižinah megla ali nizka oblačnost. Najvišje dnevne temperature bodo od -6 do -1°C.
Sosednje pokrajine: Delno oblačno bo in suho.

JUTRI

V Sloveniji: Pretežno oblačno bo. Popoldne bo predvsem v zahodnih in osrednjih krajih občasno rahlo snežilo, na Primorskem pa deževalo. Ob morju bo začel pihati jugo.

Obeti: V nedeljo bo oblačno s padavinami. Vzhodnih bo predvidoma deževalo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Shujševalni razpršilec

LONDON - Kdor si želi vitko postavo, mu kmalu ne bo več treba delati shujševalnih kur in garasko telovaditi, samo vdihniti bo hlape iz razpršilca in ne bo več lačen.

Britanski Daily Mail je včeraj objavil novico, da je znanstvena ekipa liverpoolske univerze, ki jo vodi Gareth Williams, odkrila beljakovino neuropeptid-Y, ki ima ključno vlogo pri občutku lakote. Je neke vrste živčni posrednik, molekula, ki posreduje kemična sporočila med možganskimi celicami. Po mnenju profesorja Williamsa bodo čez kako leto skoraj gotovo odkrili sestavino, ki bo zavrla delovanje neuropeptida-Y.

Kdor bo kljub polnemu želodcu se vedno lačen, bo inhaliral hlape razpršilca in dobil občutek sitosti. Williamsove trditve, da bodo kmalu odkrili nevtralizator za neuropeptid-Y, so prepričljive, saj je vsakomur jasno, da bo izumitelj shujševalnega razpršilca bogato nagradjen, tako da Williamsova ekipa gotovo ne bo varčevala z naporji.

Skušala sta ugonobiti vas, zdaj pa ju čaka usmrtilitev

PEKING - Ker sta bila nezadovoljna s svojimi vasčani, a zaljubljena v svojo vas, sta mati in sin poskusila s strihninom in pesticidi zastrupiti vasčane. Strupe sta raztrosila po vsej vasi, tako da je umrlo osem oseb, 145 pa se jih je zastrupilo. Se hujše so bile posledice za domače živali, saj je poginilo deset glav goveda, 243 prasicev, tri tisoč kokoši in več kot tristo rib iz vaske ribogojnice. Večina ljudi se je zastrupila, ker je zaužila meso zastrupljenih živali.

O tem se je že nekaj časa susljalo v Hongkongu, kitajsko časopisje pa je pred dnevi zapisalo, da je do splosne zastrupitve prišlo po pomoti zaradi nestrokovne deratizacije. Včeraj pa je resnica končno prišla na dan. Neki kantonski dnevnik je potrdil, da so dvojico, Du Juiciung in Janga Jaohua, pred tremi dnevi obsodili na smrt. Do srhljivega poskusa usmrtilitve vseh vasčanov je prišlo v vasi Dzinli v južnokitajski pokrajini Guangdong.

Ženske postajajo nasilne

HARARE - Da so na Zahodu tudi ženske postale nasilne, ni nobena novost, da pa se kaj takega dogaja v Zimbabveju, je skoraj neverjetno, ker so na patriarhalni črni celini moški se vedno popolni gospodarji žensk. V Zimbabveju pa je prišlo do pravega obrata, saj je policija sporočila, da je letos 95 moških in fantov prijavilo policiji, da so jih zene in zaročenke preteple, kar je devetdeset odstotkov več kot leto prej. Policija je prepričana, da je teh primerov še več, ker moški tako nasilje neradi prijavijo policiji. Vsekakor pa so v Zimbabveju se vedno glavne žrtve nasilja ženske: letos je bilo 921 prijav, kar je trideset odstotkov več kot lani.

Ko ni denarja

Edini slon kijevskega živalskega vrta živi v samotni od razpada Sovjetske zveze; letos poleti si je poškodoval okel, uprava pa nima denarja za zdravljenje in za nakup družice 22-letnemu slonu (Telefoto: AP)

Pred parado

V ameriški Pasadeni so v teku še zadnje priprave za sprevod vozov in mask ob nooletni paradi, s katero pozdravijo prihod novega leta (Telefoto: AP)